

Starostwo Powiatowe w Staszowie

**Strategia
Rozwoju Powiatu Staszowskiego
na lata 2016-2025**

Staszów, czerwiec 2016 roku.

SPIS TREŚCI

I. WPROWADZENIE	4
II. UWARUNKOWANIA ZEWNĘTRZNE PROGRAMOWANIA STRATEGICZNEGO	5
III. INFORMACJE OGÓLNE O POWIECIE STASZOWSKIM	8
III.1. Najwięksi pracodawcy, instytucje otoczenia biznesu	9
III.2. Rolnictwo	9
III.3. Demografia	10
III.4. Turystyka i zabytki ziemi staszowskiej	11
III.5. Formy ochrony przyrody na terenie powiatu staszowskiego	12
IV. JEDNOSTKI ORGANIZACYJNE POWIATU STASZOWSKIEGO ORAZ PODMIOTY REALIZUJĄCE ZADANIA WŁASNE POWIATU	18
IV.1. Szkoły ponadgimnazjalne, edukacja w powiecie staszowskim	18
IV.1.1. Wskaźniki organizacyjne i finansowe	18
IV.1.2. Wskaźniki demograficzne	18
IV.1.3. Struktura kształcenia zawodowego i ustawicznego oraz oferta edukacyjna powiatu	20
IV.2. Samodzielny Publiczny Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej	21
IV.3. Zarząd Dróg Powiatowych w Staszowie	23
IV.4. Powiatowy Urząd Pracy	23
IV.5. Komenda Powiatowa Policji	27
IV.6. Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej	28
IV.7. Ochotnicze Straże Pożarne	29
IV.8. Publiczna Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna	29
IV.9. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	30
IV.10. Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym - Koło w Staszowie	31
IV.11. Powiatowe Centrum Sportowe w Staszowie	32
IV.12. Powiatowy Inspektorat Weterynaryjny	33
IV.13. Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna	33
IV.14. Powiatowy Inspektorat Nadzoru Budowlanego	33
IV.15. Nadleśnictwo Staszów	34
V. ANALIZA SWOT DLA POWIATU STASZOWSKIEGO	36
V.1. Analiza SWOT dla oświaty ponadgimnazjalnej powiatu staszowskiego	36
V.2. Analiza SWOT dla opieki zdrowotnej na szczeblu szpitala	38
V.3. Analiza SWOT dla infrastruktury drogowej	40
V.4. Analiza SWOT dla przedsiębiorczości i rynku pracy	41
V.5. Analiza SWOT dla bezpieczeństwa ogólnego	43
V.6. Analiza SWOT sektora leśno-drzewnego powiatu staszowskiego	44
VI. DIAGNOZA STANU POWIATU STASZOWSKIEGO NA KONIEC WRZEŚNIA 2014 ROKU, ze wskazaniem kierunków pozytywnych zmian oraz potencjalnych możliwości	50
VI.1. Hierarchizacja słabych i mocnych stron powiatu	53
VII. SCENARIUSZOWE WIZJE ROZWOJU POWIATU STASZOWSKIEGO	54
VII.1. Główne filary przyszłego rozwoju	56
VIII. MISJA STRATEGII, CELE STRATEGICZNE I CELE OPERACYJNE	59
VIII.1. Czynniki i przesłanki wyboru CELÓW STRATEGICZNYCH	61
IX. WYKAZ ZADAŃ INWESTYCYJNYCH I INICJATYW PRZYJĘTYCH DO REALIZACJI W LATACH 2016-2025	62
X. MONITORING STRATEGII ROZWOJU POWIATU STASZOWSKIEGO NA LATA 2016-2025	65
X.1. Uwagi ogólne	65
X.2. Instrumenty wdrażania	66
X.3. Aparat instytucjonalny wdrażania strategii	67
X.4. Monitoring oraz raportowanie realizacji Strategii Rozwoju Powiatu Staszowskiego	67
X.5. Wskaźniki oraz ewaluacja (ocena) realizacji Strategii Rozwoju Powiatu Staszowskiego	68
XI. PODSUMOWANIE STRATEGII	70
XII. BIBLIOGRAFIA	72

Strategię opracowano na podstawie Uchwały nr 60/14 Zarządu Powiatu w Staszowie z dnia 20 sierpnia 2014 roku w sprawie powołania Zespołu ds. „Strategii Rozwoju Powiatu Staszowskiego na lata 2014 - 2020”. Z powodu przedłużania się procesu procedowania uchwalenia strategii, decyzją Zarządu Powiatu w Staszowie nr 25/16 z dnia 12 kwietnia 2016 roku, zmieniony został okres realizacji strategii, a w konsekwencji jej tytuł na: „Strategia Rozwoju Powiatu Staszowskiego na lata 2016 - 2025”.

W skład Zespołu opracowującego Strategię weszli, (wg funkcji sprawowanych na dzień 20.08.2014 r.)

1. Andrzej Kruzel – starosta staszowski, przewodniczący Zespołu
2. Michał Skotnicki – wicestarosta staszowski
3. Jan Sikora – sekretarz powiatu
4. Jolanta Piotrowska – skarbnik powiat staszowskiego
5. Jan Mazanka – naczelnik Wydziału Promocji i Współpracy z Zagranicą
6. Piotr Wielecki – kierownik Biura Informatycznego w Starostwie Powiatowym w Staszowie.

Członkowie Zespołu podczas prac nad Strategią współpracowali z: przewodniczącym Rady Powiatu w Staszowie, radnymi Powiatu Staszowskiego, naczelnikami Wydziałów i kierownikami biur w Starostwie Powiatowym w Staszowie, dyrektorami szkół ponadgimnazjalnych z terenu powiatu staszowskiego, kierownikami jednostek organizacyjnych oraz innych podmiotów, burmistrzami i wójtami z terenu powiatu staszowskiego, przedsiębiorcami oraz niezbędnymi ekspertami i specjalistami z różnych dziedzin gospodarki, kultury, opieki społecznej itp.

I. WPROWADZENIE

W minionych 4 kadencjach funkcjonowania powiatu staszowskiego, opracowano i uchwalono dotychczas 3 dokumenty strategiczne, na podstawie, których realizowano zadania inwestycyjne dla osiągnięcia zasadniczego celu, jakim było tworzenie optymalnych warunków zrównoważonego rozwoju gospodarczego i społecznego na terenie ziemi staszowskiej:

1. „Strategię Zrównoważonego Rozwoju Powiatu Staszowskiego na lata: 2000-2015”, przyjętą do realizacji Uchwałą nr XXIV/31/01 Rady Powiatu z dnia 24 października 2001 roku,
2. „Plan Rozwoju Lokalnego Powiatu Staszowskiego na lata: 2004-2006”, przyjęty Uchwałą nr XXII/38/04 Rady Powiatu z dnia 14 czerwca 2004 roku,
3. Uzupełnienie do „Strategii Zrównoważonego Rozwoju Powiatu Staszowskiego na lata: 2000-2015”, przyjęte Uchwałą Nr XXXVII/38/05 Rady Powiatu w Staszowie z dnia 14 czerwca 2005 roku.

W związku z Rozdziałem 3 (Programy operacyjne i programy rozwoju), art. 15, pkt 6, Ustawy z dnia 6 grudnia 2006 roku, o zasadach prowadzenia polityki rozwoju Dz.U.2009.84.712 j.t., przed opracowaniem „Strategii Rozwoju Powiatu Staszowskiego na lata: 2016-2025” sporządzono raport zawierający stan realizacji zadań wymienionych w w/w 3 dokumentach.

I tak: w dokumencie pierwszym zapisano łącznie 87 zadań przewidzianych do realizacji w latach 2000–2015, z czego zrealizowano 69 zadań, tj. 80%, w trakcie realizacji jest 10 zadań, tj. 11% a nie rozpoczęto jedynie 8, tj. 9% ogółu. Wśród niezrealizowanych zadań jest tylko jedna „drogowa” inwestycja powiatu, pozostałe były zgłoszone do realizacji przez samorzady gminne lub podmioty gospodarcze.

W dokumencie drugim spośród 18 zaplanowanych inwestycji do realizacji w latach: 2004-2006 oraz niektórych po 2006 roku, zrealizowano 17 tj. 95%. Niezrealizowany projekt, dotyczył modernizacji stadionu sportowego w Staszowie i nie doszedł do skutku z powodu rezygnacji z realizacji zadania przez właściciela obiektu.

Z dokumentu trzeciego, zgłoszono ogółem 59 zadań, do tej pory wykonano 40 tj. 68% inwestycji, w trakcie realizacji jest 11 zadań tj. 19 %, a nie rozpoczęto 8 zadań tj. 13%, z czego 4 zadania były zaplanowane do wykonania przez powiat i 4 przez samorzady gminne. Pełny tekst oceny realizacji dotychczasowych dokumentów planistycznych na: www.staszowski.eu.

Tak wysoki stan realizacji zaplanowanych zadań na przestrzeni lat 2000-2014, jest wynikiem zarówno konstruktywnej współpracy Rad Powiatu w Staszowie z Zarządami Powiatu, w okresie minionych 4 kadencji, jak też bardzo dobrze pisanych wniosków do różnych źródeł finansowania, sprawnie prowadzonych inwestycji oraz ich rozliczania przez pracowników starostwa i jednostek organizacyjnych powiatu staszowskiego. Jest to także potwierdzenie opinii o potrzebie tworzenia przez samorzady realnych, odpowiadających na potrzeby społeczne strategii rozwoju, które są realizowane przez władze samorządowe ustanowione w wyniku kolejnych wyborów.

II. UWARUNKOWANIA ZEWNETRZNE PROGRAMOWNIA STRATEGICZNEGO

Od 1 maja 2004 roku, tj. od momentu pełnego członkostwa Polski w Unii Europejskiej, planowanie strategiczne na poziomie nie tylko kraju, czy województwa, ale także powiatu i gmin powinno uwzględniać uwarunkowania i trendy, jakie brane są pod uwagę w kształtowaniu doktryn polityk regionalnych na szczeblu europejskim.

Głównym dokumentem Unii Europejskiej, w oparciu o który aktualnie realizowana jest polityka społeczno-gospodarcza, jest dziesięcioletnia strategia na rzecz wzrostu gospodarczego i zatrudnienia „Europa 2020” zapoczątkowana w 2010 r. Ma ona na celu nie tylko rozwiązanie problemów wynikających z kryzysu, z którego obecnie kraje UE stopniowo wychodzą ale także ma pomóc skorygować dotychczasowe niedociągnięcia europejskiego modelu wzrostu gospodarczego. Ustalono **pięć nadrzędnych celów**, które UE ma osiągnąć do 2020 roku. Obejmują one zatrudnienie, badania i rozwój, klimat i energię, edukację, integrację społeczną i walkę z ubóstwem. Strategia zawiera również **siedem tzw. inicjatyw przewodnich**, w oparciu, o które Unia Europejska i władze państw członkowskich będą nawzajem uzupełniać swoje działania w kluczowych dla strategii obszarach, takich jak: innowacje, gospodarka cyfrowa, zatrudnienie, młodzież, polityka przemysłowa, ubóstwo i oszczędne gospodarowanie zasobami.

W nawiązaniu do Strategii „Europa 2020” Rada Ministrów RP, w dniu 13 lipca 2010 roku, przyjęła **„Krajową Strategię Rozwoju Regionalnego 2010-2020: Regiony, Miasta, Obszary Wiejskie”** (KSRR), tj. kompleksowy średnio-okresowy dokument strategiczny odnoszący się do prowadzenia polityki rozwoju społeczno-gospodarczego kraju w ujęciu wojewódzkim.

Dokument ten określa cele i priorytety rozwoju Polski w wymiarze terytorialnym, zasady i instrumenty polityki regionalnej, nową rolę regionów w ramach polityki regionalnej oraz zarys mechanizmu koordynacji działań podejmowanych przez poszczególne resorty.

Wyznaczono 3 podstawowe cele polityki regionalnej:

1. wspieranie wzrostu konkurencyjności regionów,
2. budowanie spójności terytorialnej i przeciwdziałanie procesom marginalizacji na obszarach problemowych,
3. tworzenie warunków do skutecznej, efektywnej i partnerskiej realizacji działań ukierunkowanych terytorialnie.

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego wprowadza także szereg modyfikacji sposobu planowania i prowadzenia polityki regionalnej w Polsce, a wraz z nimi różnych polityk publicznych mających największy wpływ na osiągnięcie celów określonych w stosunku do terytoriów.

Wiele propozycji dotyczy zarządzania politykami ukierunkowanymi terytorialnie i obejmuje zagadnienia współpracy, koordynacji, efektywności, monitorowania i ewaluacji. KSRR zakłada także dalsze wzmocnienie roli regionów w osiąganiu celów rozwojowych kraju i w związku z tym zawiera propozycje zmian roli samorządów

wojewódzkich w tym procesie oraz modyfikacji sposobu udziału w nim innych podmiotów publicznych. Polityka regionalna jest w nim rozumiana szerzej niż dotychczas - jako interwencja publiczna realizująca cele rozwojowe kraju przez działania ukierunkowane terytorialnie, a których głównym poziomem planowania i realizacji pozostaje układ regionalny.

Prace nad dokumentem strategii powiatu staszowskiego były także prowadzone z uwzględnieniem kierunków rozwoju i priorytetów zapisanych w znowelizowanej wersji „Strategii Rozwoju Społeczno Gospodarczego Polski Wschodniej do roku 2020”, przyjętej przez Radę Ministrów w dniu 11 lipca 2013 roku. Strategia definiuje potrzebę podejmowania działań na rzecz Polski Wschodniej w trzech głównych obszarach:

1. podnoszenia poziomu innowacyjności makroregionalnej gospodarki w oparciu o specjalizacje ponadregionalne, przy jednoczesnym wzmacnianiu potencjału sektora nauki i badań,
2. aktywizacji zasobów pracy i przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu,
3. budowania powiązań transportowych i nowoczesnej infrastruktury elektroenergetycznej.

Stworzenie w ramach pierwszej Strategii Polski Wschodniej, z lipca 2008 roku, Programu Rozwój Polski Wschodniej 2007-2013, było wyrazem szczególnego podejścia Rady Ministrów do makroregionu 5 województw: warmińsko-mazurskiego, podlaskiego, lubelskiego, podkarpackiego i świętokrzyskiego, co w efekcie realizacji konkretnych projektów postawiło powiat staszowski w roli szczególnego beneficjenta, z takimi zakończonymi inwestycjami jak: ▪ odbudowa drogi wojewódzkiej 765 Staszów–Chmielnik o dł. 36 km z obwodnicą Kurozwek, ▪ odbudowa drogi wojewódzkiej 765 Staszów–Osiek o dł. 20 km ▪ odbudowa drogi wojewódzkiej 764 Staszów – Połaniec o dł. 17,5 km ▪ oddanie do użytku nowego mostu na Wiśle k/Polańca wraz drogami dojazdowymi.

W obecnym dokumencie „Strategii Rozwoju Powiatu Staszowskiego na lata 2016-2025”, w szczególny sposób zwrócono uwagę na spójność przyjętych kierunków rozwoju, celów strategicznych i operacyjnych z zapisami zawartymi w nowelizacji **„Strategii Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego”, przyjętej uchwałą nr XXXIII/589/13 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 16 lipca 2013 roku.**

Zaktualizowana Strategia Rozwoju Województwa, była podstawą dla opracowania **Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014-2020**, z którego przez najbliższe 6 lat korzystać będą wszystkie samorządy z terenu ziemi świętokrzyskiej, w tym także powiat staszowski, a także przedsiębiorcy, ośrodki naukowe i wyższe uczelnie, instytucje otoczenia biznesu, klastry zrzeszające podmioty gospodarcze z terenu województwa świętokrzyskiego, placówki ochrony zdrowia, organizacje turystyczne, spółdzielnie i wspólnoty mieszkaniowe, policja, straż pożarna, stowarzyszenia i fundacje, wspólnoty kościelne, szkoły, itp.

Regionalny Program Operacyjny Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014-2020 (wg. 4 wersji programu, aktualnego na dzień 16.10.2014 r.)

Na realizację projektów w ramach RPOWŚ 2014-2020 przeznaczone zostanie **1 mld 600 mln euro**, czyli ponad **7 mld 028 mln zł**. Program będzie finansowany z **dwóch** funduszy strukturalnych:

1. **Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego** – projekty gospodarcze i infrastrukturalne,
2. **Europejskiego Funduszu Społecznego** – projekty prozatrudnieniowe i społeczne.

Niemal **połowa środków** zaplanowana na projekty inwestycyjne, zgodnie z wytycznymi Komisji Europejskiej, zostanie skierowana na finansowanie projektów bezpośrednio wspierających **rozwój gospodarczy województwa**, w tym m.in. na:

1. innowacje, badania i rozwój + wdrożenie w MŚP,
2. informatyzację przedsiębiorstw i sfery publicznej,
3. zapewnienie świętokrzyskim firmom dostępu do kapitału na inwestycje (fundusz bezzwrotny i zwrotny),
4. zwiększenie efektywności energetycznej gospodarki (OZE).

Myślą przewodnią Programu jest **przyspieszenie rozwoju gospodarki województwa**, w oparciu o nowe rozwiązania technologiczne i wzrost poziomu kapitału społecznego.

RPOWŚ 2014-2020 jest silnie zorientowany pro-gospodarczo, również w sektorze infrastruktury publicznej (większa dbałość o samofinansowanie się inwestycji JST po zakończeniu ich finansowania z UE, szersze zaangażowanie środków prywatnych w formule Partnerstwa Publiczno-Prywatnego (strefy gospodarcze, tereny inwestycyjne, inkubatory i parki technologiczne).

Osie priorytetowe RPOWŚ 2014 - 2020 – razem 1 mld 600 mln euro, alokacja środków:

1. Innowacje i nauka – **EFRR** – 113 mln euro.
2. Konkurencyjna gospodarka – **EFRR** – 189 mln euro.
3. Efektywna i zielona energia – **EFRR** – 196 mln euro.
4. Dziedzictwo naturalne i kulturowe – **EFRR** – 207 mln euro.
5. Nowoczesna komunikacja – **EFRR** – 152 mln euro.
6. Rozwój miast – **EFRR** – 139 mln euro.
7. Sprawne usługi publiczne – **EFRR** – 154 mln euro.
8. Rozwój edukacji i aktywne społeczeństwo – **EFS** – 128 mln euro.
9. Włączenie społeczne i walka z ubóstwem – **EFS** – 117 mln euro.
10. Otwarty rynek pracy – **EFS** – 147 mln euro.
11. Pomoc techniczna – **EFS** – 58 mln euro.

Powiat staszowski, podobnie jak inne powiaty w naszym kraju, koncentruje się głównie na realizacji zadań i zaspokajaniu potrzeb społecznych w obszarach określonych ustawowo jako „zadania własne powiatu”. Do nich należą głównie: opieka zdrowotna na szczeblu powiatu, edukacja ponadgimnazjalna, należyte utrzymanie dróg powiatowych, przeciwdziałanie bezrobociu oraz bezpieczeństwo publiczne na szczeblu powiatu.

Strategia Rozwoju Powiatu Staszowskiego na lata 2016-2025 wyznacza główne kierunki jego rozwoju w w/w obszarach, a także przyjmuje do realizacji szereg inwestycji, jakie po szerokiej konsultacji społecznej zostały zgłoszone dla realizacji celu generalnego strategii tj. **„Tworzenia optymalnych warunków zrównoważonego rozwoju gospodarczego i społecznego powiatu”**.

Strategia rozwoju powiatu jest planistycznym dokumentem otwartym w dwojakim znaczeniu, po pierwsze ze względu na ciągle możliwości aktualizacji uwarunkowań, a po drugie z powodu niedomkniętego zbioru zadań inwestycyjnych, w tym propozycji projektowych i różnego rodzaju inicjatyw. Zawarte w dokumencie strategii projekty mogą być też stopniowo uszczegóławiane, poczynając od zapisu ogólnej ich koncepcji, aż do skonkretyzowanej formy projektów i biznesplanów.

W dniu 20 sierpnia 2014 roku, zarządzeniem nr 60/14 Starosty Staszowskiego został powołany zespół ds. opracowania Strategii Rozwoju Powiatu Staszowskiego, którego zadaniem było koordynowanie prac nad strategią, prowadzenie szerokich konsultacji w poszczególnych obszarach tematycznych, bieżąca analiza materiałów i wniosków oraz redakcja końcowego dokumentu strategii.

Nawiązano szeroką współpracę z osobami pełniącymi szereg funkcji w powiecie staszowskim, zarówno w samorządach, jak i jednostkach organizacyjnych powiatu i gmin, instytucjach, służbach, przedsiębiorstwach, szkołach, stowarzyszeniach, fundacjach itp. Pozyskano także cenne uwagi i wnioski od obywateli – mieszkańców ziemi staszowskiej.

Podstawową zasadą przy tworzeniu strategii było zwrócenie szczególnej uwagi na problemy z obszaru „zadań własnych powiatu” i powiązanie ich z wizją rozwoju województwa świętokrzyskiego, w niektórych przypadkach także województwa podkarpackiego, z pełnym poszanowaniem integralności samorządowej gmin ziemi staszowskiej.

III. INFORMACJE OGÓLNE O POWIECIE STASZOWSKIM

POWIAT STASZOWSKI położony jest w południowo-wschodniej części województwa świętokrzyskiego, zajmuje 926 km² i liczy 74 022 mieszkańców. W jego skład wchodzi 3 miasta i gminy: Staszów, Połaniec i Osiek oraz 5 gmin: Bogoria, Łubnice, Oleśnica, Rytwiany i Szydłów.

Od szeregu stuleci był to region rolniczy z drobnym przemysłem opartym głównie na warsztatach rzemieślniczych. Istotny rozwój ziemi staszowskiej miał miejsce w latach sześćdziesiątych ubiegłego stulecia, z chwilą rozpoczęcia eksploatacji złóż siarki w Grzybowie. Aktualnie wydobywanie prowadzone jest w Kopalni „Osiek”, jedynej kopalni siarki rodzimej na świecie. Również decyzja o budowie Elektrowni „Polaniec” i rozpoczęcie realizacji tego zamierzenia w roku 1971, zmieniło gospodarcze oblicze ziem obecnego powiatu.

III. 1. Najwięksi pracodawcy, instytucje otoczenia biznesu.

Aktualnie największymi pracodawcami są: ENGIE Energia Polska SA w Polańcu zatrudniająca wraz ze spółkami pracującymi na rzecz elektrowni około 2 tys. 100 osób, Huty Szkła Gospodarczego Tadeusz Wrześniak – blisko 2000 zatrudnionych, Grupa Azoty Kopalnie i Zakłady Chemiczne Siarki „Siarkopol” SA w Grzybowie – 740 pracowników oraz staszowski szpital SPZZOZ – 600 zatrudnionych.

W wyniku procesów restrukturyzacyjnych powstały średnie i mniejsze podmioty gospodarcze, jest ich blisko 3800, głównie z branży: budowlanej, handlowej, motoryzacyjnej i usługowej. Funkcjonowanie na terenie powiatu Staszowskiej Podstrefy wchodzącej w skład Tarnobrzeskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej „EURO – PARK WISŁOSAN”, stwarza szczególnie korzystne warunki inwestowania. Na terenie miasta i gminy Polaniec na inwestorów czekają 3 strefy inwestycyjne o łącznej powierzchni 60,2 ha, w budowie jest także Staszowski Obszar Gospodarczy o powierzchni docelowej 50 ha, który w połowie 2015 roku będzie gotowy na przyjęcie pierwszych inwestorów na pow. 14 ha. Ponadto, działalność gospodarczą wspierają instytucje ze strefy otoczenia biznesu: Cech Rzemieślników i Przedsiębiorców w Staszowie, Staszowska Izba Gospodarcza i Krajowe Stowarzyszenie Wspierania Przedsiębiorczości.

III. 2. Rolnictwo.

Powiat posiada zróżnicowane warunki do produkcji rolniczej. Z ogólnej liczby 14 290 gospodarstw (dane na koniec 2015 roku), tylko 12 gospodarstw, tj. 1,1% posiadały powierzchnię 30 ha użytków rolnych, 565 gospodarstw tj. 3,9% posiadało od 10 do 30 ha powierzchni, 2 569 gospodarstw tj. 18,6 % posiadało od 5 do 10 ha, natomiast zdecydowana większość bo 11 144 gospodarstw tj. 74,4% posiadało od 1 do 5 ha. Na terenie powiatu, a nawet poszczególnych gmin występuje duże zróżnicowanie gleb pod względem klasy i rodzaju. W większości, oprócz terenów nadwiślańskich, gdzie przeważają mady, są to gleby bielcowe lekkie, ubogie w składniki pokarmowe i często zakwaszone, natomiast niewielka ilość gleb lessowych znajduje się w północno-wschodniej części gminy Bogoria. Z ogólnej liczby 59 833 ha użytków rolnych (grunty orne i trwale użytki zielone) jedynie 1 165 ha tj. 1,9% to klasa I i II, 10 039 ha tj. 16,7% to gleby kl. III, IIIa i IIIb, 22 845 ha tj. 38,2% stanowią gleby kl. IV, IVa i IVb, natomiast aż 25 804 ha tj. 43,2% to gleby kl. V i VI.

Pod względem obszaru i wysokości produkcji, jedno gospodarstwo położone w Kotuszowie i Kurozwałkach należące do Jana Marcina Popiela stanowi wyjątek.

Posiada 480 ha użytków rolnych, stado krów mlecznych liczy 180 szt., a produkcja sprzedana w ciągu roku wynosi ponad 700 tys. l. mleka. W gospodarstwie hoduje się także około 60 koni arabskich i około 90 bizonów amerykańskich.

W ostatnich latach nastąpił szybki rozwój upraw warzyw, głównie pod folią. Równie dynamicznie wzrasta produkcja owoców. Przewoduje w tym gmina Szydłów, gdzie warunki klimatyczno-glebowe sprzyjają temu rozwojowi działalności. Powierzchnia tamtejszych sadów, głównie śliwkowych, wynosi aktualnie 1100 ha, a roczne zbiory tych owoców to ponad 16 tys. ton.

III. 3. Demografia.

Liczba osób zamieszkująca w powiecie staszowskim w latach: 2000-2014.

Liczba ludności	2000 rok	2011 rok	2012 rok	2013 rok	2014 rok
	76 079	74 126	73 858	73 505	73 320
Gęstość zaludnienia (ludność na 1 km ²)	81 (dane za 2002 r.)	80	80	79	79
Urodzenia na 1000 ludności	10,3 (dane za 2002 r.)	9,9	9,3	8,6	9,3
Zgony na 1000 ludności	10,47 (dane za 2002 r.)	10,61	11,08	10,75	9,7
Przyrost naturalny na 1000 ludności	-0,1	-0,7	-1,8	-2,2	-0,4
Ludność w wieku przedprodukcyjnym (14 lat i mniej)	15 995	11 415	11 204	10 871	13 270
Ludność w wieku produkcyjnym: 15- 59 kobiety, 15-65 mężczyźni	47 025	49 981	49 609	49 221	46 320
Ludność w wieku poprodukcyjnym	12 237	12 730	13 045	13 413	13 730
Liczba osób bezro- botnych	6 978	4 036	4 175	4 153	3 640
Stopa bezrobocia rejestrowanego	17,7%	12,4%	12,9%	12,9%	11,3%
Przeciętne mie- sięczne wynagro- dzenie	2 132,22 zł (dane za 2002 r.)	3 328,52 zł	3 490,75 zł	3 470,07 zł	3 589,54 zł

**Liczba mieszkańców w gminach powiatu staszowskiego
w latach: 2000 i 2015.**

Gmina	Stan na 31.12.2000 r.	Stan na 31.12.2015 r.	Różnica
Gmina Bogoria	8 264 osób	8 026 osób	-238, tj. 2,9%
Gmina Łubnice	4 506 osób	4 221 osób	-285, tj. 6,3%
Gmina Oleśnica	4 189 osób	4 067 osób	-122, tj. 6,3%
Miasto i Gmina Osiek	8 127 osób	7 967 osób	-160, tj. 2,0%
Miasto i Gmina Połaniec	12 249 osób	12 052 osób	-197, tj. 1,6%
Gmina Rytwiany	6 502 osób	6 410 osób	-92, tj. 1,4%
Miasto i Gmina Staszów	27 302 osób	26 398 osób	-904, tj. 3,3%
Gmina Szydłów	5 130 osób	4 881 osób	-249, tj. 4,8%
Powiat staszowski:	76 269 osób	74 022 osób	-2 247, tj. 2,9%

W porównaniu do roku 2000, liczba mieszkańców powiatu staszowskiego, wg. stanu na koniec grudnia 2015 roku, zmniejszyła się o 2 247 osoby, tj. 2,9%. Powodem takiego stanu rzeczy jest nie tylko emigracja zarobkowa, krajowa i zagraniczna, ale także brak przyrostu naturalnego, który w roku 2000 wynosił -0,1, a w roku 2014 -0,4 w roku 2012 było to -1,8 a w roku 2011 -0,7. Obserwujemy, więc wyraźnie zwiększającą się przewagę liczby zgonów nad urodzeniami w ciągu ostatnich 3 lat. Porównując rok 2000 i 2014 w poszczególnych gminach, notujemy różny procentowy spadek liczby mieszkańców w przedziale od 1,4% w gminie Rytwiany do 6,3% w gminie Łubnice i Oleśnica. Konsekwencją w/w tendencji jest wzrost liczby osób w wieku poprodukcyjnym, w roku 2014 było ich o 1 493 więcej w porównaniu do roku 2000. Natomiast maleje liczba osób w wieku przedprodukcyjnym (poniżej 14 lat), w roku 2014 takich osób było o 2 725 mniej niż w roku 2000.

III. 4. Turystyka i zabytki ziemi staszowskiej.

Coraz większe znaczenie w gospodarce powiatu odgrywa turystyka, jej rozwój w ostatnich latach opiera się na kilku ośrodkach, do których należą: Zespół Pałacowy w Kurozwękach z unikalną w Polsce hodowlą bizonów amerykańskich, Ośrodki Wypoczynkowe w Golejowie, Hotele: „Cztery Wiatry”, „Rytwiany”, „Lord” i „Dersław”, Pokamedulski Zespół Klasztorny z XVII wieku - Pustelnia Złotego Lasu w Rytwianach wprowadzający innowacyjne metody terapii duchowej i psycho-

logicznej, a także gospodarstwa agroturystyczne zrzeszone w Stowarzyszeniu Gospodarstw Gościennych nad Zalewem Chańcza.

Ziemia staszowska posiada unikatowe walory przyrodnicze, ponad 32 % jej powierzchni stanowią lasy. Równy na południu i mocno pagórkowaty teren na północy powiatu, poprzecinany jest licznymi rzekami i strumieniami, a także wąwozami i jarami. Do najcenniejszych zabytków należą: ■ w mieście i gminie Staszów: kościół pw. św. Bartłomieja z pocz. XIV w. z Kaplicą Tęczyńskich z pierwszej poł. XVII w., Ratusz na staszowskim Rynku z pierwszej poł. XVIII w., Zespół Pałacowy w Kurozwękach z końca XIV w., zespół klasztorny kanoników regularnych z XV w., obecnie kościół parafialny, kościółek św. Rocha z XVIII w., pałac w Wiśniowej z XVIII w. z Izbą Pamięci Hugona Kollątaja, kościół w Wiązownicy-Kolonii i pałac „Dzięki” z poł. XIX w., kościół w Koniemłotach z pierwszej poł. XVII w., ■ w mieście i gminie Połaniec: Kopiec Kościuszki usypany w 1917 roku, dworek rodziny Knothe w Ruszczy z pocz. XX w., średniowieczny rezerwat „Zamczysko Turskie” ■ w mieście i gminie Osiek: modrzewiowa świątynia w Niekrasowie z poł. XVII w., kościół parafialny w Osieku z poł. XIX w. ■ w gminie Bogoria: kościół parafialny w Bogorii z poł. XVIII w., kościół w Szczeglicach z XIV w., dwór w Gorzkowie z końca XIX w. ■ w gminie Łubnice: kościół w Beszowej z pocz. XV w. z drewnianą dzwonnica z poł. XVII w. ■ w gminie Oleśnica: zabytkowy Rynek, dzwonnica i kościół w Oleśnicy z XV w. ■ w gminie Rytwiany: Pokamedulski Zespół Klasztorny z XVII wieku - Pustelnia Złotego Lasu w Rytwianach, ruiny gotyckiego zamku w Rytwianach z pocz. XV w., pałac Artura Radziwiłła z początku XX w. ■ w gminie Szydłów: mury obronne, Brama Krakowska i sala rycerska z poł. XIV w., synagoga z pocz. XVI w., kościółek Wszystkich Świętych z pocz. XV w., pałacyk w Grabkach Dużych z poł. XVIII w.

III.5. Formy ochrony przyrody na terenie powiatu staszowskiego.

Wielka zmienność środowiska przyrodniczego bogactwo form ukształtowania powierzchni terenu, warunków hydrologicznych, szaty roślinnej i świata zwierzęcego spowodowały powstanie wartościowych i niepowtarzalnych tworów przyrody żywej i nieożywionej, która na znacznej części powiatu staszowskiego objęta jest ochroną. Dotyczy to obszarów chronionego krajobrazu. Występują tu:

- znaczna część Jeleniowsko – Staszowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu obejmującego gminy Bogoria, Rytwiany i Staszów;
- fragment Solecko – Pacanowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu obejmującego w powiecie staszowskim gm. Oleśnica;
- fragment Chmielnicko – Szydłowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu obejmujący leżącą w powiecie staszowskim gm. Szydłów.

- Jeleniowsko – Staszowski OChK oraz Chmielnicko – Szydłowski OChK dotyczą zbiorowisk rolno – leśnych.

Wśród lasów dominują tu bory sosnowe, bory mieszane, bory trzcinnikowe, łągi subkontynentalne oraz bory mieszane świeże przechodzące w grąd wysoki i świetlistą dąbrowę. Ponadto występują bory i lasy wilgotne - olsy. Wśród roślinności leśnej zdecydowanie przeważa drzewostan sosnowy, a uzupełnieniem są dęby, brzozy, jodły, modrzew, olcha, buk. Wiek drzewostanu bardzo zróżnicowany, przeważa drzewostan wieku 50 – 100 lat w obrębie lasów państwowych jak i prywatnych. W lasach prywatnych jest również duży udział drzewostanu młodego poniżej 50 lat występującego na małych powierzchniach, rzędu kilku arów porastającego gleby słabych klas i nieużytki. Również wzdłuż dolin rzek i cieków ciągną się zadrzewienia głównie olchy, topoli i wierzb, a także wzdłuż dróg i szos ciągną się zadrzewienia szpalerowe, głównie lip, topoli, jesionów i kasztanowców. Na terenie powiatu występuje szereg parków. W lasach poza skupiskami drzew znajduje się różnorodna roślinność krzewiasta oraz bogate runo leśne. Spotykane gatunki zwierząt to: sarny, jelenie, kuny, losie, bobry, dziki, zające, lisy, dzikie kaczki, bażanty i kuropatwy. Solsko – Pacanowski OChK dotyczy głównie zbiorowisk nieleśnych.

W wilgotnych dnach dolin rzek, cieków i oczek wodnych występują bogate florystyczne zespoły roślinności szuwarowo – bagiennej, łąkowo – bagiennej i bagienno – torfowiskowej z szeregiem rzadkich i chronionych gatunków roślin i ptaków.

Ponadto występują na tych terenach zbiorowiska murawowe i krzewiaste w miejscach nieprzydatnych do uprawy, np.: na ścianach wąwozów lessowych, na stromiznach zboczów oraz na bardzo płytkich glebach.

Charakterystyczną roślinnością dla tego obszaru są ciepłolubne zbiorowiska kserotermiczne pochodzenia południowouropejskiego z szeregiem rzadkich i chronionych gatunków roślin. Siedliskami dla takich zespołów roślinnych są najczęściej suche, słoneczne zbocza wzgórz, dolin rzecznych i wąwozów, zwłaszcza o ekspozycji południowej, rzadziej wschodniej lub zachodniej. Gleby przeważnie płytkie, a miejscami skaliste, są zasobne w węglan wapnia (CaCO_3) i dzięki temu są wybitnie ciepłe. Na siedliskach takich panują specyficzne warunki mikroklimatyczne: wysokie temperatury powietrza i gleby oraz trudności w zaopatrywaniu się roślin w wodę (zwłaszcza w porze suszy letniej). Sprzyja to występowaniu gatunków o dużych wymaganiach termicznych i odpornych na deficyty wodne.

Dobre warunki glebowe i klimatyczne sprzyjały osadnictwu na tym terenie (gospodarka człowieka trwa tu nieprzerwanie od ok. 6 tysięcy lat). Stąd znaczną część tego obszaru zajmują obecnie pola uprawne, które decydują o typowo rolniczym charakterze powiatu. W uprawach dominują zboża, ziemniaki i warzywa gruntowe.

Zgodnie z ustawą o **ochronie przyrody** z dnia 16 kwietnia 2004r. wraz z późniejszymi zmianami, na terenie powiatu występują następujące formy ochrony przyrody:

OBSZARY CHRONIONEGO KRAJOBRAZU:

Jeleniowsko – Staszowski Obszar Chronionego Krajobrazu obejmujący niewielką część gminy Rytwiany, znaczną część terenu gminy Staszów oraz większość tere-

nu gminy Bogoria – ponadto w powiecie opatowskim część gminy Iwaniska oraz niewielki obszar gminy Baćkowice, a także w powiecie Sandomierskim niewielki teren położony w gminie Klimontów i Łoniów;

Chmielnicko – Szydłowski Obszar Chronionego Krajobrazu położony w środkowej części województwa łączy Włoszczowsko – Jędrzejowski OChK w okolicach Szydłowa z Jeleniowsko – Staszowskim OChK oraz na południowym – wschodzie z Solecko – Pacanowskim OChK. Obszar ten pełni ważne ekologiczne funkcje łącznikowe pomiędzy Zespołem Parków Krajobrazowych Gór Świętokrzyskich i Poniżnia. Pierwszoplanową funkcją tego obszaru jest ochrona wód powierzchniowych rzeki Czarnej Staszowskiej wraz ze zbiornikiem wodnym w Chańcy.

Solecko - Pacanowski Obszar Chronionego Krajobrazu obejmuje w powiecie staszowskim jedynie przeważającą część gminy Oleśnica, ponadto w powiecie buskim gminy: Pacanów, Stopnica, Solec Zdrój, Busko Zdrój i Nowy Korczyn - graniczy poprzez Wisłę z Województwem Małopolskim.

Głównym kierunkiem działania jest ochrona wód powierzchniowych rzeki Wschodniej i walorów przyrodniczych doliny Wisły oraz zabezpieczenie przed antropopresją wód leczniczych i terenów uzdrowiskowych Busko Zdrój i Solec Zdrój;

Cała dolina Wisły jest niezwykle atrakcyjna krajobrazowo i stanowi również ważny teren rekreacyjny.

Tabela 1 - Rezerwaty przyrody w powiecie staszowskim. Źródło: Raport WIOŚ Kielce, 2006

L p.	Nr ew.	Nazwa rezerwatu	Gmina	Typ rezerwatu	Charakter rezerwatu	Rok utworzenia	Powierzchnia [ha]
1.	011	Zamczy-sko Turskie	Połaniec	leśny	ścisły	1979	2,45
2.	014	Dziki Staw	Rytwiany	florystyczny	ścisły	1998	6,52

ZESPOŁY PRZYRODNICZO - KRAJOBRAZOWE

„Golejów” – obszar 1,39 ha - gmina Staszów. (Rozp. Wojewody Świętokrzyskiego Nr 4/2003 z dnia 28 stycznia 2003r. w sprawie uznania za zespół przyrodniczo – krajobrazowy terenu położonego w obrębie leśnym Golejowa na terenie Skarbu Państwa – Nadleśnictwo Staszów, Leśnictwo Golejów – teren gminy Staszów;

„Tarczyn” – obszar o pow. 3,60 ha - gmina Rytwiany. Porośnięty starodrzewiem sosnowym – obręb leśny Golejów, Nadleśnictwo Staszów, Leśnictwo Sichów – Teren gminy Rytwiany – (Rozp. Nr 16/2002 Wojewody Świętokrzyskiego z dnia 18 lutego 2002 r. w sprawie uznania za zespół przyrodniczo-krajobrazowy);

„Rytwiany” – obszar o pow. 2,33 ha (gmina Rytwiany) – będący zbiorowiskiem leśnym grądu z drzewostanem grabowo – dębowym z domieszką lipy. Bezpośrednie sąsiedztwo zabytkowego klasztoru. Leśnictwo Rytwiany, Nadleśnictwo Staszów, Obręb Golejów, działka własności Skarbu Państwa. (Rozp. Nr 18/2002 Wojewody

Świętokrzyskiego z dnia 19 lutego 2002 r. w sprawie uznania za zespół przyrodniczo – krajobrazowy);

POMNIKI PRZYRODY:

Pomniki przyrody nieożywionej – 3.

1. Odsłonięcie geologiczne w gminie Szydłów o długości około 30 m i wysokości 3 – 4 m. w skarpie przydrożnej odsłaniają się zdiagenezowane ilowce i mułowce z wkładkami zielonkawych drobnoziarnistych piaskowców, (Zarządzenie nr 23/87 Wojewody Kieleckiego z dnia 2.10.1987 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody, Dz.Urz.Woj. Kieleckiego).
2. Wyrobisko w gminie Szydłów, o charakterze stokowym, nieczynne. Wymiary: długość 100 m, szerokość 20 m. W wyrobisku odsłaniają się typowe dla sarmatu wapień organodendryczne (Zarządzenie nr 23/87 Wojewody Kieleckiego z dnia 2.10.1987 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody, Dz.Urz.Woj. Kieleckiego).
3. Głaz narzutowy na terenie gminy Staszów, o nazwie „Diabelski kamień”, długość 3.3 m, wysokość 1,7 m, obwód 9 m. (Rozporządzenie nr 6 Wojewody Tarnobrzieskiego z dnia 28.06.1991 r. w sprawie uznania tworów przyrody za pomniki przyrody, Dz.Urz.Woj. Tarnobrzieskiego).

Pomniki przyrody ożywionej – 50.

Gmina Bogoria –11

Gmina Staszów – 15

Gmina Osiek – 0

Gmina Rytwiany – 15

Gmina Połaniec – 6

Gmina Szydłów – 1

Gmina Łubnice - 2

PARKI DWORSKIE – KRAJOBRAZOWE

Gmina Bogoria

Gorzków – park dworski – krajobrazowy – XVIII w. – pow. 2,52 ha;

Jurkowice – park dworski – krajobrazowy – XIX w. – pow. 0,54 ha;

Kielczyna – park dworski – krajobrazowy – XIX w.;

Szczeglice – pozostałości parku dworskiego – krajobrazowego z XIX w.;

Witowice – park dworski – krajobrazowy – XIX w. – pow. 3,33 ha.

Gmina Łubnice

pozostałości parku krajobrazowego – XVIII w. (barokowe założenie pałacowo – parkowe w Łubnicach);

Gmina Połaniec

Ruszcza – park podworski - krajobrazowy – XVIII w. (dawne PGR);

Gmina Rytwiany

Rytwiany - park krajobrazowy – 1927 - 1929 r. Zespół Pałacowy Radziwiłłów,
Sichów Duży – park krajobrazowy – XVIII w. Zespół Pałacowy;

Gmina Szydłów

Grabki Duże - park pałacowy – XVIII w. (dawny Ośrodek Szkolenia Rolniczego),
Kotuszów – park dworski – XIX – XX w.;

Gmina Staszów

Kurozwęki – park dworski - krajobrazowy – XVIII w.,

Staszów – park miejski,

Wiśniowa – park krajobrazowy - XIX – XX w. – Zespół Pałacowy Kollątajów,

Wiązownica Kolonia – park krajobrazowy – XVIII w.

W powiecie staszowskim różnymi formami ochrony przyrody objęte są:

rezerваты przyrody – 8,97 ha,

zespoły przyrodniczo – krajobrazowe – 29,32 ha,

parki dworskie – krajobrazowe ok. 6,60 ha,

obszary chronionego krajobrazu ok. 33 tys. ha.

Obszary objęte różnymi formami ochrony stanowią 35,7% powierzchni ogólnej powiatu.

OBSZARY NATURA 2000

Kras Staszowski (PLH260023 Typ Ostoi B Powierzchnia 1743.5 ha)

Obszar składający się z kilku fragmentów o różnym charakterze. Na wschód od Staszowa znajduje się kompleks leśny z licznymi lejkami i misami krasowymi. Wskutek gromadzenia się wody wytworzyły się tu różnego typu torfowiska. Po wielowiekowym wydobywaniu torfu na skalę przemysłową wykształciły się liczne jeziorka o stosunkowo czystej wodzie z niewielką domieszką związków siarki. Podlegają obecnie wtórnej sukcesji. Zachodni fragment stanowi olbrzymi kompleks stawów rybnych wraz z rezerwatem przyrody - Dziki Staw. Stawy poroździelane licznymi gołbami są miejscem o dużej bioróżnorodności. Część południowo wschodnia to głównie strumień bez nazwy oraz fragmenty lasów mieszanych z nielicznymi jeziorkami krasowymi. Dolina ciekę poprzecinana jest licznymi dopływami częściowo zmeliorowa-

nymi. Ostoja znajduje się na terenie Jeleniewsko -Staszowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu.

Ostoja Żyznów (PLH260036 Typ Ostoi B Powierzchnia 4480 ha)

Ostoja Żyznów położona jest w obrębie mezoregionów Wyżyna Sandomierska, Góry Świętokrzyskie i Pogórze Szydłowskie. W części wschodniej geologicznym fundamentem obszaru jest przedłużenie Gór Świętokrzyskich, natomiast w kierunku wschodnim na skały paleozoiczne są nałożone osady morskie transgresji miocenńskiej. W większości obszar pokrywa znacznej grubości pokrywa lessowa, co sprawia, że powierzchnia terenu jest dosyć płaska, rozcięta przez dopływ Wisły - Koprzywiankę wraz z dopływami. Koprzywianka, lewostronny dopływ Wisły jest to najdłuższa rzeka płynąca przez Wyżynę Sandomierską, a jednocześnie mająca największe dorzecze. Największym dopływem Koprzywianki na obszarze jest rzeka Kacanka. Utworzono na niej rozległy zbiornik wodny w Szymanowicach k. Klimontowa. Występujące tu gleby to głównie brunatnoziemy, rzadziej czarnoziemy, przez co teren jest intensywnie użytkowany rolniczo. Charakterystyczny dla obszaru krajobraz to stosunkowo płaska wyżyna lessowa, wyniesiona na wysokość 220-290 m n.p.m., z bardzo gęstą siecią dolin i wąwozów lessowych, parowów oraz wzgórz o stromych ścianach stanowiących dopełnienie doliny Koprzywianki i Kacanki, będących dominującą częścią krajobrazu.

W dolinie rzeki Koprzywianki oraz jej dopływów znajdują się wychodnie starych skał z ery paleozoicznej, w tym z kambru dolnego. Rzeka miejscami meandruje stwarzając dogodne siedliska dla ekstensywnie użytkowanych łąk, rozlewisk, zastoisk oraz płatów łęgów. Rozleglejsze powierzchnie zajęte zwłaszcza przez zbiorowiska łąkowe o różnym stopniu wilgotności znajdują się w dolinie rzeki Kacanki. Zbocza dolin rzecznych, wąwozów lessowych, skarpy śródpolne pokrywają murawy kserotermiczne. Dominującymi zbiorowiskami leśnymi są bory sosnowe i mieszane, nierzadko jednak trafiają się różnego typu zbiorowiska łąkowe, rozczłonkowane często głębokimi wąwozami i jarami, zwłaszcza na zboczach dolin rzecznych.

Tarnobrzeska Dolina Wisły (PLH180049 Powierzchnia 4059,7 ha)

Obszar obejmuje dolinę Wisły ograniczoną do międzywala z dużymi starorzeczami, z roślinnością naturalną, na odcinku od ujścia Wisłoki - poniżej Polańca, do Sandomierza. Jedną trzecią obszaru pokrywają wody Wisły, podobną powierzchnię zajmują siedliska rolnicze, jedną czwartą obszaru: łąki, niewielką część lasy liściaste - 4% i sady - 2%. W dolinie rzeki występują zarastające wydmy. W kilku miejscach, na kilkudziesięciometrowych wzniesieniach występują skupiska olszy czarnej z kopytnikiem pospolitym w runie. Na lewym brzegu rzeki Wisły dominują kompleksy łąk, a na prawym znaczne powierzchnie naturalnych lasów nadrzecznych i zarośli wierzbowych. Dolina jest swoistym korytarzem ekologicznym dla ptaków.

Obszar cechuje bogactwo siedlisk przyrodniczych. Obszar jest bogaty w liczne gatunki roślin (jak np. salwinia pływająca, kotewka orzech wodny czy osoka aloesowata) i zwierząt - ptaki, ryby i płazy oraz owady.

IV. JEDNOSTKI ORGANIZACYJNE POWIATU STASZOWSKIEGO ORAZ PODMIOTY REALIZUJĄCE ZADANIA WŁASNE POWIATU, wg. stanu na dzień 30.09.2014r.

IV.1. SZKOŁY PONADGIMNAZJALNE, EDUKACJA W POWIECIE STASZOWSKIM.

1. Wskaźniki organizacyjne i finansowe.

a) sieć szkolna i nabór.

Sieć szkół ponadgimnazjalnych prowadzonych przez Powiat Staszowski jest dość skoncentrowana. W mieście Staszów znajdują się: Liceum Ogólnokształcące im. ks. kard. Stefana Wyszyńskiego oraz dwa zespoły: Zespół Szkół im. Stanisława Staszica i Zespół Szkół Ekonomicznych im. Jana Pawła II, zaś w mieście Połaniec oddalonym od Staszowa o 18 km znajduje się Zespół Szkół im. Oddziału Partyzanckiego AK „Jędrusie”. Działania oświatowe szkół publicznych uzupełniane są przez następujące jednostki: Centrum Kształcenia Praktycznego w Staszowie, Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną w Staszowie z filią w Połańcu, Powiatowy Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli w Staszowie, a także Ośrodek Doksztalcania i Doskonalenia Zawodowego w Staszowie (wchodzący w skład ZS im. Stanisława Staszica). Ten ostatni jest bardzo ważnym elementem systemu edukacji, ze względu na uzyskiwanie kwalifikacji zawodowych przez kształcących się w formie kursów młodocianych pracowników z powiatu staszowskiego jak i powiatów ościennych.

Organizacja szkół publicznych w roku szkolnym 2015/2016

Lp.	Nazwa, adres szkoły	Typ szkoły	Liczba oddziałów	Liczba uczniów
1	Liceum Ogólnokształcące im. ks. kard. Stefana Wyszyńskiego w Staszowie	liceum ogólnokształcące	16	410
2	Zespół Szkół Ekonomicznych im. Jana Pawła II w Staszowie	technikum	17	482
		zasadnicza szkoła zawodowa	3	61
3	Zespół Szkół im. Stanisława Staszica w Staszowie	liceum ogólnokształcące	5	143
		technikum	20	597
		zasadnicza szkoła zawodowa	12	351
4	Zespół Szkół im. Oddziału Partyzanckiego AK „Jędrusie” w Połańcu	liceum ogólnokształcące	6	153
		technikum	7	190
		zasadnicza szkoła zawodowa	3	78
Razem powiat			89	2 465

2. Wskaźniki demograficzne.

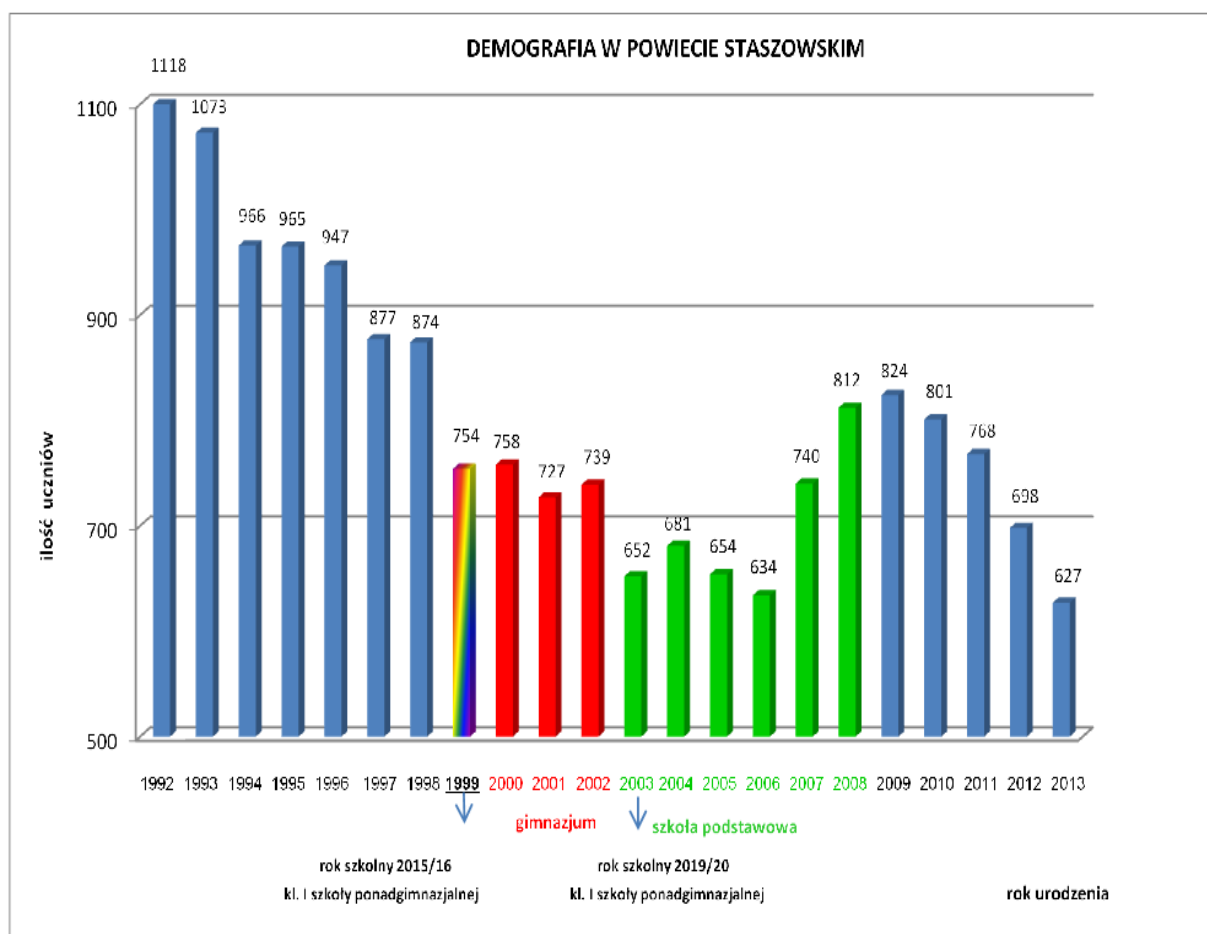
Jednym z większych problemów, stojących przed władzami powiatu jest malejąca liczba osób w przedziale wiekowym 16 – 18 lat. Osoby te są uczniami szkół prowadzonych przez powiat. Z danych GUS wynika, że należy liczyć się ze stałą

tendencją malejącą, aż do roku 2019/20, a po tym roku z niewielkim (mało znaczącym) jej wzrostem. Przyjmując rok 2010 jako bazowy, do roku 2019/20 ubytek młodzieży pochodzącej z terenu powiatu staszowskiego, kształcącej się w szkołach średnich sięgnie 33%.

Dalsze zmniejszanie się populacji młodzieży powoduje konieczność odpowiedzenia na pytanie, czy obecna struktura szkół jest optymalna. W chwili obecnej główne wskaźniki (wielkość subwencji i budżet oświaty) nie wyglądają dobrze. Co miesięczny ich monitoring wskazuje, że powiat wydatkuje na oświatę o wiele więcej niż naliczona subwencja.

Kształcenie zawodowe w istniejących szkołach właściwie uzupełnia się (poza przypadkami prowadzenia tych samych zawodów w powiecie w dwóch szkołach: budownictwo, urządzenia i systemy energetyki odnawialnej, informatyka), pomimo tego istnieją klasy niepełne w przypadku niektórych zawodów (do jednej klasy uczęszczają uczniowie kształcący się w dwu zawodach). W rozwiązaniu tym wspólnie realizowane są godziny zajęć ogólnokształcących, a osobno zajęcia zawodowe. Dalszy spadek liczby uczniów może powodować, że w jednej klasie technikum będą się uczyć trzy, a nawet więcej grup zawodowych.

Aby poznać skalę zagrożeń związanych ze zmniejszaniem się populacji uczniów skorzystać można z n/w danych demograficznych.

3. Struktura kształcenia zawodowego i ustawicznego oraz oferta edukacyjna powiatu.

Przedstawione poniżej wnioski i rekomendacje wynikają z analizy dostępnych danych statystycznych i zestawień.

1. Oferta edukacyjna szkół Powiatu Staszowskiego jest różnorodna. Występuje w niej przewaga ofert dla kształcenia maturalnego. Należy tę różnorodność w miarę możliwości finansowych utrzymać, reagując jednak na bieżące trendy i potrzeby rynku pracy, ponieważ nie można precyzyjnie określić wielkości zapotrzebowania pracodawców na rodzaje zawodów i liczbę pracowników. Różnorodność oferty zapewnia zaspakajanie potrzeb i aspiracji obywateli oraz działających lokalnie małych i średnich przedsiębiorstw, w tym rzemiosła. Różnorodność oferty zwiększa też szanse obywateli na zatrudnienie i umożliwia dalszą edukację na poziomie wyższym poza powiatem.
2. W celu podniesienia efektywności wydatków na wyposażenie szkół oraz zapewnienia efektywnej subwencji wielkości oddziałów i utrzymania struktury sieci szkół, niezbędna jest specjalizacja szkół zawodowych i ograniczenie konkurencji pomiędzy własnymi szkołami (licea i niektóre zawody w szkołach staszowskich). Będzie to możliwe dzięki przestrzeganiu zasady dotyczącej braku powielania kierunków kształcenia w poszczególnych szkołach oraz lokalizowania w jednej placówce kierunków pokrewnych. Może się to wiązać z koniecznością likwidacji kierunków w niektórych szkołach.
3. Oferta edukacyjna Powiatu Staszowskiego powinna uwzględniać występowanie na terenie Powiatu strategicznych podmiotów gospodarczych oraz równocześnie oczekiwań małych i średnich przedsiębiorstw. Niezbędne jest tworzenie warunków do współpracy i osiągania porozumień z pracodawcami w zakresie planowania kierunków kształcenia i wsparcia w organizacji praktyk uczniowskich i nauczycielskich.
4. Oferta edukacyjna w szkołach kończących się maturą powinna uwzględniać przedmioty rozszerzone zgodnie z ramowymi planami nauczania i rzeczywistymi trafnie zdiagnozowanymi potrzebami i aspiracjami uczniów.
5. Planowanie oferty edukacyjnej Powiatu powinno obejmować analizę konkurencyjności oferty edukacyjnej powiatów sąsiednich, wg zasady otwierania w szkołach własnych tych kierunków, które cieszą się powodzeniem u konkurentów i powodują znaczący odpływ kandydatów z terenu Powiatu. Działanie to powinno dotyczyć przede wszystkim szkół konkurentów łatwo dostępnych komunikacyjnie.
6. Dla utrzymania zadawalających efektów kształcenia uczniów i spełnienia oczekiwań rynku pracy oraz wzrostu mobilności absolwentów, niezbędne jest ciągle doskonalenie nauczycieli w zakresie motywacji uczniów do nauki i solidnej pracy oraz aktualizacji wiedzy merytorycznej, zwłaszcza w zakresie umiejętności praktycznych, a także dokształcanie kadry w planowanych, nowych kierunkach. Wykorzystanie kadry pedagogicznej, której, z uwagi na niż demograficzny, dotychczasowe etaty będą

zredukowane, powinno się dokonać poprzez uruchomienie doradztwa zawodowego oraz metodycznego powołując Powiatowy Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli.

7. Stosunkowo wysokie bezrobocie w Powiecie jest szansą dla szkół na rozwój kształcenia przez całe życie skierowane dla osób dorosłych. Sukces w tym obszarze wymaga jednak opracowania trafnej oferty edukacyjnej oraz jej właściwej promocji skierowanej głównie do własnych uczniów i absolwentów szkół.

8. Wszystkie placówki kształcenia zawodowego powinny być przygotowane do uruchomienia kwalifikacyjnych kursów zawodowych (KKZ) w zawodach, na które występuje zapotrzebowanie.

9. Wszystkie podmioty edukacyjne powinny ściśle współpracować z PUP/WUP w zakresie planowania kierunków kształcenia zgodnie z wymogami prawa oświatowego oraz zgodnie z zasadami pragmatyki działania, w miarę bieżących potrzeb.

IV. 2. SAMODZIELNY PUBLICZNY ZESPÓŁ ZAKŁADÓW OPIEKI ZDROWOTNEJ.

Samodzielny Publiczny Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej w Staszowie powstał 27 października 1998 r. na bazie Zespołu Opieki Zdrowotnej.

Domena działania Samodzielnego Publicznego Zespołu Zakładów Opieki Zdrowotnej w Staszowie jest sektor ochrony zdrowia, a w szczególności segment wielospecjalistycznego leczenia szpitalnego i ambulatoryjnej opieki specjalistycznej oraz ratownictwa medycznego. Obszar działania obejmuje przede wszystkim powiat staszowski oraz sąsiadujące gminy z ościennych powiatów.

Samodzielny Publiczny Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej w Staszowie jest jedynym na terenie powiatu szpitalem, mającym w swej strukturze 13 oddziałów szpitalnych, 19 poradni specjalistycznych, Ośrodek Rehabilitacji Diennej, pełne zaplecze diagnostyczne oraz Zespoły Ratownictwa Medycznego. Usługi zdrowotne wykonywane są na następujących oddziałach: chorób wewnętrznych, geriatrycznym, położniczo-ginekologicznym, neonatologicznym, chirurgicznym ogólnym, urologicznym, anestezjologii i intensywnej terapii, rehabilitacji neurologicznej, chirurgii urazowo–ortopedycznej z pododdziałem endoprotez, otorynolaryngologicznym, pediatrycznym, neurologicznym i udarowym oraz na szpitalnym oddziale ratunkowym.

Obecnie w szpitalu zatrudnionych jest ponad 600 pracowników, w tym 52 lekarzy oraz 276 pielęgniarek i położnych.

Szpital w Staszowie szczególny nacisk kładzie, na jakość świadczonych usług medycznych, czego wynikiem są uzyskane certyfikaty, m.in:

1. Certyfikat za zgodność z normą ISO 9001:2000 uzyskany w 2008 roku.
2. Certyfikat za zgodność z normą ISO 9001:2008 uzyskany w 2009 roku po audycie w nadzorze.

3. Certyfikat akredytacyjny poświadczający wysokie standardy w zakresie leczenia szpitalnego uzyskany w 2009 roku.
4. Certyfikat akredytacyjny poświadczający wysokie standardy w zakresie leczenia szpitalnego uzyskany w 2013 roku.

W 2010 roku szpital został laureatem XII edycji Świętokrzyskiej Nagrody Jakości w kategorii organizacji publicznych – służba zdrowia.

W ostatnich latach dokonano w SPZZOZ szeregu znaczących inwestycji:

1. budowy nowoczesnego Bloku Operacyjnego, o łącznej powierzchni 3 tys. m², w skład którego wchodzi: archiwum, Ośrodek Badań Klinicznych, sala dydaktyczna, Pracownia MRI, Centralna Sterylizatornia, Pracownie Endoskopowe – gastrokopii, kolonoskopii, bronchoskopii, EUS, Blok Operacyjny z 4 salami operacyjnymi, sala wybudzeń i zaplecze socjalne,
2. utworzenia pracowni Tomografii Komputerowej,
3. budowy lądowiska dla helikopterów LPR dostosowanego do nocnego lądowania,
4. utworzenia Pododdziału Udarowego w ramach Oddziału Neurologicznego,
5. remontu kapitalnego Oddziału Pediatricznego,
6. termomodernizacji obiektów – wymiana okien i drzwi zewnętrznych, docieplenia dachów i stropów, wymiana wewnętrznych instalacji CO części budynków, montaż solarów do podgrzewania CWU,
7. kompleksowej informatyzacji szpitala – zakup sprzętu, oprogramowania, ucyfrowienie diagnostyki obrazowej,
8. zakupu ambulansów sanitarnych – 3 samochody.

Obecnie szpital zakończył realizację projektu „Termomodernizacja SPZZOZ w Staszowie oraz wykorzystanie ogniw fotowoltaicznych celem ograniczenia emisji CO₂ oraz wzrostu produkcji energii z odnawialnych źródeł”. Zakres prac inwestycyjnych obejmował: Modernizację instalacji CO₂ i sieci ciepłowniczej, termomodernizację głównego budynku szpitala, w tym ocieplenie ścian, wymianę okien, wykorzystanie odnawialnych źródeł energii - ogniw fotowoltaicznych.

Większość prowadzonych w szpitalu inwestycji udało się przeprowadzić dzięki pozyskanym środkom unijnym.

Szpital uczestniczy w wielu programach profilaktycznych:

1. Program badań profilaktycznych dla dziecka i matki w powiecie staszowskim - współfinansowany z funduszy norweskich, w ramach, którego realizowane są badania w kierunku profilaktyki wad wrodzonych, profilaktyki porodu przedwczesnego, profilaktyki raka szyjki macicy, profilaktyki raka sutka. W ramach projektu został zakupiony nowoczesny sprzęt medyczny: USG 4D, Mammograf, fotel ginekologiczny, KTG do ciąży pojedynczej i bliźniaczej.
2. Program Rozwoju Ogólnopolskiej Sieci Ośrodków Telerehabilitacji Słuchowej - współfinansowany z funduszy norweskich.
3. Programach NFZ.
4. Programach Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy.

Głównym celem strategicznym Samodzielnego Publicznego Zespołu Zakładów Opieki Zdrowotnej w Staszowie jest umocnienie pozycji największego i najważniejszego zakładu ochrony zdrowia w powiecie staszowskim, udzielającego kompleksowych świadczeń diagnostycznych i leczniczych oraz Zakładu będącego głównym podwykonawcą badań diagnostycznych dla podmiotów z terenu całego powiatu.

Dewizą staszowskiego szpitala jest: „W naszej działalności stawiamy na profesjonalizm, standardy i zaufanie, kreując nową jakość opieki medycznej”.

IV.3. ZARZĄD DRÓG POWIATOWYCH W STASZOWIE.

Zarząd Dróg Powiatowych jest budżetową jednostką organizacyjną w ramach powiatowej administracji zespolonej Powiatu Staszowskiego. Pełni funkcję zarządu w odniesieniu do dróg powiatowych w zakresie: planowania, budowy, modernizacji, utrzymania i ochrony, zgodnie z ustawą o drogach publicznych. ZDP w Staszowie zarządza siecią dróg powiatowych o łącznej długości 480 km, z czego ok. 430 km to drogi o nawierzchni asfaltowej, pozostałe to drogi posiadające nawierzchnię tłuczniową lub gruntową.

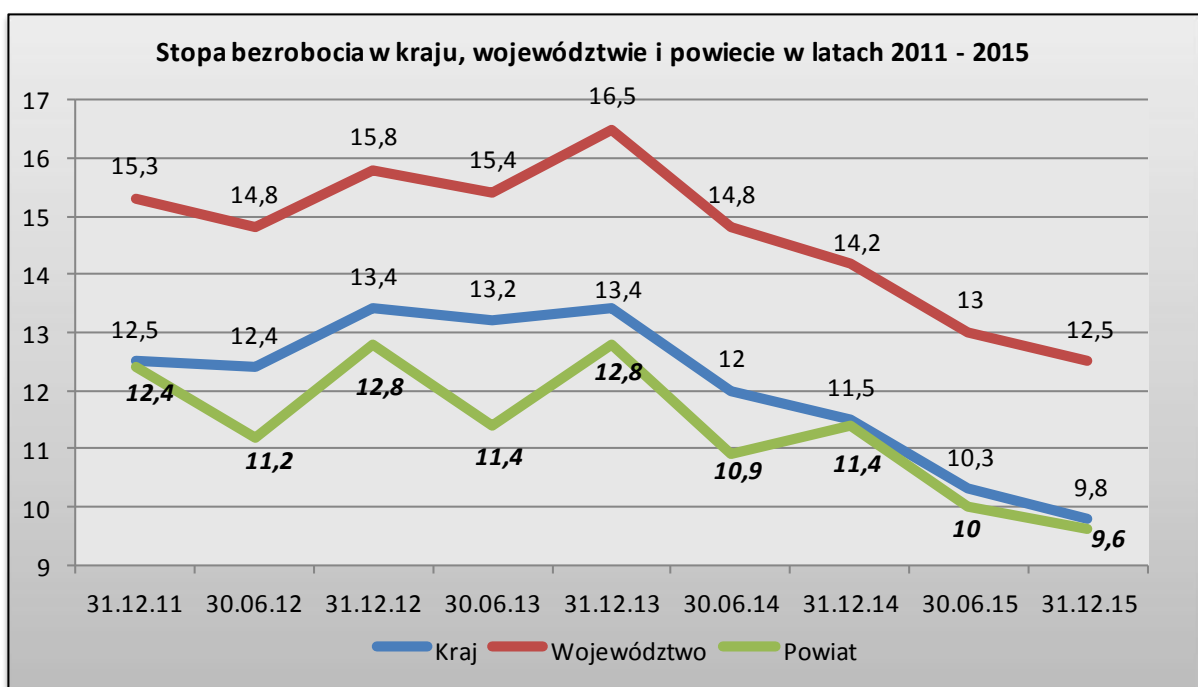
Investycje w ramach budowy, przebudowy, remontu dróg powiatowych realizowane są dzięki pozyskaniu środków zewnętrznych w formie dotacji z różnych źródeł takich jak: środki z Unii Europejskiej (RPO, ZPORR), środki krajowe (NPPDL, środki na Usuwanie Skutków Klęsk Żywiolowych), wspólne inwestycje z gminami.

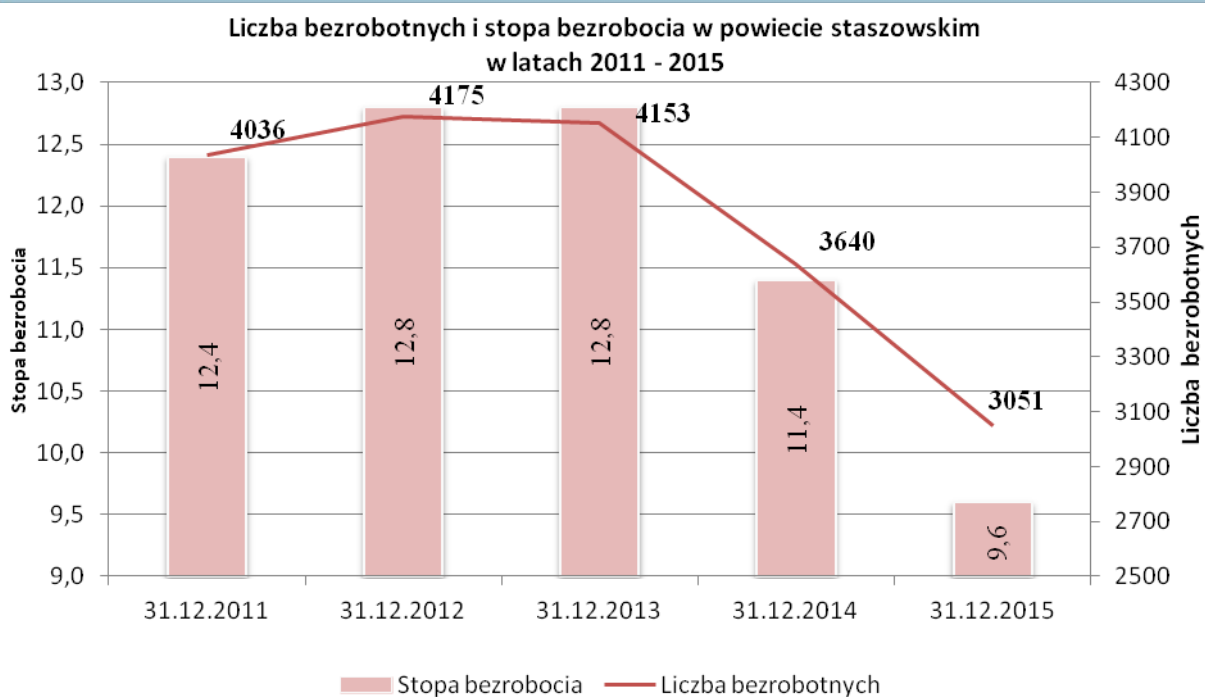
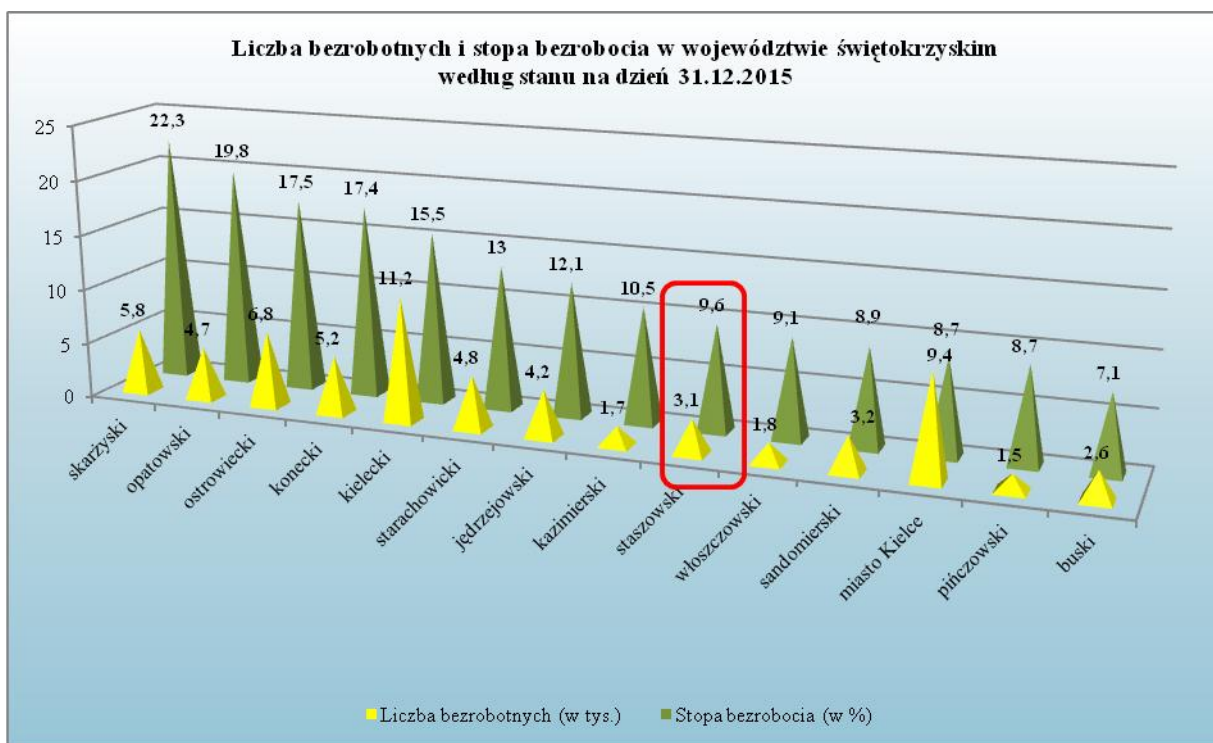
Oprócz realizacji zadań inwestycyjnych na drogach powiatowych Zarząd Dróg Powiatowych w Staszowie wykonuje na bieżąco zadania w ramach utrzymania dróg w sezonie letnim i zimowym. Zadania te polegają na renowacji odwodnienia, utrzymaniu prawidłowego oznakowania jak również wykonaniu prac związanych z utrzymaniem porządku i czystości w obrębie pasa drogowego. Zadania te wykonują pracownicy Obwodu Drogowego, który wykorzystują do tego celu posiadany sprzęt, który corocznie jest uzupełniany przez nowe zakupy. Zarząd Dróg Powiatowych w Staszowie zatrudnia 23 osoby.

IV.4. POWIATOWY URZĄD PRACY.

W Powiatowym Urzędzie Pracy w Staszowie, w końcu grudnia 2015 roku zarejestrowanych było 3 051 osób bezrobotnych a stopa bezrobocia wynosiła 9,6%. W odniesieniu do analogicznych okresów ostatnich lat był to najniższy poziom bezrobocia. W latach 2011-2015 Powiatowy Urząd Pracy w Staszowie w ramach zgłoszonych ofert posiadał 8662 miejsca pracy, a na promocję zatrudnienia, łagodzenie skutków bezrobocia oraz aktywizację zawodową bezrobotnych, dysponował kwotą prawie blisko 43,6 mln zł. Posiadane środki przeznaczono głównie na organizację staży – 15,9 mln zł, refundację kosztów wyposażenia stanowisk pracy dla bezrobotnych – 6,8 mln zł, wspieranie podejmowanej przez bezrobotnych działalności go-

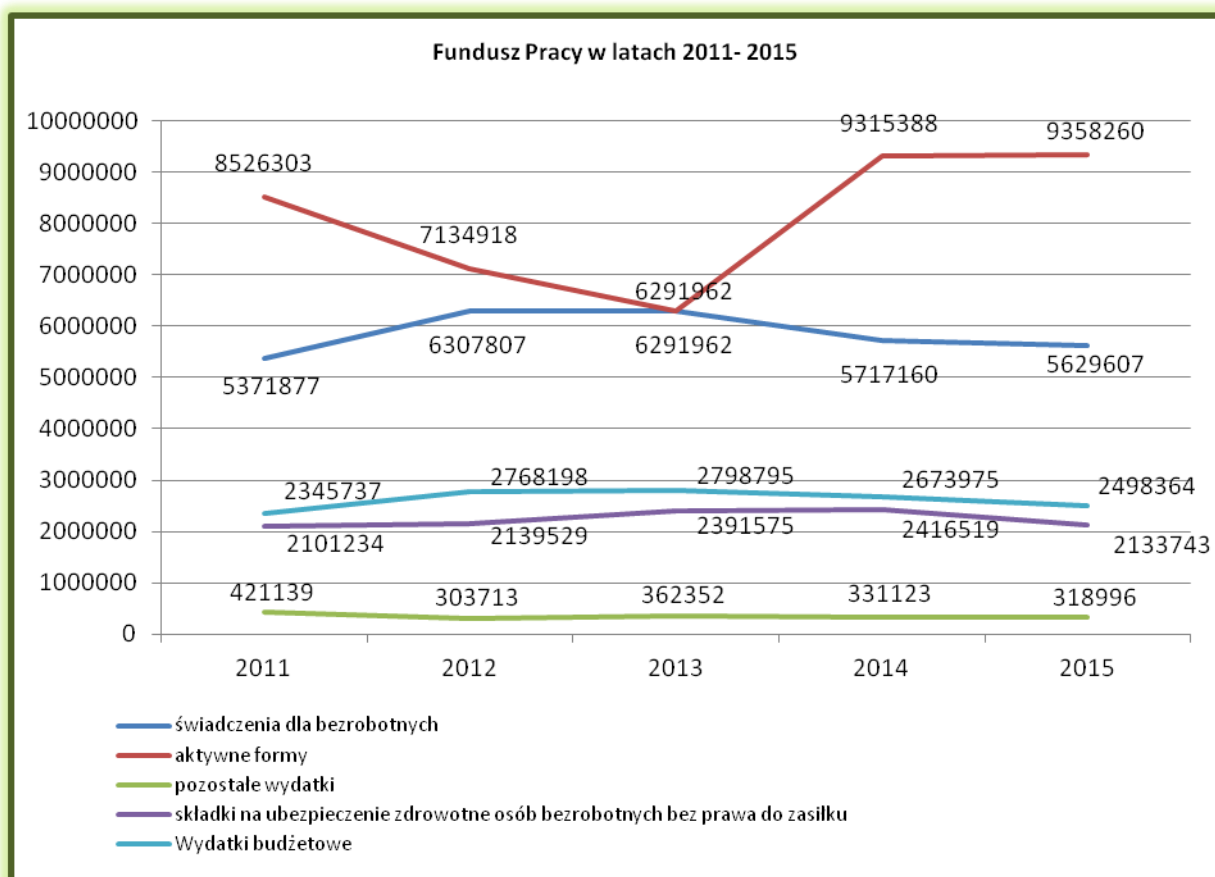
spodarczej – 5,6 mln zł, roboty publiczne – 4,3 mln zł, prace interwencyjne – 5,6 mln zł, szkolenie bezrobotnych i poszukujących pracy – 1,2 mln zł. Łącznie do udziału w poszczególnych programach skierowano 5 897 osób, z których 2 405 osób podjęło staże, 1 387 osób zostało zatrudnione w pracach interwencyjnych, 439 osób zatrudniono w robotach publicznych, 719 osób skierowano na stanowiska utworzone w ramach refundacji kosztów ich wyposażenia, 320 osób wsparto środkami na podjęcie działalności gospodarczej, 490 osób skierowano na szkolenia. Podejmowane były programy zmierzające do rozwoju małej i średniej przedsiębiorczości oraz programy specjalne kierowane do osób do 30 i powyżej 50 roku życia. Efektywność zatrudnieniowa prowadzonych działań, rozumiana jako stosunek liczby osób kończących udział w programach i kontynuujących pracę w kolejnych trzech miesiącach do ogółu kończących udział w realizowanych programach, w latach 2010-2014, w powiecie staszowskim wynosiła odpowiednio 62,1%, 54,2%, 72,4%, 63,2%, 67,5%. W omawianym okresie Powiatowy Urząd Pracy w Staszowie refundował także świadczenia integracyjne wypłacane uczestnikom zajęć prowadzonych przez Centrum Integracji Społecznej w Staszowie, w kwocie blisko 1,7 zł, wypłacał zasiłki dla bezrobotnych i dodatki aktywizacyjne oraz opłacał składki ubezpieczeniowe od wypłacanych świadczeń na łączną kwotę ponad 29,5 mln zł. Jako płatnik składek ubezpieczeniowych prowadził ewidencję osób ubezpieczonych i opłacał składki na ubezpieczenie zdrowotne bezrobotnych nie posiadających prawa do zasiłku, na kwotę ponad 11,2 mln zł.

**Liczba bezrobotnych w powiecie staszowskim wg gmin
w latach 2011 – 2015**

Wyszczególnienie	Stan na:				
	31.12.2011	31.12.2012	31.12.2013	31.12.2014	31.12.2015
Staszów	1385	1373	1415	1305	1040
Połaniec	694	664	639	462	463
Osiek	512	601	576	489	464
Rytwiany	374	370	377	359	269
Bogoria	484	492	492	459	365
Łubnice	173	207	192	157	126
Oleśnica	232	254	252	234	177
Szydłów	182	214	210	175	147
Razem Powiat Staszów	4036	4175	4153	3640	3051

Liczba osób skierowanych do udziału w aktywnych formach przeciwdziałania bezrobociu w latach 2011 – 2015

Wyszczególnienie	Lata:				
	2011	2012	2013	2014	2015
prace interwencyjne	116	292	272	372	335
roboty publiczne	347	92	0	0	0
podjęcie działalności gospodarczej	46	92	36	84	62
refundacja kosztów wyposażenia / wyposażania stanowiska pracy	194	191	114	117	103
szkolenia	39	148	83	100	120
staże	179	483	441	680	622
OGÓŁEM	921	1298	946	1353	1242

IV. 5. KOMENDA POWIATOWA POLICJI.

Komenda Powiatowa Policji w Staszowie swoim działaniem obejmuje tereny:

1. miast i gminy Staszów, Połaniec i Osiek,
2. gmin: Bogoria, Łubnice, Oleśnica, Rytwiany i Szydłów.

Komenda Powiatowa Policji w Staszowie, którą kieruje komendant powiatowy z jednym zastępcą, jest jednostką podległą Świętokrzyskiej Komendzie Wojewódzkiej Policji w Kielcach.

Komenda Powiatowa Policji w Staszowie dzieli się na Wydziały: Kryminalny, Prewencji i Ruchu Drogowego. Pracą tych wydziałów kierują naczelnicy. W całej KPP służbę pełni 126 policjantów, w tym w Komisariacie Policji w Połańcu służbę pełni 32 policjantów. Od lipca 2013 r. staszowscy policjanci pracują w nowym i nowoczesnym budynku spełniającym wymagane standardy.

W miejscowościach: Osiek, Bogoria, Rytwiany, Szydłów, Oleśnica i Łubnice, gdzie przestały funkcjonować Posterunki Policji zachowane zostały punkty przyjęć interesantów. W wyznaczonych dniach dzielnicowi pełnią tam dyżury, aby ułatwić społeczeństwu kontakt z policją.

Funkcjonariusze KPP w Staszowie i KP w Połańcu do dyspozycji mają łącznie 27 pojazdów służbowych, oznakowanych i cywilnych. Pojazdy są wysłużone i wymagają systematycznej wymiany.

Zadania, jakie wynikają z Ustawy o Policji z dn. 06 kwietnia 1990 r. nakładają na funkcjonariuszy szereg obowiązków:

- ochrony życia i zdrowia ludzi oraz mienia przed zamachami naruszającymi te dobra,

- ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego, w tym zapewnienie spokoju w miejscach publicznych oraz w środkach publicznego transportu i komunikacji, w ruchu drogowym i wodach przeznaczonych do powszechnego korzystania,
- inicjowania i organizowania działań mających na celu zapobieganie popełnianiu przestępstw i wykroczeń oraz zjawiskom kryminogennym i współdziałanie w tym zakresie z organami państwowymi, samorządowymi i organizacjami społecznymi,
- wykrywania przestępstw i wykroczeń oraz ścigania sprawców,
- nadzór nad strażami gminnymi (miejskimi), a także specjalistycznymi uzbrojonymi formacjami ochronnymi w zakresie określonym w odrębnych przepisach,
- kontroli przestrzegania przepisów porządkowych i administracyjnych obowiązujących w miejscach publicznych lub związanych z działalnością publiczną,
- współdziałania z policjami innych państw oraz organizacjami międzynarodowymi na podstawie umów i porozumień międzynarodowych oraz odrębnych przepisów.

W swojej codziennej służbie staszowscy funkcjonariusze realizują ustawowe zadania służąc mieszkańcom Powiatu Staszowskiego. Utrzymanie wysokiego poziomu realizacji zadań wymaga od Policji nakładów finansowych. Przeznacza się je na modernizację i wymianę sprzętu, zgodnie z postępem technologicznym w tym zakresie. Nie zawsze przewidziane nakłady są proporcjonalne do bieżących potrzeb jednostki. Wsparcie i pomoc Samorządów wielokrotnie przyczyniały się, a wręcz umożliwiały jej funkcjonowanie.

IV. 6. KOMENDA POWIATOWA PAŃSTWOWEJ STRAŻY POŻARNEJ.

Państwowa Straż Pożarna jest zawodową, umundurowaną i wyposażoną w specjalistyczny sprzęt formacją, przeznaczoną do walki z pożarami, klęskami żywiołowymi i innymi miejscowymi zagrożeniami wynikającymi z rozwoju cywilizacyjnego i naturalnych praw przyrody. Jej domeną jest reagowanie, polegające na organizowaniu i prowadzeniu akcji ratowniczych w sytuacjach stanowiących zagrożenie dla życia, zdrowia, mienia lub środowiska na terenie powiatu staszowskiego poprzez:

- walkę z pożarami lub innymi klęskami żywiołowymi,
- ratownictwo techniczne, ▪ ratownictwo chemiczne, ▪ ratownictwo ekologiczne,
- ratownictwo medyczne.

Siły i środki Jednostki Ratowniczo - Gaśniczej Staszów.

Stan osobowy KP PSP i JRG Staszów wynosi 51 pracowników w tym 49 funkcjonariuszy i 2 pracowników cywilnych. W JRG Staszów pełni służbę 37 strażaków. Stan minimalny zmiany służbowej wynosi 7 strażaków. W razie potrzeby do służby dysponowani są strażacy z dyżurów domowych oraz wolnych służb. Dysponujemy następującym sprzętem:

- GBA-Rt 2,5/24,1 Mercedes, ▪ GCBA-Rt 5/40 Man, ▪ GLBA-Rt 1/2,5 Renault, ▪ SH 23 Man, ▪ SCKn Renault (kontener przeciwpożarowy z łodziami, przeciwpożarowy z zaporami), ▪ SLRR 4x4 Isuzu D-Max 2.5L, ▪ SLDŁ Ford, ▪ pojazd UTV-XY500, ▪ SLKw Volkswagen, ▪ SLOp Volkswagen Passat, ▪ przyczepa specjalna ratownictwa wodno – ekologicznego, ▪ ponton z przyczepą.

Bazę lokalową stanowi budynek strażnicy, gdzie mieści się Komenda Powiatowa i Jednostka Ratowniczo Gaśnicza wraz z zapleczem garażowym.

Posiadane wyposażenie pozwala na realizację powierzonych zadań, jednak niezbędna jest ciągła modernizacja i wymiana zużytego sprzętu. W najbliższym czasie ze względu na czasookres użytkowania należy przewidzieć wymianę następujących pojazdów:

- SLOp Volkswagen, ▪ SDŁ Ford, ▪ GLBA – Rt Renault, ▪ GCBA – Rt Man.

Ze względu na specyfikę powiatu i występujące zagrożenie powodziowe wskazany jest zakup pompy wysokiej wydajności oraz powiększenie bazy kontenerowej, co wiąże się z wybudowaniem nowych zadaszonych stanowisk postojowych.

Mając na uwadze rosnące koszty energii i ogrzewania strażnicy należy powziąć starania mające na celu modernizację systemu ogrzewania i oświetlenia połączonego z pozyskaniem taniej energii w postaci pomp ciepła i ogniw fotowoltaicznych.

IV. 7. OCHOTNICZE STRAŻE POŻARNE.

Na terenie powiatu staszowskiego działa 5 oddziałów gminnych i 3 oddziały miejsko-gminne Związku Ochotniczych Straży Pożarnych RP skupiając 79 jednostek OSP w tym: 66 typu „S” oraz 22 działające w Krajowym Systemie Ratownictwa Gaśniczego.

Liczba członków zwyczajnych: 2 560 w tym: mężczyzn 2 453, kobiet 107, wspierających 84, honorowych 204.

Liczba członków razem: 2 846 w tym kobiet: 116.

Liczba Kobięcych Drużyn Pożarniczych – 4.

Liczba Młodzieżowych Drużyn Pożarniczych – 43.

Działalność jednostek OSP w następnych latach będzie się skupiała na rozbudowie sieci Krajowego Systemu Ratownictwa Gaśniczego na terenie powiatu zgodnie z przepisami w tym zakresie, a jednostki będące w systemie powinny zostać wyposażone w sprzęt o parametrach takich jak w Państwowych Strażach Pożarnych. Należy także zapewnić dalsze doskonalenia członków ochotników poprzez szkolenia.

IV.8. PUBLICZNA PORADNIA PSYCHOLOGICZNO-PEDAGOGICZNA.

Baza lokalowa Poradni w Staszowie.

Poradnia mieści się w lokalu w budynku ZS w Staszowie przy ul. Koszarowej 7. Zajmuje 9 pomieszczeń, w tym: 7 pomieszczeń przeznaczonych jest do bezpośredniej pracy z dziećmi, natomiast pozostałe 2 pomieszczenia to sekretariat i księgowość. Placówka posiada węzeł sanitarny, pokój socjalny oraz poczekalnię dla klientów.

Obecna baza lokalowa nie wystarcza do zapewnienia oferowanej przez placówkę pomocy. Działalność w zakresie wczesnego wspomaganie rozwoju wymagałaby jeszcze dodatkowo 2-ch pomieszczeń. Nie ma również sali konferencyjnej, która umożliwiałaby przeprowadzanie szkoleń, spotkań z rodzicami. Bardzo małe pomieszczenie wygospodarowane z sekretariatu na składnicę akt również nie mieści gromadzo-

nej dokumentacji. Doposażenia wymagają niektóre gabinety m.in. pomieszczenie księgowości oraz gabinet do terapii psychologicznej.

Baza lokalowa Filii Poradni w Połańcu.

Pomieszczenia Filii poradni zostały wyremontowane w 2013 roku. Istnieją natomiast braki w jej doposażeniu. Złożono stosowne pismo do Zarządu Powiatu o przyznanie środków finansowych, które pozwolą zakupić wymagany sprzęt i meble. Do tej pory środki finansowe nie wpłynęły. Dokończenia remontu wymaga jeszcze parking przed poradnią i piwnice.

Kadra placówki.

Kadrę placówki stanowi 12 pracowników pedagogicznych poradni Staszów i 5 pracowników pedagogicznych Filii Połaniec. Kadra jest wysoko wykwalifikowana ale dla zabezpieczenia potrzeb środowiska i zmian, które będą obowiązywać poradnię od 2016 roku będzie także wymagała zwiększenia. Pracownicy administracji i obsługi są zatrudnieni w liczbie 5,5 etatu.

Pomoce dydaktyczne i sprzęt.

Placówka posiada przestarzały sprzęt komputerowy. Wymiany wymaga 8 komputerów stacjonarnych łącznie z Filią w Połańcu. Istnieje także potrzeba zakupu 4-ch laptopów. Doposażenia wymaga także poradnia w pomoce dydaktyczne i testy do badań. Szczególnemu zużyciu podlegają pomoce używane w terapii wczesnego wspomagania rozwoju małego dziecka.

IV. 9. POWIATOWE CENTRUM POMOCY RODZINIE.

W Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie zatrudnionych jest 9 osób. Wszystkie osoby mają wykształcenie wyższe i spełniają wymagania dot. zatrudnienia pracowników socjalnych. Zatrudnienie w placówkach realizujących zadania pomocy społecznej jest zgodne z przepisami i wymaganymi standardami.

Działania Powiatu w zakresie realizacji zadań pomocy społecznej uwzględniają zasadę pomocniczości, aktywność społeczności lokalnej i współpracę struktur samorządowych z „trzecim sektorem”. Zidentyfikowane potrzeby pomocy społecznej wymagać będą podjęcia działań w takich obszarach jak:

- utworzenie wielofunkcyjnej placówki dla dzieci pozbawionych opieki rodziców biologicznych,
- zwiększenie dostępu do wsparcia psychologicznego, prawnego i socjalnego udzielanego osobom będącym w kryzysie, ofiarom przemocy – utworzenie ośrodka interwencji kryzysowej,
- dostępność rehabilitacji leczniczej i społecznej,
- skuteczne aplikowanie o środki z EFS w celu zapobiegania marginalizacji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych i wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych i rodzin zastępczych.

Zadania pomocy społecznej na poziomie powiatu, oprócz Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie realizują także:

1. Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza typu rodzinnego w Połańcu – 6 miejsc.

2. Warsztaty Terapii Zajęciowej w Połańcu – 49 uczestników.
3. Dom Pomocy Społecznej w Kurozwałkach dla 20 osób przewlekle somatycznie chorych i 80 osób w podeszłym wieku prowadzony na zlecenie Powiatu przez Zgromadzenie Sióstr pod wezwaniem św. Wincentego a'Paoli.
5. Dom Pomocy Społecznej w Rudkach dla 40 osób przewlekle psychicznie chorych prowadzony na zlecenie Powiatu przez Caritas Diecezji Kieleckiej.
6. Dom Pomocy Społecznej w Peławicach Górnych dla 39 osób w podeszłym wieku – organem prowadzącym jest Gmina Bogoria.
7. Środowiskowy Dom Samopomocy w Staszowie – organem prowadzącym jest Gmina Staszów.
8. Gminne Ośrodki Pomocy Społecznej.
9. Liczba rodzin zastępczych – 35.
10. Liczba dzieci z terenu powiatu przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych – 12.

IV. 10. POLSKIE STOWARZYSZENIE NA RZECZ OSÓB Z UPOŚLEDZENIEM UMYSŁOWYM - KOŁO W STASZOWIE.

Staszowskie Koło, powstało w 1995 roku z inicjatywy rodziców dzieci z upośledzeniem umysłowym. Jest organizacją pozarządową, niedochodową, posiadającą status organizacji pożytku publicznego.

Stowarzyszenie, od 2000 roku, prowadzi niepubliczną dzienną placówkę edukacyjną tj. Ośrodek Rehabilitacyjno-Edukacyjno-Wychowawczy, który wypełnia lukę w systemie oświaty na terenie powiatu staszowskiego dotyczącą edukacji dzieci z głębszą niepełnosprawnością intelektualną ze sprzężeniami (dysfunkcją: ruchu, wzorku, słuchu oraz z autyzmem). W chwili obecnej (kwiecień 2016 roku) 53 wychowanków w wieku od 5 do 25 lat realizuje w Ośrodku obowiązek szkolny na poziomie Szkoły Podstawowej, Gimnazjum i ponadgimnazjalnego „Trzyletniego Przystosowania do Pracy”. Ponadto dziesięcioro niepełnosprawnych dzieci w wieku do 7 lat korzysta w placówce z zajęć rehabilitacyjno-terapeutycznych w ramach „Wczesnego Wspomagania”. W placówce pracuje wysoko wykwalifikowana kadra nauczycieli i terapeutów, posiadających przygotowanie do pracy z osobami niepełnosprawnymi. Własnością Koła jest 72 m² mieszkanie w bloku, gdzie organizowane są treningi samodzielności i treningi mieszkaniowe. Placówka wspomaga niepełnosprawne dzieci tylko w wieku edukacyjnym. Kończąc naukę dzieci skazane są na izolację od grupy rówieśniczej i samotność w domu rodzinnym.

Wieloletnia opieka nad dzieckiem niepełnosprawnym intelektualnie, jest bardzo obciążająca dla starzejących się rodziców. Aby uniknąć sytuacji, w której z różnych przyczyn dzieci umieszczane byłyby w Domach Pomocy Społecznej, planuje się wybudować profesjonalną, specjalistyczną placówkę, która będzie przeznaczona dla osób z upośledzeniem umysłowym od chwili narodzin, (wczesne wspomaganie, edukacja, terapia zajęciowa, mieszkalnictwo chronione, spółdzielnia socjalna), aż do późnej starości. Nazwa Placówki „Mój Dom”. Będzie to pierwszy tego typu

obiekt w województwie świętokrzyskim, planowana lokalizacja w Kurozwałkach, położonych 6 km od Staszowa.

Do chwili obecnej własnymi siłami: zakupiono od Urzędu Gminy w Staszowie działkę o pow. 2 ha, sporządzono projekt budowlany z pozwoleniem na budowę, wyrównano teren i doprowadzono energię elektryczną, doprowadzono instalację wodno-kanalizacyjną. Wartość nabytej działki, oszacowana przez rzeczoznawców, stanowi kwotę 365 tys. 600 zł. Urząd Miasta i Gminy w Staszowie sprzedał działkę dla Stowarzyszenia z 95% bonifikatą. Kwota potrzebna na budowę obiektu „Mojego Domu”, według kosztorysu inwestorskiego wynosi 4 mln 525 tys. 583 złotych.

IV. 11. POWIATOWE CENTRUM SPORTOWE W STASZOWIE.

Powiatowe Centrum Sportowe w Staszowie jest obiektem o powierzchni użytkowej 15 223 m², posiadającym: pełnowymiarową halę sportową z boiskiem o wymiarach 40 x 20 m oraz halę basenową z niecką 12,5 x 25 m, z 6 torami pływackimi, jak również nieckę do nauki pływania o wymiarach 8 x 12,5 m, wraz z niewielką częścią rekreacyjną i zjeżdżalnią o długości 60 m, z odrębnym wyjściem i własną klatką schodową. W części przyległej do basenu zlokalizowany jest zespół natryskowo-sanitarny z przebieralniami. Dodatkowo na piętrze wykonano salkę do ćwiczeń oraz salkę wielofunkcyjną, mogącą pełnić funkcję sali konferencyjnej, a także bufet, jacuzzi, saunę oraz solarium i pomieszczenie dla masażysty. Obie części posiadają widownię ze stałymi miejscami do siedzenia. Hala sportowa posiada 310 miejsc siedzących, zaś pływalnia 287. Oba obiekty stanowią jedną całość, ale posiadają osobne wejścia. Oprócz wejść na poziomie przyziemia, w części hali sportowej zlokalizowano całe zaplecze szatniowe i socjalne oraz pomieszczenie magazynowe, które docelowo zostanie zagospodarowane, jako: strzelnica, kręgielnia oraz siłownia. W poziomie parteru znajdują się: hala sportowa, część magazynowa i pomieszczenia dla nauczycieli. W tej części znajduje się też szatnia dla widzów. Wszystkie poziomy użytkowe obiektu łączy winda pozwalająca na swobodne poruszanie się osób niepełnosprawnych po całym obiekcie. Dojazd do obiektu możliwy jest zarówno od ulicy Koszarowej, jak i od ulicy Ogłędowskiej.

PCS prowadzi szereg zajęć sportowych i edukacyjnych dla dzieci, młodzieży oraz dorosłych, a także ma bogaty zakres zabiegów w Salonie Odnowy. Bogata, ciągle poszerzająca się oferta, którą można znaleźć na stronie www.pcs-staszow.pl cieszy się bardzo dużą popularnością. Przy PCS działa Stowarzyszenie Centrum Staszów, które organizuje programy edukacyjne dla dzieci, młodzieży oraz dorosłych dzięki pozyskanym środkom z projektów unijnych. Programy te realizowane są na pływalni oraz hali sportowej PCS.

Prężnie działa także sekcja pływacka, organizująca m.in. zajęcia z nauki pływania oraz doskonalenia pływania dla dzieci i młodzieży z powiatu staszowskiego.

IV. 12. POWIATOWY INSPEKTORAT WETERYNARYJNY.

Powiatowy Inspektorat Weterynarii w Staszowie zatrudnia 14 osób, posiada 5 środków transportu – samochodów osobowych używanych przez pracowników w celach dojazdu do miejsca kontroli.

Pracownicy uczestniczą w szkoleniach mających na celu podnoszenie kwalifikacji oraz wiedzy w kontrolowanych obszarach. Na bieżąco realizują zadania wynikające z zapisów art.3 i art.4 ustawy o Inspekcji Weterynaryjnej.

IV. 13. POWIATOWA STACJA SANITARNO-EPIDEMIOLOGICZNA.

Powiatowa Stacja Sanitarно-Epidemiologiczna mieści się w budynku należą-cym do Gminy Staszów usytuowanym przy ul. Szpitalnej 37/14, administrowanym przez PGKiM w Staszowie. Obecnie zajmowany lokal stanowi część budynku mieszkalnego i nie jest odpowiedni do zakresu prowadzonej działalności – zbyt duża powierzchnia (390m²) i związany z tym wysoki koszt utrzymania. Część z zajmowa-nej przez PSSE powierzchni stanowią korytarze i pomieszczenia przejściowe, które nie są w pełni wykorzystane. Brak parkingu dla potrzeb pracowników i interesantów. W/w budynek jest w złym stanie technicznym, zniszczona elewacja, pomieszczenia zawilgocone, zagrzybione.

Mając na względzie dalsze funkcjonowanie oraz prawidłową realizację zadań sta-tutowych, niezbędne jest:

- zmiana lokalu stanowiącego siedzibę PSSE w Staszowie,
- zakup środka transportu dostosowanego do wyjazdów terenowych (przeprowadzanie kontroli, pobór prób do badań laboratoryjnych),
- wymiana wyeksploatowanego sprzętu komputerowego na nowy,
- zakup profesjonalnego urządzenia do przechowywania szczepionek i monito-rowania temperatury - chłodnia farmaceutyczna.

IV. 14. POWIATOWY INSPEKTORAT NADZORU BUDOWLANEGO.

Powiatowy Inspektorat Nadzoru Budowlanego w Staszowie, jako administra-cja rządowa, zespolona na szczeblu powiatu, uzależniona jest od organów szczebla wojewódzkiego.

Do właściwości organu nadzoru budowlanego należą zadania określone ściśle ustawą Prawo budowlane – art. 83 ust.1 (j.t. Dz.U. z 2013 roku poz. 1409 z późn. zm.) tj. kontrola budów, utrzymanie istniejących budynków, prowadzenie postępowań legalizacyjnych w związku z wykrytymi samowolami budowlanymi i napraw-czych w przypadku istotnego odstąpienia od warunków pozwolenia na budowę, a podstawowe obowiązki wynikają z art. 81 ust.1 ustawy, a należą do nich:

- 1) nadzór i kontrola nad przestrzeganiem przepisów prawa budowlanego,
- 2) wydawanie decyzji administracyjnych w sprawach określonych ustawą, a także kontrola posiadania przez osoby wykonujące samodzielne funkcje techniczne odpo-wiednich uprawnień budowlanych.

Zadania powyższe realizowane są przez 6 osób pracujących na 5,5 etatach, w tym 4,5 - merytorycznych (łącznie z PINB). Stan taki utrzymuje się od 2006 roku. W realizacji zadań, dużą pomoc stanowią stażyści, którzy wykonują prace techniczne, a Inspektorat ogranicza się głównie do załatwiania przeróżnych interwencji, badając czasem stan techniczny istniejących obiektów wybudowanych w okresie pierwszego półrocza ubiegłego wieku, kosztem inspekcji budów realizowanych obecnie czy utrzymania istniejących obiektów.

Zatem jednym z podstawowych zadań na przyszłe lata, byłaby sprawa zwiększenia liczby etatów, dofinansowania Inspektoratu. Wysokość obecnych wynagrodzeń utrudnia znalezienie odpowiedniej kadry.

Brak środków finansowych odbija się negatywnie na warunkach lokalowych, w pomieszczeniach przy dwóch stanowiskach pracy trudno jest pomieścić interesantów, brak pomieszczenia, w którym mogłyby być przeprowadzane rozprawy administracyjne, w których bierze udział czasami i 20 osób, pomieszczenie takie mogłoby być również wykorzystywane do analizy projektów budowlanych inwestycji sieciowych czy innych dużych obiektów. Brak również - pomieszczeń technicznych: archiwum - składnicy akt, która oprócz akt wytworzonych przez Inspektorat, pomieścić musi wszystkie projekty budowlane i zgłoszenia dostarczane przez organ administracji architektoniczno-budowlanej. Potrzeba jest również wymiany samochodu służbowego na samochód z wysokim zawieszeniem, obecny z 2004 roku ulega częstym awariom.

Brak środków finansowych na niezbędne oprogramowanie specjalistyczne, które ułatwiłoby i usprawniłoby pracę Inspektoratu poprzez dostęp do bazy zasobów geodezyjnych Starostwa Powiatowego, odpowiednie programy do ewidencji i rejestracji decyzji z zakresu wynikającego z ustawy Prawo budowlane - posiadamy tylko trzy programy „jednostanowiskowe”: ABC Serwis Budowlany, Integram Budownictwo, Lex, brak oprogramowania na stanowisku księgowo-kadrowym, gdzie cała dokumentacja prowadzona jest ręcznie.

IV. 15. NADLEŚNICTWO STASZÓW.

Nadleśnictwo położone jest w całości na terenie województwa świętokrzyskiego, swym zasięgiem obejmuje teren położony w trzech powiatach (opatowskim, sandomierskim i staszowskim). Swoim zasięgiem obejmuje prawie cały powiat (bez gmin Szydłów i Oleśnica). Powierzchnia gruntów zarządzanych przez Nadleśnictwo wg stanu na dzień 01.01.2014 r. wynosi 20 201 ha, w tym w powiecie staszowskim 18 093 ha. Lasy nadleśnictwa obfitują w różnorodność gatunkową roślin i zwierząt. Aby zachować taki stan rzeczy, najcenniejsze fragmenty leśne objęte są formami ochrony przyrody, wśród których najważniejszymi są:

1. Rezerwat „Zamczysko Turskie” o powierzchni 2,45 ha utworzony w 1979 roku dla zachowania i ochrony fragmentów starego drzewostanu lipowego (z pomnikowymi okazami lipy drobnolistnej) z domieszką wiązu i grabu, chronionych i rzadkich

gatunków flory i fauny na siedlisku grądowym, a także pozostałości historycznych fortyfikacji na miejscu średniowiecznego grodziska.

2. Rezerwat „Dziki Staw” o powierzchni 6,52 ha, który powstał w 1998 roku dla zachowania ponad stuletnich drzewostanów modrzewiowych oraz jeziora potorfowego z chronionymi gatunkami flory i fauny.

3. Cztery Zespoły przyrodniczo – krajobrazowe [ZPK] obejmujące drzewostany na powierzchni 9,54 ha. Należą do nich: ZPK „Golejów”, ZPK „Rytwiany” i ZPK „Tarczyn” w obrębie leśnym Golejów, a także ZPK „Dębina nad Zimną Wodą” w obrębie leśnym Klimontów.

4. Obszary Natura 2000 - specjalne obszary ochrony siedlisk (SOO): „Kras Staszowski” (PLH 260023), „Ostoja Żyznów” (PLH 260036),

5. Obszar chronionego krajobrazu: „Jeleniowsko-Staszowski”.

6. 119 obiektów, na które składają się pomniki przyrody ożywionej jak i nieożywionej znajdujących się na terenach nie będących w zarządzie Nadleśnictwa, lecz pozostających w zasięgu jego terytorialnego działania.

Wymienione obiekty poza rolą ochronną stanowią kluczowe elementy edukacyjnego i turystycznego zagospodarowania kompleksów leśnych.

Całość lasów Nadleśnictwa Staszów zaliczono do II kategorii zagrożenia pożarowego. Głównymi przyczynami pożarów pozostają niezmiennie:

- znaczny wzrost palności w lasach spowodowany nietypowymi warunkami atmosferycznymi,
- podpalenia,
- wypalanie suchych traw na terenach sąsiadujących z lasem,
- duża penetracja lasów przez miejscową ludność oraz okresowo przez turystów i grzybiarzy.

Nadleśnictwo tworzy sieć dróg i dojazdów przeciwpożarowych oraz punktów czerpania wody w celu zabezpieczenia przeciwpożarowego lasu.

Nadleśnictwo Staszów prowadzi od 2000 roku edukację leśną dla wszystkich grup społecznych bez względu na wiek. Głównym celem jest kształtowanie odpowiednich postaw człowieka wobec przyrody. Uczy jak świadomie i odpowiedzialnie korzystać ze wszystkich funkcji lasu, aby zachować trwałość jego funkcjonowania. Przedstawia odpowiedzialną pracę leśników oraz sposób prowadzenia zrównoważonej gospodarki leśnej. Na terenie Nadleśnictwa w latach 2003 i 2008 powstały 3 ścieżki edukacji przyrodniczo – leśnej (w Czernicy, Obok Pustelni Złotego Lasu, Żywy Atlas Botaniczny – 4 Pory Roku). Odwiedzających ścieżki edukacji w 2012 roku było 627, a w 2013 – 874 osoby. Ścieżki te są sukcesywnie remontowane i rozbudowywane, by dostosować je do potrzeb społeczeństwa. Nadleśnictwo Staszów uczestniczy również w imprezach masowych organizując konkursy, gry i zabawy z upominkami dla dzieci i młodzieży.

W 2012 roku Nadleśnictwo zatrudniało 64 pracowników, w 2013 – 67. W sektorze prywatnym – Zakłady Usług Leśnych usługi w zakresie gospodarki leśnej wykonywało 2012 roku 19 zakładów, w których pracowało 59 osób, w 2013 – 14 zakładów, w których pracowało 62 osoby. Firmy te klasują się w ujęciu ogólnopolskim na średnim i niskim stopniu wyposażenia w sprzęt oraz wykształcenia pracowników.

V. ANALIZA SWOT DLA POWIATU STASZOWSKIEGO

Analiza SWOT jest metodą stosowaną w opracowaniach strategii rozwoju m.in. przedsiębiorstw i jednostek terytorialnych, pozwala na przeanalizowanie atutów i słabości, w tym przypadku powiatu staszowskiego.

Dla lepszej identyfikacji problemów i potencjałów rozwojowych na zmianę których władze powiatu staszowskiego mają największy wpływ, dokonano szczegółowych analiz w obszarach zadań własnych powiatu tj. edukacji na szczeblu szkół ponadgimnazjalnych, opieki zdrowotnej na szczeblu szpitala powiatowego, stanu dróg, szczególnie powiatowych, rynku pracy i przedsiębiorczości oraz bezpieczeństwa ogólnego na terenie powiatu.

V. 1. Analiza SWOT dla oświaty ponadgimnazjalnej powiatu staszowskiego.

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ol style="list-style-type: none"> 1. dobra współpraca dyrektorów szkół z organem prowadzącym i organem nadzoru pedagogicznego, 2. ilość placówek oświatowych w powiecie zaspokajająca aktualne potrzeby, 3. dobrze wykształcona kadra i uczniowie przystosowani do egzystencji w środowisku oraz na rynku biznesu, 4. szeroki zakres i bogactwo oferty edukacyjnej w szkołach – dopasowywanie kierunków kształcenia do potrzeb rynku pracy, 5. obecność oferty opartej na diagnozie potrzeb uczniów gimnazjów, 6. zadawalające rezultaty przeprowadzonych dotychczas ewaluacji zewnętrznych prowadzonych przez nadzór pedagogiczny, 7. wysoka zdawalność egzaminów maturalnych, głównie w liceach ogólnokształcących, 8. wyposażenie szkół w pracownie komputerowe z dostępem do Internetu, 9. możliwość kształcenia dorosłych na Kursach Kwalifikacyjnych i w liceum ogólnokształcącym, 10. targi edukacyjne z udziałem pracodawców, 11. odbywanie praktyk zawodowych poza szkołą (w tym praktyki zagraniczne), 12. doświadczenie w korzystaniu ze środ- 	<ol style="list-style-type: none"> 1. brak norm zatrudnienia i standardów organizacyjnych szkół i placówek wpływający na niewystarczającą efektywność wykorzystania istniejących zasobów finansowych (rozbieżność między placówkami), 2. niewystarczająca w stosunku do potrzeb pomoc prawna dla dyrektorów, 3. brak jednolitego systemu i zasad finansowania poszczególnych typów szkół i placówek w ścisłym powiązaniu z liczbą uczniów, 4. z uwagi na realizację nowej podstawy programowej szkolnictwa zawodowego niewystarczające jest wyposażenie CKP i pracowni dydaktycznych w szkołach, 5. emigracja uczniów zdolnych, 6. słabe wyniki egzaminów maturalnych z poziomu rozszerzonego, 7. niewielka liczba zajęć pozalekcyjnych z uczniami zdolnymi, 8. mało osiągnięć uczniów w olimpiadach i turniejach zwalniających z egzaminów zewnętrznych i podwyższających wynik egzaminu, 9. niewystarczające doradztwo zawodowe i doskonalenie nauczycieli (brak środków na sfinansowanie etatów doradców zawodowych), 10. niski poziom zdawalności egzaminów potwierdzających kwalifikacje zawodo-

<p>ków EFS, zaangażowanie organu prowadzącego poprzez wsparcie finansowe realizacji projektów unijnych,</p> <ol style="list-style-type: none"> 13. możliwość kompleksowej diagnozy – PPP w Staszowie posiada uprawnienia do diagnozy dzieci i młodzieży z wadami (wzroku, słuchu i z autyzmem), 14. poczynione działania w szkołach w kierunku podnoszenia standardu bazy lokalowej dla potrzeb edukacji w tym niepełnosprawnych, 15. dobrze wykorzystywane zasoby materialne, wyremontowane i zmodernizowane obiekty szkolne. 	<p>we (szczególnie w technikach),</p> <ol style="list-style-type: none"> 11. zbyt duży odsetek uczniów szkół zawodowych nieprzystępujących do egzaminów potwierdzających kwalifikacje zawodowe, 12. nieskuteczne oddziaływania na młodzież w celu poprawy frekwencji na zajęciach, 13. brak wypracowanej współpracy z pracodawcami i PUP, 14. brak metod i narzędzi oraz możliwości na poziomie samorządu do oceny programów kształcenia w stosunku do potrzeb rynku pracy, 15. niewystarczające pozyskiwanie środków europejskich na działania szkoły przez poszczególne szkoły i placówki, 16. niewystarczające wsparcie przez MEN w zakresie przygotowania i realizacji reformy programowej kształcenia w zawodach oraz budowy odpowiedniego do zachodzących zmian systemu poradnictwa edukacyjno – zawodowego w gimnazjach, szkołach ponadgimnazjalnych oraz PP-P, 17. brak szkolenia zawodowego dla młodzieży niepełnosprawnej.
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ol style="list-style-type: none"> 1. reforma systemu oświaty, zmiana przepisów o nadzorze pedagogicznym, 2. rosnąca świadomość potrzeb edukacyjnych mieszkańców (zwiększenie się zainteresowania kształceniem dla dorosłych), 3. umiejętne korzystanie z prognoz demograficznych, 4. podniesienie efektywności promocji szkół poprzez lepsze skoordynowanie Dni Otwartych Drzwi, 5. indywidualizacja kształcenia, planowanie pracy pod kątem możliwości i potrzeb rozwojowych uczniów, 6. podniesienie sprawności systemu do kształcenia i doskonalenia nauczycieli (powołanie do życia PORE), 7. współpraca szkół z PUP i Cechem Rzemieślników i Przedsiębiorców, 	<ol style="list-style-type: none"> 1. wzmożenie tempa emigracji młodzieży i rodzin (odpływ potencjalnych kandydatów do szkół dziennych i dorosłych oraz uczestników kształcenia ustawicznego), 2. starzenie się społeczności lokalnej, 3. niż demograficzny i migracje mieszkańców, 4. wzrastająca liczba młodzieży przerywającej naukę, 5. niejednoznaczne wymagania MEN w zakresie treści egzaminów zawodowych, 6. kształcenie w oderwaniu od nowoczesnych technologii, 7. brak wsparcia ze strony MEN dla finansowania poradnictwa edukacyjno – zawodowego w ramach subwencji,

<ol style="list-style-type: none"> 8. możliwości zbadania rynku pracy pod kątem potrzeb kształcenia dorosłych, 9. współpraca z pracodawcami uczestniczącymi w procesie kształcenia zawodowego, 10. nowe otwarcie na rozwój wykształcenia, możliwość pozyskania środków z programów operacyjnych: POWER (program operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój), ERASMUS+ itp., 11. możliwość specjalizacji zespołów szkół, 12. możliwość rozwoju współpracy międzynarodowej w zakresie kształcenia ustawicznego (praktycznego i praktyk zawodowych), 13. utworzenie odpowiednich kierunków kształcenia zawodowego dla osób niepełnosprawnych, zwłaszcza fizycznie, zwiększy szanse na zdobycie zatrudnienia i życiowego usamodzielnienia się tych osób. 	<ol style="list-style-type: none"> 8. niepewność efektywności subwencyjnej organizacji KKZ dla dorosłych wobec potencjalnie niskiej liczebności grup i wysokiej „wykruszalności” uczestników szkoleń, a także niskiej zdawalności egzaminów zawodowych, 9. nieakceptowanie przez pracodawców jakości kształcenia w wielu zawodach, 10. niestabilność polityki edukacyjnej państwa w zakresie kształcenia zawodowego, 11. niewystarczające środki finansowe na poprawę bazy oświatowej, 12. duże koszty dostosowania obiektów oświatowych dla potrzeb kształcenia osób niepełnosprawnych, 13. skomplikowane procedury pozyskiwania środków z funduszy unijnych, 14. zapotrzebowanie na środki unijne przekraczające dostępne alokacje finansowe.
---	--

V. 2. Analiza SWOT dla opieki zdrowotnej na szczeblu szpitala.

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ol style="list-style-type: none"> 1. SPZZOZ w Staszowie – szpital rozpoznawalny w Polsce, 2. silne przywództwo, 3. spójna wizja przyszłości, 4. determinacja we wprowadzaniu zmian, 5. znaczny potencjał tkwiący w zasobach, 6. stosunkowo wysoko wykwalifikowana kadra medyczna, 7. poprawiające się warunki techniczne świadczonych usług, 8. poprawiający się stan techniczny posiadanej aparatury medycznej, 9. szeroki i powiększający się zakres usług medycznych, 10. możliwość rozbudowy obiektów podmiotów leczniczych, 11. skuteczne pozyskiwanie zewnętrznych środków finansowych, 12. silny i rozumiejący problemy rynku 	<ol style="list-style-type: none"> 1. braki w dostosowaniu obiektów podmiotów leczniczych do wymogów sanitarnych i technicznych, 2. występujące napięcia na tle placowym wśród lekarzy, pielęgniarek i pozostałego personelu medycznego, 3. niedobory kadrowe w niektórych grupach zawodowych i specjalnościach medycznych, 4. nadwyżka kosztów nad przychodami w niektórych obszarach działalności, 5. obciążenie zobowiązaniami wobec pracowników, 6. dalsza potrzeba znaczących inwestycji w infrastrukturę techniczną i aparaturę medyczną podmiotów leczniczych, 7. relatywnie niskie wykorzystanie posiadanego potencjału, 8. problemy z wewnętrznym przepływem informacji, 9. niezakończony proces informatyzacji

<p>zdrowotnego Zarząd Powiatu, stabilna Rada Powiatu,</p> <p>13. konstruktywna współpraca z Policją, Sanepidem, Powiatowym Urzędem Pracy i Strażą Pożarną w powiecie,</p> <p>14. dobra opinia o jakości świadczeń SPZZOZ Staszów w sąsiednich powiatach,</p> <p>15. potwierdzenie jakości udzielanych świadczeń w SPZZOZ w Staszowie certyfikatem ISO 9001:2008 i Akredytacją Ministra Zdrowia.</p>	<p>podmiotów leczniczych,</p> <p>10. utrudniony dostęp do środków inwestycyjnych,</p> <p>11. zubożenie społeczności lokalnej skutkujące nadmierną liczbą hospitalizacji z przyczyn społecznych (brak pieniędzy na realizację recept z gabinetów lekarskich),</p> <p>12. prawie całkowite uzależnienie od jednego nabywcy.</p>
SZANSE	ZAGROŻENIA
<p>1. starzenie się społeczeństwa,</p> <p>2. rozwój medycyny,</p> <p>3. dotychczasowy wzrost nakładów na leczenie,</p> <p>4. małe zagrożenie substytutami na rynku powiatowym,</p> <p>5. ciągle wzrost popytu na usługi medyczne,</p> <p>6. rozwój gospodarczy rejonu będącego obszarem działania podmiotów leczniczych,</p> <p>7. wzrost ruchu turystycznego na terenie powiatu,</p> <p>8. wysoki wskaźnik wypadkowości oraz urazów narządu ruchu,</p> <p>9. wydłużenie średniej długości życia powodujący wzrost liczby chorych z chorobami przewlekłymi,</p> <p>10. członkostwo Polski w Unii Europejskiej i możliwość pozyskania znaczących środków na rozwój,</p> <p>11. wzrost oczekiwań społecznych związanych ze standardem usług medycznych.</p>	<p>1. niestabilność systemowych rozwiązań, organizacyjno-prawnych w ochronie zdrowia,</p> <p>2. próby narzucania obligatoryjnej metody przekształceń formy funkcjonowania zakładu,</p> <p>3. zbyt niskie finansowanie usług,</p> <p>4. niestabilna polityka płatnika (NFZ),</p> <p>5. opóźnienia i niepełne refinansowanie świadczeń ponad limitowych,</p> <p>6. migracja personelu medycznego do innych krajów,</p> <p>7. wzrost kosztów funkcjonowania: mediów, leków, kosztów pracy,</p> <p>8. skuteczne wysiłki szpitali ościennych powiatów w rozwój bazy i jakości udzielanych świadczeń,</p> <p>9. brak gwarancji wzrostu przychodów finansowych ze strony płatnika,</p> <p>10. zagrożenie spadkiem przychodów przy dalszym pogłębianiu się kryzysu gospodarczego,</p> <p>11. wzrost liczby osób nie ubezpieczonych i bezrobotnych,</p> <p>12. wzrost świadomości i roszczeń pacjentów.</p>

V. 3. Analiza SWOT dla infrastruktury drogowej.

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ol style="list-style-type: none"> 1. odpowiednia gęstość dróg, 2. dobry stan nawierzchni dróg, 3. odbudowa dróg powiatowych wschód – zachód, północ – południe i pasa nadwiślańskiego jako uzupełnienie sieci głównej – dróg krajowych i wojewódzkich, 4. nowe połączenie przez rzekę Wisłę powiatu staszowskiego z mieleckim w m. Połaniec, 5. budowa obwodnic miast i miasteczek - odciążenie ruchu przez śródmieścia, 6. rozwój budownictwa jednorodzinnego przydrożnego oraz infrastruktury – sieci komunikacyjne i komunalne – tendencja do łączenia się miejscowości, 7. rozwój infrastruktury – sieci komunikacyjne i sieci komunalne. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. wzrost natężenia ruchu powodem degradacji dróg publicznych niedostosowanych do wymogów, 2. stagnacja w wydatkach na bieżące i zimowe utrzymanie dróg powiatowych i gminnych, 3. brak komunikacji kolejowej w ruchu osobowym, 4. brak odpowiedniej szer. pasów drogowych dróg powiatowych i gminnych powodem utrudnienia w ruchu, 5. brak separacji ruchu kołowego i ruchu pieszego na obszarach wiejskich, 6. braki w dosprzętowieniu ZDP w sprzęt specjalistyczny do bieżącego i zimowego utrzymania dróg i mostów.
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ol style="list-style-type: none"> 1. stworzenie możliwości ściągnięcia nowych inwestorów dzięki wybudowaniu mostu przez Wisłę łączącego powiaty: staszowski i mielecki, 2. rozwój infrastruktury w strefach ekonomicznych, 3. poprawa w znacznej części nawierzchni dróg publicznych na terenie powiatu, 4. dalsze dosprzętowanie ZDP Staszów w sprzęt specjalistyczny do letniego i zimowego utrzymania dróg, 5. poprawa nawierzchni dróg wojewódzkich na trasach Staszów – Osiek, Staszów – Połaniec i Staszów – Chmielnik. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. wzrost natężenia ruchu na drogach powodem niszczenia dróg, 2. niszczenie dróg podczas intensywnych opadów.

V. 4. Analiza SWOT dla przedsiębiorczości i rynku pracy.

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ol style="list-style-type: none"> 1. stabilna sytuacja ekonomiczna dużych przedsiębiorstw zlokalizowanych na terenie powiatu, 2. stałe zainteresowanie mieszkańców powiatu podejmowaniem działalności gospodarczej, powstawanie małych i średnich przedsiębiorstw, 3. finansowe wspieranie w zakładaniu działalności gospodarczej, 4. powstawanie nowych terenów inwestycyjnych pod nowe zakłady pracy, 5. rozwój rolnictwa i sadownictwa, 6. rozbudowana sieć handlowa i usługowa, 7. dobry stan dróg powiatowych i gminnych ważnych dla lokalnego biznesu, 8. dobry stan dróg wojewódzkich i nowy most na Wiśle k/Polańca, to tworzy nowy ciąg komunikacyjny z Polski środkowej na południowo-wschodnią część kraju, 9. połączenie obszaru inwestycyjnego w Polańcu ze strefą ekonomiczną w Mielcu, 10. wzrost poziomu wykształcenia mieszkańców, w tym z wykształceniem wyższym, 11. powstawanie nowych kierunków kształcenia w szkołach ponadgimnazjalnych dostosowanych do lokalnego rynku pracy, 12. gotowość większości mieszkańców do uzupełniania kwalifikacji i przekwalifikowania (kształcenie ustawiczne) zgodnie z oczekiwaniami rynku pracy, 13. dostępność środków na aktywizację bezrobotnych, 14. poprawa infrastruktury dróg i powstanie mostu w Polańcu, 15. większa mobilność mieszkańców na lokalnym rynku pracy, 16. położenie geograficzne i walory turystyczne, 17. przebiegający przez powiat szlak ko- 	<ol style="list-style-type: none"> 1. położenie powiatu z dala od większych ośrodków miejskich i przemysłowych, 2. nieinwestowanie istniejących zakładów pracy we własny rozwój, 3. niewystarczająco rozwinięte kształcenie ustawiczne, 4. niewystarczająca liczba ofert pracy dla młodzieży, 5. nieukształtowanie postaw przedsiębiorczych, 6. niskie dochody mieszkańców, 7. brak dostępu do dużych ośrodków przemysłowych, 8. brak atrakcyjnych ofert pracy.

<p>munikacyjny ze Śląska na Wschód, droga krajowa Kraków-Sandomierz, linia kolejowa LHS,</p> <p>18. powstanie stref gospodarczych w Staszowie i Połańcu,</p> <p>19. dobrze rozwinięte szkolnictwo zawodowe.</p>	
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ol style="list-style-type: none"> 1. możliwość pozyskania inwestorów na przygotowanych terenach inwestycyjnych (nowe zakłady pracy, nowe miejsca pracy dla mieszkańców powiatu), 2. zwiększenie mobilności mieszkańców –łatwość dojazdu do miejsc pracy w większych miastach, skrócenie czasu dojazdu i powrotu do miejsca zamieszkania, 3. rozwój gospodarczy regionu poprzez tworzenie małych i średnich przedsiębiorstw, tworzenie nowych miejsc pracy, 4. uzyskiwanie kwalifikacji dostosowanych do potrzeb lokalnego rynku pracy (kształcenie ponadgimnazjalne oraz ustawiczne), 5. podwyższanie poziomu edukacji i praktycznego przygotowania do wykonywania pracy, 6. powrót do aktywności zawodowej większej liczby bezrobotnych w szczególnej sytuacji na rynku pracy poprzez wsparcie form pomocy ze środków FP, EFS, 7. wykorzystanie potencjału gospodarczego obszarów wiejskich (produkcja rolna oraz przetwórstwo rolno-spożywcze), 8. wykorzystanie położenia geograficznego i potencjału turystycznego (rozbudowa bazy turystycznej, promocja regionu), 9. otwarcie mostu w Połańcu, a tym samym skrócenie czasu dojazdu do Autostrady A4, 10. powstająca światłowodowa sieć Szerokopasmowa Polski Wschodniej. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. utrzymywanie się bezrobocia w grupie osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy, 2. wzrost liczby osób korzystających z opieki społecznej, bierność w poszukiwaniu zatrudnienia, 3. niedostosowanie kwalifikacji zawodowych do potrzeb lokalnego rynku pracy, 4. emigracja młodzieży, 5. osiedlanie się młodzieży po zakończeniu studiów w większych miastach, 6. zmniejszanie się liczby podmiotów lokalnego rynku pracy, 7. niewykorzystanie terenów inwestycyjnych, 8. emigracja zarobkowa i edukacyjna, 9. niż demograficzny, 10. starzejące się społeczeństwo.

V. 5. Analiza SWOT dla bezpieczeństwa ogólnego.

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ol style="list-style-type: none"> 1. „Strategii rozwiązywania problemów społecznych dla powiatu staszowskiego na lata 2016-2022” i realizacja wynikających z niej celów, 2. infrastruktura odpowiedzialna za świadczenie usług w zakresie pomocy społecznej, 3. profesjonalna kadra instytucji społecznych, 4. działalność społeczna organizacji pozarządowych, 5. działalność na terenie powiatu domów pomocy społecznej, 6. pracodawcy reprezentujący rynek pracy chronionej, 7. pracodawcy reprezentujący otwarty rynek pracy, którzy mają doświadczenie w zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, 8. możliwość wykorzystywania przez powiat środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych na zamierzone działania z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej, 9. możliwość indywidualnej aktywizacji niepełnosprawnych poprzez udzielanie jednorazowych środków na rozpoczęcie działalności gospodarczej, rolniczej albo wniesienie wkładu do spółdzielni socjalnej, 10. atrakcyjne walory turystyczne i kulturalne powiatu. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. wysoka stopa bezrobocia, 2. brak odpowiednich kwalifikacji zawodowych ludności i jej niedostosowanie do zmieniających się wymogów na rynku pracy, 3. słaba kondycja ekonomiczna wielu zakładów pracy na terenie powiatu, 4. brak w powiecie dużych ośrodków miejskich i znaczących rynków zbytu, co hamuje proces tworzenia nowych stanowisk pracy, 5. niskie dochody ludności powiatu i duża liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej, 6. występowanie zjawisk patologicznych w społeczności lokalnej, 7. niewystarczająca liczba personelu opieki społecznej, 8. bariery architektoniczne dla osób niepełnosprawnych w obiektach użyteczności publicznej, 9. roszczeniowość postaw ze strony osób niepełnosprawnych, 10. niedostateczne środki finansowe na redukcję liczby osób wykluczonych społecznie.
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ol style="list-style-type: none"> 1. silny i sprawnie działający samorząd powiatowy, 2. współpraca powiatu z gminami oraz organizacjami pozarządowymi, 3. możliwość dofinansowania zaplanowanych działań ze środków zewnętrznych, 4. nowe inicjatywy gospodarcze poprzez szukanie przez przedsiębiorców 	<ol style="list-style-type: none"> 1. niewystarczające środki finansowe na świadczenia pomocy społecznej, 2. zbyt mała liczba i mała efektywność organizacji pozarządowych, 3. narastający poziom przestępczości i patologii społecznych, 4. odpływ młodych, wykształconych ludzi do innych powiatów, 5. niespójność poziomu i kierunku kwali-

<p>współpracy i kontaktów zagranicznych z krajami Unii Europejskiej,</p> <p>5. wzrost poziomu wykształcenia oraz kwalifikacji zawodowych społeczeństwa,</p> <p>6. rozwój działalności promocyjnej w kierunku zwiększenia procesu rehabilitacji zawodowej i społecznej niepełnosprawnych,</p> <p>7. likwidacja barier architektonicznych i transportowych na rzecz osób niepełnosprawnych,</p> <p>8. wyrównywanie szans osób wykluczonych społecznie oraz mających trudności z wejściem na rynek pracy.</p>	<p>fikacji zawodowych z potrzebami lokalnego rynku pracy,</p> <p>6. niekorzystne zmiany struktury demograficznej (starzenie się ludności, niski przyrost naturalny),</p> <p>7. wzrost bezrobocia wskutek zwolnień z pracy oraz braku wolnych miejsc dla absolwentów oraz osób poszukujących pracy,</p> <p>8. niski poziom wykształcenia oraz kwalifikacji zawodowych osób niepełnosprawnych,</p> <p>9. narastająca liczba uczniów i ich rodzin potrzebujących pomocy psychologiczno-pedagogicznej (euro sieroctwo, uzależnienia, niedostosowanie społeczne, rozpad rodzin).</p>
--	---

V.6 Analiza SWOT sektora leśno – drzewnego powiatu staszowskiego.

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
Duża powierzchnia leśna zarządzana przez Nadleśnictwo	Ograniczone środki finansowe w małych przedsiębiorstwach sektora leśno – drzewnego na tworzenie nowych miejsc pracy
Wzrastające zapotrzebowanie na surowiec drzewny	Ograniczone środki finansowe w sektorze leśno – drzewnym na zakup nowoczesnych technologii
Położenie geograficzne ułatwiające komunikację z woj. podkarpackim i małopolskim	Słaby stan dróg oraz potrzeba ich konserwacji i remontów
Zapotrzebowanie na pracowników leśnych wykonujących czynności z zakresu gospodarki leśnej	Brak w sektorze leśno – drzewnym wykwalifikowanych pilarzy i operatorów specjalistycznych sprzętów leśnych posiadających niezbędne uprawnienia do podjęcia pracy
Zapotrzebowanie na nowych pracowników do obsługi specjalistycznego sprzętu	Brak wyposażenia w specjalistyczny sprzęt (ciągniki zrywkowe, forwardery) dla małych przedsiębiorstw zajmujących się pozyskaniem i zrywką drewna
Duża oferta dostępnego na rynku nowoczesnego sprzętu bezpiecznego dla środowiska	Stosowanie przez Zakłady Usług Leśnych tradycyjnych metod pracy przy pozyskaniu i zrywce drewna wpływających na degradację środowiska
Wzrastające zainteresowanie prowadzeniem edukacji przyrodniczo – leśnej dla dzieci i młodzieży	Brak izby przyrodniczo – leśnej miejsca w którym można poprowadzić lekcje podczas niesprzyjającej pogody
Obecność 3 ścieżek edukacji przyrodniczo – leśnej na terenie zarządzanym przez Nadleśnictwo	Zużywanie się i niszczenie tablic oraz obiektów małej architektury

Duże kompleksy leśne zwiększające atrakcyjność turystyczną	Brak zorganizowanych miejsc do wypoczynku, szlaków turystycznych, mała ilość ścieżek edukacji przyrodniczo – leśnej, historycznych oraz niewystarczające ich wyposażenie, mała ilość ławek i wiat
Duża ilość form ochrony przyrody	Brak konserwacji pomników przyrody i czynnych zabiegów ochrony w rezerwach
Urozmaicona rzeźba terenu, różnorodność zbiorowisk leśnych, atrakcyjny krajobraz	Brak dojazdu do niektórych kompleksów – niewystarczająca ilość dróg przeciwpożarowych
Duży nacisk Nadleśnictwa na ochronę przyrody, zrównoważony rozwój oraz edukację przyrodniczo – leśną	Niewystarczająca ilość zbiorników małej retencji pełniących także rolę punktów czerpania wody
	Powstawanie dzikich wysypisk śmieci w lesie, przy granicy polno – leśnej, zanieczyszczanie środowiska
	Nieprzestrzeganie obowiązujących norm i aktów prawnych dot. ochrony środowiska przez społeczeństwo
SZANSE	ZAGROŻENIA
Poprawa komunikacji z sąsiednimi regionami i resztą kraju	Emigracja młodego wykształconego społeczeństwa za granice
Rozwój sektora drzewnego umożliwia zwiększenie ilości przedsiębiorstw zajmujących się przewozem i przetwórstwem drewna oraz świadczących usługi na rzecz gospodarki leśnej	Konkurencja firm z powiatów ościennych
Możliwość podwyższenia kwalifikacji zawodowych pracowników przez szkolenia i kursy	Stosowanie przestarzałych sprzętów niebezpiecznych dla środowiska oraz zagrażających bezpieczeństwu operatorowi maszyny
Minimalizowanie ingerencji w środowisko dzięki stosowaniu nowoczesnych technologii i maszyn	Zadeptywanie roślinności przy braku ścieżek, szlaków turystycznych i miejsc odpoczynku
Uświadamianie społeczeństwu potrzeb w zakresie ochrony środowiska oraz nauczanie młodych pokoleń	Zmniejszenie się ilości pomników przyrody zanikanie chronionych gatunków
Podwyższenie jakości nauczania poprzez urozmaicanie tematów lekcji o przyrodzie, omawianie zagadnień dot. ekologii, ochrony środowiska	Zmniejszenie się atrakcyjności ścieżek edukacji przyrodniczo – leśnej poprzez zużywanie się i niszczenie obiektów małej architektury
Rozwój turystyki zwiększenie atrakcyjności regionu, rozwój usług gastronomicznych i hotelarskich	Wydłużenie czasu prowadzenia akcji gaśniczej, ratowniczej spowodowane złym stanem dróg w miejscach oddalonych od zabudowań
Zapobieganie powodziom, szybkiemu odpływowi powierzchniowemu wody i suszom, retencjonowanie wody	Zagrożenia bezpieczeństwa poprzez anomalie atmosferyczne: powódź na terenach zalewowych, susza, nawałnice i in,
Wzbogacenie bioróżnorodności siedlisk, dbanie o czystość środowiska	Przedostawanie się zanieczyszczeń z dzikich wysypisk do gleby i wody
Kształtowanie wrażliwości społecznej na problemy związane z zanieczyszczeniem środowiska i jego ochroną	

Ogólnej analizy SWOT dla powiatu staszowskiego dokonano w powiązaniu z uwarunkowaniami i możliwościami działań: powiatu, gmin, władz wojewódzkich, podmiotów gospodarczych, służb i inspektoratów, instytucji działających na rzecz rozwoju przedsiębiorczości, stowarzyszeń oraz fundacji, jak również obywateli zaangażowanych w kształtowanie rzeczywistości na terenie ziemi staszowskiej. W trakcie prac nad analizą zebrano szereg informacji, od w/w podmiotów, co umożliwiło dokonanie **w miarę obiektywnej i wiarygodnej** oceny sytuacji

Mocne strony:

1. Znaczny potencjał przemysłowy trzech spółek z mocną pozycją na rynku: ENGIE Energia Polska S.A. w Połańcu wraz ze spółkami pracującymi na rzecz elektrowni, Huty Szkła Gospodarczego Tadeusz Wrześniak oraz Grupa Azoty Kopalnie i Zakłady Chemiczne Siarki „Siarkopol” S.A. w Grzybowie. Łączne zatrudnienie w w/w spółkach to około 4 300 osób.
2. Funkcjonujące, lub powstające obszary inwestycyjne: Specjalna Strefa Ekonomiczna EURO-PARK WISŁOSAN, 3 strefy inwestycyjne w gminie Połaniec i Staszowski Obszar Gospodarczy (w budowie).
3. Powstanie Zakładu Gospodarki Odpadami Komunalnymi w Rzędowie, jako filara dla rozwiązania problemów z odpadami w gminach.
4. Sprawnie działające, wykwalifikowane i zdolne do realizacji trudnych zadań inwestycyjnych władze samorządowe powiatu i gmin ziemi staszowskiej.
5. Dobry stan dróg wojewódzkich 765 i 764, nowy most na Wiśle łączący strefy i obszary gospodarcze powiatu staszowskiego z Mielecką Specjalną Strefą Ekonomiczną.
6. Most na Wiśle k/Połańca – otwarcie szlaku komunikacyjnego z Polski południowej na Podkarpacie i do przejść granicznych z Ukrainą i Słowacją.
7. Odbudowana droga wojewódzka Staszów – Połaniec, konieczność przystosowania jej do ruchu pojazdów pow. 12 t.
8. Kolejowa linia hutniczo-siarkowa – LHS ze stacją w Grzybowie.
9. Możliwości rozwoju firm związanych z energetyką, jak również firm wykorzystujących odpady przemysłu energetycznego.
10. Znacząca liczba dla gospodarki powiatu średnich i małych spółek prywatnych z branży: budowlanej, usługowej i handlowej.
11. Bardzo dobry stan dróg powiatowych i gminnych, ułatwiający prowadzenie lokalnego biznesu.
12. Duża rezerwa terenów pod budownictwo mieszkaniowe, przemysłowe i usługowe wraz z rezerwą mediów komunalnych (gaz, woda, ciepło, energia elektryczna, rezerwy oczyszczalni ścieków w niektórych gminach).
13. Dobry stan infrastruktury komunalnej we wszystkich gminach powiatu staszowskiego.
14. Dobre warunki do rozwoju budownictwa, pokaźne zaplecze surowcowe i energetyczne.
15. Dobre warunki podstawowej opieki zdrowotnej, lecznictwa szpitalnego, opieki nad osobami w podeszłym wieku oraz dla osób niepełnosprawnych.
16. Bardzo dobre warunki kształcenia w szkołach wszystkich szczebli, łącznie z bazą sportową.

17. Atrakcyjne tereny pod względem turystycznym, duża powierzchnia lasów, liczne zabytki, bogate zaplecze hotelowe.
18. Lepsza niż w innych powiatach województwa sytuacja na rynku pracy.
19. Pozytywne zmiany zachodzące w sektorze rolnictwa, systematyczny rozwój produkcji warzywniczej i sadowniczej.
20. Obiekty turystyczne o bardzo dużej wartości historycznej i kulturowej: średnio-wieczne budowle Szydłowa, Zespół Pałacowy Kurozwęki, Pokamedulski Zespół Klasztorny z XVII wieku - Pustelnia Złotego Lasu w Rytwianach, kościół pw. św. Marcina w Polańcu z XVI wieku oraz drewniany kościół w Strzegomiu z XV wieku, i drewniany kościół w Niekrasowie z XVII wieku będące częścią „szlaku architektury drewnianej”.
21. Bogate zaplecze kulturowe, prężnie działające ośrodki na rzecz upowszechniania kultury.
22. Bogate tradycje patriotyczne i historyczne ziem powiatu.

Słabe strony:

1. Położenie geograficzne z dala od granic państwowych i dużych aglomeracji miejskich a przez to trudniejszy dostęp do potencjalnych inwestorów, a także większych rynków zbytu.
2. Brak większych zakładów przemysłowych, oprócz: ENGIE Energia Polska S.A. w Polańcu, Hut Szkła Gospodarczego Tadeusz Wrześniak i Grupy Azoty Kopalnie i Zakłady Chemiczne Siarki „Siarkopol” SA. w Grzybowie, które stanowiłyby siłę napędową rozwoju powiatu i miejsca pracy dla jego mieszkańców.
3. Znaczne zadłużenie samorządów po realizacji szeregu inwestycji na bazie środków z budżetu Unii Europejskiej w latach 2007-2013.
4. Brak kapitału inwestycyjnego w rodzimych przedsiębiorstwach.
5. Długotrwały i ugruntowany problem ze znalezieniem pracy na terenie powiatu.
6. Słaba sieć punktów konsultacyjno-doradczych dotyczących funduszy europejskich i krajowych, niska wiedza młodych przedsiębiorców o prowadzeniu firm.
7. Niski poziom innowacyjności firm oraz transferu wiedzy i „dobrych praktyk”.
8. Powolny, ale stały odpływ wykształconych i wykwalifikowanych (posiadających konkretne zawody poszukiwane na rynku) osób do większych miast w kraju, a także za granicę. Zmniejszająca się liczba mieszkańców powiatu.
9. Zbyt duża tolerancja ze strony odpowiedzialnych służb na naganne zachowanie, głównie młodzieży, zakłócanie ciszy nocnej, spożywanie alkoholu w miejscach niedozwolonych, niebezpieczne „rajdy” samochodowe w terenach zabudowanych.
10. Niezadowalająca sieć połączeń autobusowych na terenie powiatu, brak rozwiązań systemowych w tym zakresie.
11. Brak filii wyższych uczelni, migracja młodzieży, najczęściej bezpowrotna, na studia do dużych miast.
12. Brak opłacalności produkcji rolniczej, w części powiatu rozdrobnione rolnictwo, dekapitalizacja dotychczasowego majątku gospodarstw rolnych.
13. W obszarze rolnictwa towarowego - sadownictwa, problemy ze zbytem owoców w sytuacji embarga Rosji.
14. Brak przetwórci owoców i warzyw, jak również stałych odbiorców produkcji sadowniczej i warzywniczej.

15. Brak podejmowania inicjatyw w partnerstwie publiczno-prywatnym.
16. Problem bezdomnych zwierząt, brak schroniska, zbyt rygorystyczne przepisy budowy i utrzymania schronisk.
17. Niskie budżety instytucji i jednostek świadczących na rzecz osób upośledzonych i wykluczonych społecznie.
18. Brak planów zagospodarowania przestrzennego w części gmin powiatu i niskie jakościowo dane geodezyjne dotyczące granic nieruchomości.
19. Niewystarczające zabezpieczenie przeciwpowodziowe terenów zalewowych.
20. Stopniowe zubożenie części mieszkańców powiatu.
21. Brak aktywnej promocji atrakcji turystycznych na targach krajowych i zagranicznych.
22. Niedocenywanie roli turystyki w gospodarce.
23. Duża liczba „dzikich wysypisk śmieci”, brak działań zmierzających do rozwiązania tego problemu.

Szanse:

1. Rozwój przedsiębiorczości w oparciu o zaplecze energetyczne i surowcowe oraz inne czynniki korzystnie wpływające na gospodarkę.
2. Ożywienie gospodarcze w wyniku oddania do użytku mostu na Wiśle k/Polańca, połączenie komunikacyjne obszarów inwestycyjnych powiatu staszowskiego ze Specjalną Strefą Ekonomiczną EURO-PARK MIELEC.
3. Partnerstwo publiczno-prywatne w oparciu o środki Unii Europejskiej 2014-2020.
4. Realizacja inwestycji strategicznych dla powiatu, na czele z budową obwodnic: Staszowa, Osieka, Połańca i Bogorii.
5. Kontynuacja przez samorządy: powiatowy i gminne inwestycji z wykorzystaniem środków zewnętrznych z funduszy unijnych i krajowych.
6. Kontynuacja wspólnych inwestycji powiatowo-gminnych, tworzenie dobrego klimatu dla takich inicjatyw.
7. Wykorzystanie nowych technologii informatycznych sprzyjających lokalizacji działalności gospodarczej na terenach oddalonych od dotychczasowych centrów gospodarczych, m.in. dzięki szerokopasmowej sieci światłowodowej.
8. Wprowadzenie do dotychczasowej praktyki w prowadzeniu firm transferu wiedzy, techniki i technologii, know-how, itp.
9. Utworzenie inkubatora przedsiębiorczości jako wsparcia dla nowo powstałych firm i nowych przedsiębiorców. Stworzenie zintegrowanego systemu pomocy doradczej dla małych i średnich przedsiębiorstw.
10. Pozyskanie przez jednostki samorządowe i podmioty gospodarcze wsparcia doradczego i finansowego ze strony rozwijających się krajowych i międzynarodowych instytucji.
11. Poszerzenie oferty usługowej i produkcyjnej np. staszowskiego szpitala, a także przedsiębiorstw i spółek.
12. Powstanie zakładu przetwórstwa owoców i warzyw oraz zwiększenie produkcji ekologicznej żywności.
13. Zahamowanie bądź zmniejszenie emigracji zarobkowej.
14. Umożliwienie powrotu do pracy większej liczby długotrwale bezrobotnych, dzięki programom aktywności zawodowej.

15. Rozwój budownictwa mieszkaniowego dla młodych małżeństw oraz budownictwa socjalnego.
16. Dalsze podniesienie standardów leczenia w staszowskim szpitalu.
17. Rozwój szkolnictwa zawodowego w szkołach ponadgimnazjalnych, poprawa sprawności procesów kształcenia i doskonalenia nauczyciel.
18. Wykorzystanie możliwości projektowych dla zwiększenia pomocy uczniom z ubogich rodzin, projekt „przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu” itp.
19. Duża aktywność środowisk kulturalnych i twórczych dająca możliwości promocji i nawiązywania różnego rodzaju kontaktów.
20. Zwiększenie procesów rehabilitacji zawodowej, społecznej i osób niepełnosprawnych na bazie posiadanych pracowni.
21. Zmniejszenie liczby wypadków dzięki działalności profilaktycznej stowarzyszeń, policji i straży pożarnej.
22. Pozyskanie nowych klientów dzięki profesjonalnej promocji walorów kulturowych i turystycznych oraz nawiązaniu bezpośrednich kontaktów z konkretnymi biurami turystycznymi.
23. Utworzenie turystycznego szlaku np. Zabytki Ziemi Staszowskiej lub Klasztor i Kościoły Ziemi Staszowskiej, łączącego w przyjazny sposób ważne obiekty zabytkowe regionu.

Zagrożenia:

1. Dalsza stagnacja gospodarcza, brak ożywienia na lokalnym rynku pracy.
2. Nadmierny fiskalizm państwa, trudności w założeniu firm i spełnieniu wymagań, brak niskooprocentowanych kredytów na założenie działalności gospodarczej.
3. Ograniczenie możliwości realizacji inwestycji przez samorządy z powodu wcześniej zaciągniętych kredytów.
4. Kolejne niekorzystne decyzje centrale dla rodzimej przedsiębiorczości, podobne do prywatyzacji KiZChS „Siarkopol” S.A. w Grzybowie. Zmniejszenie wpływów podatkowych do budżetów gminnych.
5. Kontynuacja polityki zagranicznej na kierunku wschodnim, wzrost kryzysu gospodarczego w powiecie wśród producentów owoców i warzyw.
6. Wzrost pozycji kosztów w budżetach samorządów z tytułu eksploatacji nowych obiektów i zatrudnienia pracowników.
7. Nie w pełni wykorzystany potencjał nowych inwestycji w szpitalu i Powiatowym Centrum Sportowym.
8. Wzrost zagrożeń na drogach po oddaniu mostu na Wiśle, w tym w samym Staszowie przed wybudowaniem obwodnicy.
9. Pogorszenie sytuacji demograficznej, kontynuacja emigracji zarobkowej do innych miast Polski oraz za granicę.
10. W wyniku braku możliwości zatrudnienia rozszerzanie sfer ubóstwa, sprzyjającego powstawaniu patologii społecznych, przy jednoczesnym wzroście kosztów utrzymania: wzrost cen na żywność oraz opłat komunalnych: ścieki, woda, śmieci.
11. Pogorszenie sytuacji w staszowskim szpitalu z powodu braku należytego systemu refundacji świadczeń oraz wzrostu liczby osób nieubezpieczonych korzystających z opieki medycznej.
12. Migracja personelu medycznego do większych ośrodków oraz za granicę.

13. Kontynuacja obarczania samorządów nowymi zadaniami, bez zabezpieczenia środków w budżecie. Tworzenie prawa utrudniającego działalność administracji oraz wzrost biurokracji.
14. Brak inwestycji w przygotowanych obszarach gospodarczych, pogorszenie sytuacji na rynku pracy.
15. Wzrost liczby dzieci i młodzieży potrzebujących pomocy psychologiczno-pedagogicznej (euro sieroty, uzależnienia, rozpad rodzin).
16. Wzrost liczby osób korzystających ze świadczeń społecznych z powodu braku szans na zatrudnienie, wzrost wandalizmu.
17. Nierówność szans młodzieży z ubogich rodzin, utrwalenie zjawiska „biedy strukturalnej”.
18. Zmiana priorytetów rozwoju regionalnego, w tym finansowania zadań, na rzecz dużych aglomeracji miejskich.
19. Kolejne powodzie, w związku z niedostatecznymi inwestycjami zabezpieczającymi.
20. Wzrost problemów wynikających z niestabilnej polityki edukacyjnej państwa: niejasne zasady egzaminów zawodowych, brak środków na unowocześnienie bazy nauki zawodu, skomplikowane procedury pozyskiwania środków zewnętrznych, brak funduszy szkół na wkład własny do projektów.
21. Zmniejszenie efektywności w działaniach organizacji pozarządowych, brak funduszy na wkład własny, trudności w pozyskaniu środków projektowych i w tworzeniu wolontariatu.
22. Coraz mniejsze środki na pomoc społeczną.
23. Brak rozwoju i wystarczającej promocji obiektów zabytkowych i walorów turystycznych regionu.

VI. DIAGNOZA STANU POWIATU STASZOWSKIEGO NA KONIEC WRZEŚNIA 2014 ROKU, ze wskazaniem kierunków pozytywnych zmian oraz potencjalnych możliwości.

W okresie minionych 4 kadencji powiatu staszowskiego, zrealizowano szereg przemyślanych inwestycji mających za zadanie systematyczną poprawę warunków życia i prowadzenia działalności gospodarczej, społecznej, kulturalnej itp.

Poszczególne Rady Powiatu oraz Zarządy, koncentrowały się głównie na realizacji zadań własnych w obszarze: opieki zdrowotnej na szczeblu szpitala powiatowego, oświaty ponadgimnazjalnej, remontu dróg powiatowych i bezpieczeństwa ogólnego.

Część inwestycji było wykonanych wspólnie zarówno w partnerstwie z gminami jak również z władzami szczebla wojewódzkiego: Zarządem Województwa Świętokrzyskiego, Świętokrzyskim Zarządem Dróg Wojewódzkich, Komendą Wojewódzką Policji w Kielcach czy Komendą Państwowej Straży Pożarnej w Kielcach.

Szczególnie intensywnie proces inwestycyjny przebiegał w latach mijającej kadencji dzięki znacznym środkom unijnym z budżetu 2007-2013. Ogółem na inwestycje, zakupy wyposażenia oraz różne projekty w latach: 2010-2014, udało się pozyskać z funduszy zewnętrznych, łącznie **110 mln 42 tys. zł**. Niezależnie od powyż-

szego, na likwidację skutków bezrobocia oraz aktywizację zawodową bezrobotnych, w mijającej kadencji wydano **51 mln zł**, starając się możliwie skutecznie łagodzić ten dotkliwy problem.

W staszowskim szpitalu, konsekwentnie realizowane są remonty, modernizacje i zakupy sprzętu medycznego. Do największych inwestycji mijającej kadencji należy budowa Bloku Operacyjnego i jego wyposażenie za kwotę **13,5 mln zł**, a także: modernizacja Oddziałów i pomieszczeń technicznych oraz budowa lądowiska dla helikopterów itd. Wartość inwestycji oraz zakupów ogółem w latach 2010-2014 wyniosła **42 mln 796 tys. zł**, z czego środki pozyskane z zewnątrz: **17 mln 46 tys. zł**, tj. **40%**, środki z budżetu powiatu staszowskiego: **12 mln 633 tys. zł**, tj. **29,5%** i środki własne szpitala: **13 mln 117 tys. zł**, tj. **30,5%**. Zadłużenie szpitala zmniejszyło się z **17 mln 700 tys. zł** do kwoty **8 mln zł**. Szpital uzyskał 2 Certyfikaty Akredytacyjne Ministerstwa Zdrowia, a także dwukrotnie był finalistą Ogólnopolskiego Rankingu Szpitali dziennika „Rzeczpospolita”, plasując się w złotej „100” szpitali w Polsce, zajmując w: 2011 roku 69. miejsce, a w 2013 roku 48 miejsce.

Baza materialna szkół w sposób bardzo wyraźny uległa poprawie. W minionej kadencji wykonano inwestycje i remonty na ogólną wartość **3 mln 28 tys. zł**. Szansą dla wielu szkół są środki pozabudżetowe, pochodzące z programów pomocowych. Ogółem w latach 2010-2014 pozyskano kwotę **13 mln 339 tys. zł**, co pozwoliło zrealizować aż 53 projekty. Uwzględniając potrzeby rynku pracy, wprowadzono nowe kierunki kształcenia: mechatronika, budownictwo, drogownictwo, energetyka, logistyka, hotelarstwo, żywienie oraz urządzenia i systemy energetyki odnawialnej.

Zarząd Dróg Powiatowych w Staszowie, administruje siecią dróg o łącznej długości **480 km**. W latach **2010-2014** zrealizowano przebudowy i odbudowy dróg powiatowych o łącznej długości **190 km**. Koszt tych inwestycji to **71 mln zł**. Łączna kwota środków pozyskanych z różnych funduszy zewnętrznych to **42 mln zł**, tj. **60%**. Udział środków własnych Powiatu Staszowskiego wyniósł **19 mln zł**, co stanowi **26%** kosztów, a wsparcie inwestycji na drogach powiatowych ze strony gmin to **10 mln zł**, tj. **14%**. Powiat Staszowski zaangażowany był także w realizację budowy mostu na Wiśle koło Połańca oraz w przebudowy dróg wojewódzkich ze Staszowa do: Osieka i Połańca, a także do Chmielnika z obwodnicą Kurozwek.

Powiatowy Urząd Pracy w Staszowie, w latach 2010-2014, posiadał do dyspozycji **9 331** miejsc pracy, a na łagodzenie skutków bezrobocia dysponował kwotą **51 mln zł**. Posiadane środki przeznaczono głównie na: organizację staży – **18 mln 100 tys. zł**, refundację kosztów wyposażenia stanowisk pracy dla bezrobotnych – **9 mln 200 tys. zł**, wspieranie podejmowania działalności gospodarczej - **7 mln 100 tys. zł**, roboty publiczne – **8 mln 100 tys. zł**, prace interwencyjne – **6 mln 400 tys. zł**, szkolenie bezrobotnych – **1 mln 400 tys. zł**. Łącznie do udziału w poszczególnych programach skierowano ponad **7 150 osób**. Stopa bezrobocia w powiecie staszowskim na koniec sierpnia br. wynosiła **11,2 %** i był niższa od średniej w województwie świętokrzyskim o **3,4 %**.

Analizując dane liczbowe, zarówno dotyczące wartości inwestycji za ostatnie 4 lata jak i w poprzednich kadencjach, a także dane dotyczące materialnych efektów tych inwestycji, należy stwierdzić, że w powiecie staszow-

skim stworzono we wszystkich obszarach wystarczającą bazę materialną niezbędną do zaspokojenia potrzeb obywateli m.in. w obszarze: opieki zdrowotnej, edukacji, komunikacji, zapewnienia bezpieczeństwa ogólnego czy dostępu do kultury, sportu i rekreacji.

Znaczącym dorobkiem są także inwestycje w toku, które będą miały wpływ na poprawę standardów życia w najbliższych latach m.in.: zakończony proces planistyczny obwodnic Staszowa, dalsze inwestycje w staszowskim szpitalu, konkretne projekty drogowe zgłoszone w województwie w formie „fiszek”, projekty inwestycji przeciwpowodziowych, czy poszerzenie oferty na rzecz osób starszych i z dysfunkcjami.

Nie oznacza to jednak braku problemów w dziedzinach uznawanych za sprawnie działające i słusznie odnotowujące na swoim koncie znaczne sukcesy. Analizując np. szczegółowe analizy SWOT dotyczące edukacji pojawia się tam szereg problemów szczegółowych dotyczących np. braku norm zatrudnienia i standardów organizacyjnych szkół i placówek, co powoduje niepełną efektywność wykorzystania istniejących zasobów finansowych, braku jednolitego systemu i zasad finansowania poszczególnych typów szkół i placówek w ścisłym powiązaniu z liczbą uczniów, niewystarczające doradztwo zawodowe i doskonalenie nauczycieli - brak środków na sfinansowanie etatów doradców zawodowych, niewystarczające wsparcie przez Ministerstwo Edukacji Narodowej przygotowania i realizacji reformy programowej kształcenia w zawodach oraz budowy odpowiedniego do zachodzących zmian systemu poradnictwa edukacyjno-zawodowego w gimnazjach, szkołach ponadgimnazjalnych oraz w Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej.

Podobnie w analizie sytuacji staszowskiego szpitala odnotowujemy szereg problemów, dotyczących m.in: niestabilności systemowych rozwiązań organizacyjno-prawnych w ochronie zdrowia, prób narzucenia obligatoryjnej metody przekształceń formy funkcjonowania zakładu, zbyt niskie finansowanie usług i niestabilna polityka płatnika (NFZ), opóźnienia i niepełne refinansowanie świadczeń ponad limitowych, wzrost kosztów funkcjonowania: mediów, leków, kosztów pracy, brak gwarancji wzrostu przychodów finansowych ze strony płatnika (NFZ), zagrożenie spadkiem przychodów przy dalszym pogłębianiu się kryzysu gospodarczego, wzrost roszczeń pacjentów i liczby osób nieubezpieczonych i bezrobotnych.

Jak widać w obydwu obszarach, wymienione problemy mają czysto zewnętrzne pochodzenie (egzogeniczne) i generalnie zależą od polityki państwa prowadzonej w stosunku do tych sektorów. Podobnie jest również w innych dziedzinach działalności instytucji i służb powiatowych. Niemniej, pomimo takich trudnych uwarunkowań, które mają charakter ciągły i wieloletni, udało się osiągnąć w ostatnich latach tak znaczący wielokierunkowy postęp, w znacznej mierze dzięki bardzo dobrej stabilnej kadrze: samorządowców, dyrektorów, urzędników, komendantów powiatowych i inspektorów oraz innych osób pełniących odpowiedzialne funkcje w przedsiębiorstwach, fundacjach i stowarzyszeniach. Jest to bardzo znaczący kapitał mają-

cy podstawowe znaczenie dla rozwoju ziemi staszowskiej w teraźniejszości i w latach następnych.

VI.1. Hierarchizacja słabych i mocnych stron powiatu

Hierarchiczne porządkowanie słabych i mocnych stron powiatu w czasie tworzenia strategii rozwoju nie ma ściśle ustalonych zasad.

Do **słabych stron**, w przypadku powiatu staszowskiego, należy zaliczyć przede wszystkim cechy egzogeniczne (zewnętrzne), chociaż nie brak również i tych pochodzenia rodzimego.

Na użytek strategii trzeba zwrócić uwagę na ich negatywne oddziaływanie związane między innymi z:

- położeniem powiatu z dala od dużych aglomeracji miejskich, stanowiących naturalne źródło zbytu nie tylko produktów rolnych i przemysłowych, ale także będących miejscem lokowania wszelkiego rodzaju kapitału. Brak większych miast na terenie powiatu, to również mniejsze szanse powstania nowoczesnych zakładów pracy, szczególnie na bazie inwestycji zagranicznych,
- oddaleniem od granic państwowych, szczególnie granicy zachodniej i południowej, co nie sprzyja rozwojowi gospodarczemu, a w szczególności wymianie handlowej.
- brakiem większego zainteresowania w ostatnim czasie, z nielicznymi wyjątkami, alokacją kapitału w powiecie, mimo istnienia obszarów gospodarczych z pełnym uzbrojeniem terenu i oferowania ulg podatkowych,
- ograniczonymi możliwościami działań instytucji otoczenia biznesu i znikomym zainteresowaniem ze strony przedsiębiorców tworzeniem funduszy rozwoju,
- migracją zarobkową młodzieży i ludzi w średnim wieku.

Oddziaływanie mocnych stron - atutów powiatu, zauważalne jest przede wszystkim w:

- kształtowaniu pewnego rodzaju poczucia bezpieczeństwa socjalnego, związanego z funkcjonowaniem czterech zakładów: ENGIE Energia Polska S.A. w Połańcu, Hut Szkła Gospodarczego Tadeusz Wrześniak, Grupy Azoty Kopalnie i Zakłady Chemiczne Siarki „Siarkopol” S.A. w Grzybowie oraz staszowskiego szpitala,
- istnieniu na rynku dużej liczby podmiotów gospodarczych różnych branż, które w części funkcjonują jako spółki rodzinne dzięki czemu osiągnęły na przestrzeni lat określoną stabilizację zarówno kadrową jak i produkcyjną (masarnie, piekarnie, hurtownie, firmy usługowo-budowlane),
- pracowitości i determinacji rolników, przedstawiających się z produkcji typowo rolniczej na ogrodniczą i sadowniczą, umiejętnie wykorzystujących zarówno sprzyjające temu rodzajowi produkcji warunki klimatyczne i glebowe, jak i koniunkturę na rynku,
- stałej trosce władz samorządowych: powiatu, miast i gmin oraz gmin o poprawę infrastruktury miejskiej i wiejskiej, wyraźna poprawa stanu dróg powiatowych

- i gminnych, uzbrajanie terenu w podstawowe media z myślą o przyszłych inwestycjach produkcyjnych jak i mieszkaniowych,
- polepszaniu jakości usług w opiece zdrowotnej jak i w procesach nauczania w szkołach wszystkich szczebli, dzięki ciągłej poprawie stanu kadry medycznej i pedagogicznej,
 - poprawie warunków ogólnego bezpieczeństwa obywateli dzięki m.in.: poprawie stanu dróg oraz warunków pracy i wyposażenia policjantów i strażaków – nowe budynki Komend Powiatowych, coroczne inwestycje w sprzęt i środki łączności, a także dzięki inwestycjom przeciwpowodziowym,
 - aktywności działaczy różnych środowisk, szczególnie w obszarze zachowania dziedzictwa kulturowego oraz włączania dotychczas biernych osób w życie gospodarcze i społeczne.

Hierarchizacja słabych i mocnych stron, a także ustalenie ich wpływu na kształtowanie rzeczywistość powiatu, jest w gruncie rzeczy procesem subiektywnym. Niewątpliwie, zarówno cechy negatywne jak i pozytywne, mają swoje podłoże w rzeczywistości, kształtowanej w nieodległym czasie, jak również mające swoje podłoże w latach dawniejszych, nie będące jedynie pochodną przeobrażeń społeczno-ekonomicznych ostatnich lat. Istotną sprawą w procesie kształtowania przyszłego rozwoju powiatu, staje się umiejętne wykorzystanie sił i możliwości tkwiących w mocnych stronach, przy możliwej minimalizacji oddziaływania słabych stron i eliminowania negatywnych skutków przeobrażeń, nieodłącznie towarzyszących procesom przemian.

VII. SCENARIUSZOWE WIZJE ROZWOJU POWIATU STASZOWSKIEGO

Wizje rozwoju powiatu, zostały nakreślona z uwzględnieniem trzech wariantów: scenariusza dominacji zagrożeń, scenariusza dominacji szans oraz scenariusza neutralnego.

W wariancie pierwszym, dominacji zagrożeń wskazano, że większość uprzednio wymienionych uwarunkowań negatywnych (z analizy SWOT i diagnozy stanu), będzie wywierać niekorzystny wpływ na przebieg zdarzeń, co spowoduje negatywne następstwa, zarówno w sferze gospodarczej, jak i demograficzno-społecznej:

1. stagnację a nawet powstanie tendencji spadkowych w przedsiębiorczości i w obrocie kapitałem,
2. spadek zamożności mieszkańców i zmniejszenie poziomu finansów samorządów,
3. dalszy wzrost bezrobocia i emigracji zarobkowej,
4. wzrost poziomu emigracji młodzieży z uwagi na brak perspektyw zatrudnienia, lepszego życia i osiągnięcia kariery zawodowej, pogorszenie sytuacji demograficznej,
5. niewłaściwe zabezpieczenie powiatu w sytuacjach kryzysowych,

6. negatywne następstwa w życiu społecznym, pogłębiające się problemy wynikające z: alkoholizmu, narkomanii, wzrostu przestępczości, rozpadu życia rodzinnego.

Natomiast w wariancie drugim, dominacji szans przyjęto, że pozytywne cechy wewnętrzne powiatu oraz zewnętrzne szeroko rozumianego otoczenia, będą dominować nad ujemnymi, co pozwoli na tworzenie solidnej podstawy rozwoju, zarówno w sferze ekonomicznej jak i społecznej. Taka sytuacja umożliwi osiągnięcie odpowiednich standardów zarówno w obszarze prowadzenia działalności gospodarczej, jak też mających wpływ, na jakość życia obywateli. W najbliższych latach zmiany te mogą być słabo zauważalne, ale wyraźny postęp uwidoczni się w miarę upływu czasu i będzie efektem pozytywnego oddziaływania na otoczenie zrealizowanych inwestycji, szczególnie dzięki środkom unijnych z budżetu 2007-2013.

Spodziewana poprawa warunków prowadzenia działalności gospodarczej wynika m.in. z: efektów inwestycji drogowych: odbudowy dróg powiatowych, a także dróg wojewódzkich 765 i 764 z budową mostu na Wiśle k/Polańca, jak również z ofert inwestycyjnych: 3 stref inwestycyjnych w Poląncu o łącznej powierzchni 60,2 ha oraz w Staszowskim Obszarze Gospodarczym o powierzchni docelowej 50 ha.

Obecnie zaistniała konieczność wyprowadzenia ruchu pojazdów powyżej 12 ton ze Staszowa, który staje się swoistym węzłem komunikacyjnym dla dróg wojewódzkich 757 Stopnica-Staszów-Opatów, 765 Chmielnik-Staszów, 764 Kielce-Staszów.

Szanse wzrostu gospodarczego na terenie powiatu, niewątpliwie wspomagać będzie, oddany w listopadzie 2014 roku, most na Wiśle k/Polańca, łączący mielecką specjalną strefę ekonomiczną i obszary inwestycyjne w Poląncu o pow. 60,2 ha, z czego 22,3 wchodzi w skład Specjalnej Strefy Ekonomicznej STARACHOWICE S.A.

W obszarze tworzenia dominacji szans dla przyszłego rozwoju powiatu, ważną rolę odgrywają działania na rzecz wzrostu konkurencyjności młodzieży rynku pracy poprzez kształcenie w kierunkach zgodnych z zapotrzebowaniem przedsiębiorców. Temu służyć będzie określenie potrzeb rynku pracy, m.in. w strefach ekonomicznych i dalsza korekta nauczania zawodu w szkołach ponadgimnazjalnych, na co niezbędne jest pozyskanie funduszy zewnętrznych, głównie na zakup urządzeń i pomocy naukowych. Wskazana jest współpraca w tym zakresie z samorządami gminnymi z wykorzystaniem m.in. planowanych do budowy inkubatorów przedsiębiorczości

Należy więc przewidywać, że:

1. dojdzie do ożywienia procesu inwestycyjnego, szczególnie na terenach inwestycyjnych gmin Polanec i Staszów, co przyczyni się do powstania znaczącej liczby nowych miejsc pracy,
2. dojdzie do wzrostu dochodów własnych w samorządach, będą rosły nakłady inwestycyjne na terenie powiatu, również w wyniku większej dostępności do środków unijnych na ten cel, przedsięwzięcia gospodarcze będą mniej ryzykowne,
3. w związku z polepszeniem się stanu dróg wzrosną standardy komunikacyjne dla obsługi ruchu towarowego i pasażerskiego, szczególnie na kierunku wschodnim przez nowy most na Wiśle,

4. ożywi się rynek lokalny, co spowoduje zahamowanie tendencji emigracyjnych młodziży, co z kolei wpłynie na poprawę sytuacji demograficznej w powiecie,
5. równocześnie z rozwojem małej i średniej przedsiębiorczości rozwijać się będzie działalność turystyczna,
6. dojdzie do wzrostu zamożności mieszkańców oraz popytu na towary i usługi,
7. aktywna polityka społeczna i socjalna spowoduje zmniejszenie zagrożenia wykluczeniem społecznym i zawodowym,
8. zwiększy się dostępność do świadczeń leczniczych, rehabilitacyjnych i terapeutycznych, nastąpi likwidacja barier architektonicznych dla osób niepełnosprawnych.
9. zwiększy się liczba turystów odwiedzających region m.in. dzięki rozszerzeniu oferty Zespołu Pałacowego w Kurozwękach i Pustelni Złotego Lasu w Rytwianach.

Przedstawiona powyżej optymistyczna wersja rozwoju, odnosi się głównie do branż, które mimo określonych trudności obecnie istnieją i prosperują na rynku.

W nieco dalszej kolejności pojawi się również koniunktura dla działów gospodarki uważanych obecnie za niedochodowe.

W wariancie scenariusza neutralnego, uznano, że dojdzie do równowagi i braku dominacji zarówno cech negatywnych, jak i pozytywnych uwarunkowań, wynikających z Analizy SWOT i Diagnozy Stanu.

Sytuacja gospodarczo-społeczna powiatu będzie się cechować zachowaniem obecnego stanu rzeczy na najbliższe lata, pod względem:

1. utrzymania dotychczasowych miejsc pracy, w przypadku likwidacji niektórych podmiotów gospodarczych powstaną nowe o podobnej liczbie pracowników,
2. stanu bezpieczeństwa ogólnego, a także wynikającego z klęsk żywiołowych, sytuacja nie ulegnie zmianie, (powodzie, nadmierne opady, huragany nie wystąpią).
3. sytuacji demograficznej, która jedynie nieznacznie się pogorszy, co wynikać będzie z braku przyrostu naturalnego, niemniej, nie dojdzie do wzrostu liczby ludzi młodych emigrujących z powiatu w poszukiwaniu zatrudnienia,
4. zachowanie obecnego status quo w gospodarce, z jednoczesną poprawą sytuacji ekonomicznej samorządów i firm,
5. zgromadzenia kapitału z przeznaczeniem na udział środków własnych przy realizacji projektów w końcowych latach obecnej perspektywy budżetowej.

VII.1. Główne filary przyszłego rozwoju

Dla kształtowania przyszłego rozwoju powiatu, równie ważny jak jego sytuacja wewnętrzna, jest ogólny stan ekonomiczny i prawno-ustrojowy kraju oraz wynikająca z tego polityka rozwoju, która w ostatnich 10 latach coraz bardziej podporządkowana jest dyrektywom Unii Europejskiej. Rozwój powiatu wynika więc nie tylko z uwarunkowań wewnętrznych, ale także z możliwości dostosowania do priorytetów rozwoju zawartych m.in. w Strategii „Europa 2020”, „Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2010-2020: Regio-

ny, Miasta, Obszary Wiejskie”, Programu Operacyjnego Polska Wschodnia 2014-2020 czy Strategii Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego do roku 2020 i wynikającego z niej Regionalnego Programu Operacyjnego i innych programów sporządzonych na okoliczność funduszy celowych.

W/w strategii i programy zawierają w sobie wspólne dyrektywy oraz kierunki i preferencje działań, które w miarę możliwości będą także realizowane na terenie powiatu staszowskiego w latach 2016-2025, dotyczące w szczególności:

- wsparcia dla zwiększenia konkurencyjności gospodarki oraz poprawy spójności społecznej i terytorialnej,
- wspierania badań naukowych, rozwoju technologicznego i innowacji,
- zwiększenia dostępności, stopnia wykorzystania i jakości technologii informacyjno-komunikacyjnych,
- podnoszenia konkurencyjności MŚP, sektora rolnego oraz sektora rybactwa i akwakultury,
- wspierania przejścia na gospodarkę niskoemisyjną we wszystkich sektorach gospodarki,
- promowania dostosowań do zmian klimatu, zapobiegania ryzyku i zarządzania ryzykiem,
- zachowania i ochrony środowiska naturalnego oraz wspieranie efektywnego gospodarowania zasobami,
- promowania zrównoważonego transportu i usuwanie niedoborów przepustowości w działaniu najważniejszych infrastruktur sieciowych,
- promowania trwałego i wysokiej jakości zatrudnienia oraz wsparcie mobilności pracowników, a także włączenia społecznego, walki z ubóstwem i wszelką dyskryminacją,
- inwestowania w kształcenie oraz szkolenia zawodowe na rzecz zdobywania umiejętności i uczenia się przez całe życie,
- wydatkowania środków, w większym niż dotychczas stopniu, na rozwój technologiczny zwiększający efektywność energetyczną z wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii i paliw alternatywnych,
- zwiększenia koncentracji wydatkowanych środków na wyznaczonych celach z wyraźniejszym ukierunkowaniem na efektach mierzalnych wskaźnikami rzeczowymi i finansowymi,
- umacniania roli samorządów w realizacji zadań pomocy dla osób wykluczonych,
- wzrostu znaczenia budżetów własnych oraz gospodarczej polityki regionalnej realizowanej w dużej mierze przez administrację samorządową szczebli powiatowych i gminnych.

Biorąc pod uwagę procesy zachodzące w gospodarce oraz specyfikę powiatu, należy się spodziewać, że o sukcesach w przyszłym rozwoju ziemi staszowskiej decydować będą następujące filary:

1. **Przedsiębiorcy, wysoko wykwalifikowani pracownicy firm, samorządowcy**, przyczyniający się do podniesienia konkurencyjności powiatu, wzrostu przedsiębiorczości oraz poprawy jakości życia mieszkańców.
2. **Rynek kapitałowy** z wykorzystaniem środków z własnych budżetów oraz pochodzących z wszelkich źródeł zewnętrznych, głównie z budżetu Unii Europejskiej 2014-2020 dystrybuowanych w formie różnych programów: RPO, Polski Wschodniej, Polityki Spójności, Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych, Rozwoju Lokalnego Kierowanego przez Społeczność, Inteligentny Rozwój, Polski Cyfrowej, Infrastruktury i Środowiska, Rozwoju Obszarów Wiejskich, Wiedza-Edukacja-Rozwój, Europejskiej Współpracy Terytorialnej, Pomocy Technicznej, itp.
3. **Zdolność do realizacji zadań w oparciu o wiedzę i wszelkie innowacje.** W tym zakresie możliwa jest współpraca np. władz samorządowych ze środowiskami naukowymi, wyższymi uczelniami i instytucjami, przy braku miejscowego potencjału z obszaru wiedzy i nowoczesnych technologii.
4. **Możliwość realizacji wyzwań warunkujących osiągnięcie zdolności podniesienia parytetu siły nabywczej mieszkańców powiatu powyżej 75% średniej Unii Europejskiej.** Powiat staszowski jak i całe województwo świętokrzyskie, także w latach 2014-2020 pozostanie priorytetowym obszarem interwencji strukturalnej Unii Europejskiej w tym zakresie.
5. **Należyta opieka medyczna**, oparta na stabilnej kadrze lekarsko-pielęgniarskiej, z zastosowaniem nowoczesnych technologii i metod leczenia oraz sprzętu. Podobnie jeśli chodzi o opiekę w odniesieniu do osób wykluczonych społecznie i z dysfunkcjami.
6. **Czyste środowisko**, inwestycje proekologiczne dla wykorzystania alternatywnych źródeł energii i produkcji paliw alternatywnych.
7. **Odpowiednia struktura agrarna**, powiększenie bazy produkcyjnej gospodarstw rolnych, które w sytuacji utrudnień eksportowych na kierunku wschodnim, sprostać wymogom rynku i konkurencji krajów Unii Europejskiej.
8. **Przedsięwzięcia w zakresie edukacji i oświaty**, jako najskuteczniejszy instrument w nadążaniu za postępem i światowymi trendami w obszarach życia gospodarczego i społecznego.
9. **Wzrost świadomości kulturowej obywateli**, troska o zachowanie zabytków, czystego środowiska przyrodniczego i krajobrazu, rozwój usług turystycznych wspomagany profesjonalną ofertą promocyjną na rynkach: krajowym i zagranicznym.
10. **Całokształt działań zmierzających do zapewnienia szeroko rozumianego bezpieczeństwa obywateli.** Tworzenie optymalnych warunków do wykonywania zadań przez instytucje i służby odpowiedzialne za świadczenie usług dla mieszkańców powiatu oraz ich bezpieczeństwo.

11. **Tworzenie pozytywnego wizerunku powiatu** poprzez profesjonalną promocję i różnorodne oferty dotyczące najważniejszych dziedzin życia społecznego i kulturowego.

Istotnym aspektem mogącym mieć w najbliższej przyszłości duże znaczenie dla rozwoju powiatu, jest należyte przygotowanie, merytoryczne i finansowe, do absorpcji środków z budżetu unijnego 2014-2020, szczególnie przez przedsiębiorców, z uwagi na znaczącą część funduszy – 50%, która ma być skierowana głównie do Małych i Średnich Przedsiębiorstw.

VIII. MISJA STRATEGII, CELE STRATEGICZNE I CELE OPERACYJNE.

Strategia Rozwoju Powiatu Staszowskiego, jest dokumentem, w którym określono jej misję oraz przyjęto cel generalny, 7 celów strategicznych i 36 celów operacyjnych, których realizacja w latach 2016-2025 ma się przyczynić do poprawy warunków życia mieszkańców i stanowić podstawę do dalszego długoletniego działania opartego na wspólnym porozumieniu różnych środowisk, co do zasadności przyjętych ustaleń i kierunków rozwoju. Zasada zachowania consensusu przy wyborze dróg rozwoju i sposobów realizacji zadań, powinna gwarantować ich wykonanie, dlatego tak istotny był aspekt społecznego charakteru prac nad strategią i szerokiej konsultacji z różnymi środowiskami.

Wizja strategii: Ziemia Staszowska w nurcie europejskich przemian technologicznych i społecznych.

CEL GENERALNY STRATEGII: TWORZENIE OPTYMALNYCH WARUNKÓW ZRÓWNWAŻONEGO ROZWOJU GOSPODARCZEGO I SPOŁECZNEGO POWIATU						
CEL STRATEGICZNY I	CEL STRATEGICZNY II	CEL STRATEGICZNY III	CEL STRATEGICZNY IV	CEL STRATEGICZNY V	CEL STRATEGICZNY VI	CEL STRATEGICZNY VII
Wyzwalanie inicjatyw w zakresie przedsiębiorczości i rozwoju gospodarczego powiatu oraz przeciwdziałanie bezrobociu.	Rozbudowa infrastruktury drogowej, gospodarczej, technicznej i informatycznej.	Ochrona środowiska, racjonalne wykorzystanie zasobów przyrody, aktywizacja rolnictwa oraz rozwój obszarów wiejskich.	Opieka zdrowotna, pomoc społeczna i psychologiczna, wsparcie osób z dysfunkcjami.	Rozwój nauki i oświaty, upowszechnianie sportu i zdrowego trybu życia. Troska o zachowanie dóbr kultury.	Poprawa bezpieczeństwa obywateli, przeciwdziałanie zagrożeniom.	Rozwój powiatu poprzez kontakty krajowe i zagraniczne. Promocja sztandarowych produktów turystycznych i dóbr kultury.
CELE OPERACYJNE:	CELE OPERACYJNE:	CELE OPERACYJNE:	CELE OPERACYJNE:	CELE OPERACYJNE:	CELE OPERACYJNE:	CELE OPERACYJNE:
<p>I.1. Tworzenie korzystnych warunków inwestowania w oparciu o potencjał energetyczny powiatu, z zachowaniem ulg i preferencji. Promocja obszarów inwestycyjnych, pozyskiwanie inwestorów.</p> <p>I.2. Rozwój działalności gospodarczej w różnych formach organizacyjnych i prawnych, w tym w partnerstwie publiczno-prywatnym oraz w formie podmiotów ekonomii społecznej. Szkolenie pracowników administracji i pedagogów.</p> <p>I.3. Podejmowanie inicjatyw gospodarczych o znaczeniu ponadregionalnym, w tym we współpracy ze Strefami Ekonomicznymi.</p> <p>I.4. Współpraca z organizacjami otoczenia biznesu. Wsparcie nowo powstających firm, transferu technologii oraz usług finansowych. Tworzenie Inkubatorów Przedsiębiorczości.</p> <p>I.5. Inwestycje w oparciu o fundusze unijne na rozwój i nowe technologie, w tym na produkcję energii odnawialnej.</p> <p>I.6. Opracowanie i wdrożenie Strategii Rozwoju Ekonomii Społecznej 2016-2020.</p>	<p>II.1. Kontynuacja inwestycji drogowych, w tym obwodnic, na drogach wszystkich kategorii. Budowa ścieżek rowerowych.</p> <p>II.2. Rozbudowa obszarów inwestycyjnych i podbudownictwo mieszkaniowe.</p> <p>II.3. Realizacja inwestycji teleinformatycznych, wspieranie projektów likwidacji wykluczenia cyfrowego na terenach wiejskich.</p> <p>II.4. Poprawa systemu komunikacyjnego dla ruchu towarowego, pasażerskiego i pieszego. Budowa parkingów i dworców.</p> <p>II.5. Rozbudowa sieci zaopatrzenia w gaz, uzupełnienie brakujących odcinków w systemie wod-kan.</p> <p>II.6. Ograniczenie oddziaływania gospodarki na środowisko, usprawnienie gospodarki odpadami, pełne wykorzystanie możliwości istniejących oczyszczalni ścieków, lub budowa nowych.</p> <p>II.7. Rozbudowa bazy w obszarze polityki społecznej i opieki zdrowotnej.</p> <p>II.8. Rewitalizacja Rynków miejscowości z nadaniem im nowych funkcji.</p>	<p>III.1. Realizacja programów sanitacji i regulacji rzek oraz gospodarki zasobami wodnymi. Budowa zbiorników wodnych małej retencji. Rekultywacja obszarów.</p> <p>III.2. Podnoszenie efektywności energetycznej z wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii oraz paliw alternatywnych. Modernizacja i termomodernizacja obiektów i budynków.</p> <p>III.3. Wspieranie działań ograniczających emisję zanieczyszczeń. Tworzenie warunków umożliwiających prawidłowe funkcjonowanie systemów ekologicznych.</p> <p>III.4. Tworzenie grup producenckich lub innych form organizacji rolników w obronie swoich interesów. Wspieranie inicjatyw budowy zakładów przetwórstwa płodów rolnych.</p> <p>III.5. Zmiana struktury agrarnej gospodarstw, powiększanie bazy produkcyjnej jako podstawy dla przetwórstwa. Upowszechnianie ekologicznej produkcji rolnej.</p> <p>III.6. Wsparcie oświaty rolniczej - ZS w Sichowie D.</p>	<p>IV.1. Ugruntowanie podstaw stabilnej sytuacji w staszowskim szpitalu i innych placówek służby zdrowia. Dalsza modernizacja oddziałów, zakup nowoczesnego sprzętu, pozyskanie wysoko wykwalifikowanego personelu medycznego.</p> <p>IV.2. Zwiększenie wykorzystania potencjału szpitala, wprowadzanie do procedur medycznych najnowszych osiągnięć nauki.</p> <p>IV.3. Poprawa możliwości zabezpieczenia potrzeb środowiska osób: starszych, z depresją, nałogami, zagrożonych patologiami i wykluczeniem społecznym.</p> <p>IV.4. Doskonalenie oraz poszerzenie zakresu świadczeń dla osób z niepełnosprawnością intelektualną oraz w podeszłym wieku. Stworzenie kompleksowego programu opieki z możliwością objęcia nią wszystkich potrzebujących z terenu powiatu.</p> <p>IV.5. Stworzenie na bazie stowarzyszeń i wolontariatu programu działań na rzecz dzieci i młodzieży zagrożonej demoralizacją i biedą, euro sierot i z rodzin patologicznych.</p>	<p>V.1. Rozwój oświaty w oparciu o szkoły wszystkich szczebli. Dostosowywanie programów nauczania do wymagań rynku pracy.</p> <p>V.2. Poprawa materialnej bazy kształcenia, rozbudowa obiektów, realizacja remontów i zakup wyposażenia. Informatyzacja kształcenia.</p> <p>V.3. Wspieranie działalności związków sportowych oraz klubów, organizowanie rozgrywek i festynów oraz innych imprez o charakterze masowym.</p> <p>V.4. Organizacja nowych form kształcenia pod kątem możliwości i potrzeb uczniów, współpraca z przedsiębiorcami w procesie kształcenia zawodowego.</p> <p>V.5. Działania zmierzające do zachowania dóbr kultury, zapobieganie dewastacji zabytków i pomników przyrody. Prowadzenie działalności edukacyjnych i promocyjnych dotyczących dziedzictwa kulturowego.</p> <p>V.6. Budowa ścieżek edukacyjnych, domów kultury oraz świetlic.</p> <p>V.7. Remont i konserwacja zabytków oraz tworzenie produktów turystycznych.</p>	<p>VI.1. Inwestycje na rzecz ochrony przeciwpowodziowej i gospodarki wodnej. Umacnianie wałów, sanitażacja rzek, poprawa stanu melioracji wodnych i mostów.</p> <p>VI.2. Tworzenie należytych warunków do sprawnego funkcjonowania służb odpowiedzialnych za sprawy szeroko rozumianego bezpieczeństwa obywateli, głównie policji, państwowej i ochotniczej straży pożarnej oraz inspektoratów powiatowych.</p> <p>VI.3. Modernizacja i termomodernizacja bazy lokalowej i zakup sprzętu, w tym łączności dla wprowadzania nowych technologii w zakresie ratownictwa i w systemach ostrzegania. Budowa nowych budynków dla potrzeb służb.</p> <p>VI.4. Poprawa stanu dróg w kierunku zwiększenia bezpieczeństwa, a także infrastruktury w miejscach rekreacji i wypoczynku.</p> <p>VI.5. Program profilaktyki wśród dzieci i młodzieży dotyczący: bezpieczeństwa w ruchu drogowym, zagrożeń nałogami i przestępczością.</p>	<p>VII.1. Wprowadzanie innowacyjnych metod dla pobudzenia aktywności gospodarczej i społecznej w kontaktach międzyregionalnych i międzynarodowych z wykorzystaniem programów krajowych i Unii Europejskiej.</p> <p>VII.2. Nawiązywanie kontaktów gospodarczych i kulturalnych z innymi regionami w kraju i za granicą za pośrednictwem organizacji pozarządowych, fundacji i stowarzyszeń.</p> <p>VII.3. Tworzenie płaszczyzn integracji i współpracy między głównymi aktorami rynku lokalnego a potencjalnymi odbiorcami oferowanych towarów i usług. Rozbudowa bazy turystycznej i rekreacyjnej.</p> <p>VII.4. Promocja powiatu, jako ważna dziedzina życia gospodarczego. Tworzenie zespołów wykwalifikowanych osób dla realizacji projektów i pozyskiwaniu funduszy promocyjnych.</p> <p>VII.5. Tworzenie markowych produktów turystycznych oraz ochrona przed likwidacją dotychczasowego dorobku.</p>

VIII.1. Czynniki i przesłanki wyboru CELÓW STRATEGICZNYCH.

Podstawą określenia i przyjęcia siedmiu CELÓW STRATEGICZNYCH było odpowiednio:

- **dla CELU I:** tworzenie warunków dla dalszego rozwoju przedsiębiorczości, m.in. w zakresie: budowy i rozwoju inkubatorów przedsiębiorczości, zwiększenia przez przedsiębiorców wykorzystania rozwiązań innowacyjnych, zwiększenia wydajności pracy i redukcji kosztów gospodarowania związanych ze zużyciem surowców i energii, różnicowania działalności gospodarczej w tym pozarolniczej na obszarach wiejskich, wspierania współpracy przedsiębiorstw z ośrodkami naukowymi szczególnie w obszarze odnawialnych źródeł energii i paliw alternatywnych. Poprawa efektywności instytucji rynku pracy oraz mobilności zawodowej i terytorialnej pracowników, wspieranie absolwentów w wejściu na rynek pracy oraz samozatrudnienia, podnoszenia kwalifikacji i kompetencji zawodowych,
- **dla CELU II:** zapewnienie wysokiej jakości połączeń drogowych dla poprawy bezpieczeństwa i obniżenia kosztów transportu oraz jego negatywnego wpływu na środowisko, zwiększenia możliwości dostępu do usług publicznych i poprawa ich jakości, równomierny rozwój sieci szerokopasmowych, usług dostępnych w sieci oraz kompetencji cyfrowych społeczeństwa, szczególnie na obszarach gdzie dostęp do Internetu jest niemożliwy w warunkach rynkowych, zwiększenie zastosowania technik informacyjno-komunikacyjnych w usługach publicznych i komunikacji wzajemnej,
- **dla CELU III:** zwiększenie udziału energetyki odnawialnej w gospodarce energetycznej powiatu, wsparcie dla produkcji energii z OZE i skoordynowanie działań z krajowymi instrumentami finansowymi w tym zakresie, potrzeba oszczędnego wykorzystania zasobów naturalnych, poprawa gospodarki wodno-ściekowej i odpadami. Dalsza intensyfikacja i specjalizacja w produkcji rolniczej, budowa zakładów przetwórstwa rolno-spożywczego, przechodzenie na gospodarkę niskoemisyjną i odporną na zmianę klimatu w sektorach: rolnym, spożywczym i leśnym,
- **dla CELU IV:** kontynuacja zadań związanych z doskonaleniem oferty medycznej staszowskiego szpitala oraz tworzenie warunków do pełnego wykorzystania potencjału tej placówki, poszerzenie i lepsze dopasowanie propozycji wsparcia dla osób wykluczonych i z dysfunkcjami, działania profilaktyczne skierowane do rodzin w trudnej sytuacji, warunki środowiska naturalnego i bogate w skali powiatu zasoby dziedzictwa kulturowego tworzące konkretne przesłanki oraz szanse rozwoju turystyki i rekreacji,
- **dla CELU V:** stworzenie dzieciom i młodzieży warunków kształcenia na najwyższym poziomie z uzupełnieniem oferty szkolnej zajęciami pozalekcyjnymi: sportowymi, kulturalnymi i rekreacyjnymi, przeciwdziałanie rozwarstwieniu społecznemu w edukacji prowadzonej w szkołach, wyrównywanie dostępu wszystkich uczniów do wysokiej, jakości edukacji i doposażenie szkół

- w nowoczesne pomoce dydaktyczne, zwiększenie powiązań między nauczaniem zawodowym a przedsiębiorcami, zachowanie i zabezpieczenie obiektów dziedzictwa kulturowego wraz z dostosowaniem ich do funkcji turystycznych,
- **dla CELU VI:** potrzeba usprawnienia pracy oraz dofinansowania służb odpowiedzialnych za bezpieczeństwo mieszkańców, kontynuacja realizacji kosztochłonnych inwestycji przeciwpowodziowych, a także zapobieganie dekapitalizacji już wykonanych, usprawnienie koordynacji działań i zwiększenie skuteczności w zapobieganiu zagrożeniom, potrzeba prowadzenia szerokiej akcji profilaktycznych wśród dzieci i młodzieży,
 - **dla CELU VII:** potrzeba kreowania pozytywnego wizerunku powiatu w warunkach gospodarki rynkowej, oraz korzystania w tym zakresie z doświadczeń innych regionów, koordynacja działań osób i instytucji zajmujących się współpracą międzyregionalną i zagraniczną.

Określenie pierwszego celu strategicznego warunkującego rozwój powiatu jest nim **„Wyzwalanie inicjatyw w zakresie przedsiębiorczości jako podstawy stabilizacji i rozwoju gospodarczego oraz przeciwdziałania bezrobociu”** nie było przypadkowe. Baza produkcyjna i kwalifikacje zawodowe i zdolności mieszkańców ziemi staszowskiej, mają największy wpływ na poziom życia obywateli i sytuację w pozostałych dziedzinach nieprodukcyjnych. Stąd też najważniejsze zadanie strategiczne wiąże się z tworzeniem korzystnych warunków bezpośrednio i pośrednio stymulujących rozwój przedsiębiorczości. Kreowanie w ten sposób nowych miejsc pracy, musi wywołać liczne pozytywne efekty i przyczynić się do globalnego wzrostu stopy życiowej. Zmniejszenie bezrobocia i rozwój gospodarczy należą do pierwszoplanowych zadań w powiecie.

IX. WYKAZ ZADAŃ INWESTYCYJNYCH I INICJATYW PRZYJĘTYCH DO REALIZACJI W LATACH 2016-2025

• W obszarze CELU STRATEGICZNEGO I – Wyzwalanie inicjatyw w zakresie przedsiębiorczości jako podstawy stabilizacji i rozwoju gospodarczego powiatu oraz przeciwdziałanie bezrobociu.

1. „Utworzenie na terenie powiatu staszowskiego: Inkubatorów Przedsiębiorczości, w tym Przedsiębiorczości Społecznej, a także Centrum Biznesu i Informacji oraz Lokalnej Agencji Rozwoju Regionalnego”.
2. „Opracowanie i wdrożenie Strategii Rozwoju Ekonomii Społecznej w powiecie staszowskim na lata 2016 - 2020”.
3. „Zapewnienie dostępu do zatrudnienia osobom bezrobotnym, rozbudowa łączny internetowych dla potrzeb osób poszukujących pracy, a także gospodarstw domowych z terenu powiatu staszowskiego”.
4. „Utworzenie terenów inwestycyjnych w ramach Staszowskiego Obszaru Gospodarczego z możliwością włączenia ich do Specjalnej Strefy Ekonomicznej. Promocja

oferty inwestycyjno-produkcyjnej, w kraju i za granicą, z uwzględnieniem partnerstwa publiczno-prywatnego”.

• W obszarze CELU STRATEGICZNEGO II – rozbudowa infrastruktury drogowej, gospodarczej, technicznej i informatycznej.

1. „Budowa układu obwodnicowego miasta Staszowa w ciągu dróg wojewódzkich Nr 757, 764, 765, a także innych miejscowości powiatu staszowskiego”.
2. Przebudowa i rozbudowa i budowa dróg oraz obiektów inżynierskich w ciągach tych dróg, w ramach programów dotowanych ze środków pomocowych krajowych i Unii Europejskiej.
3. „Budowa ścieżek rowerowych, przy istniejących ciągach drogowych, jak również poprawa bezpieczeństwa pieszych i niechronionych użytkowników poprzez przebudowę lub rozbudowę dróg na terenie powiatu staszowskiego.
4. „Poprawa stanu dróg wojewódzkich i gminnych wraz z infrastrukturą drogową”.
5. „Rewitalizacja miejscowości, ze szczególnym uwzględnieniem Rynków, wraz z terenami przyległymi. Budowa parkingów, poprawa estetyki, bezpieczeństwa i funkcjonalności osiedli, zagospodarowanie centrów wsi”.
6. „Adaptacja i przebudowa budynków pod potrzeby powiatowych jednostek organizacyjnych, powiatowych służb i inspekcji, opieki społecznej itp.”.
7. „Inwestycje proekologiczne i na rzecz odnawialnych źródeł energii. Modernizacja budynków, sieci i węzłów ciepłych oraz oświetlenia ulicznego, w celu zmniejszenia zużycia energii i kosztów”.

• W obszarze CELU STRATEGICZNEGO III – Ochrona środowiska, racjonalne wykorzystanie zasobów przyrody, aktywizacja rolnictwa oraz rozwój obszarów wiejskich.

1. „Budowa i rozbudowa istniejących oczyszczalni ścieków, w tym oczyszczalni przydomowych, sanitacja rzek wraz z budową kanalizacji sanitarnej, deszczowej i sieci wodociągowej na terenie powiatu staszowskiego”.
2. „Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej oraz budownictwa wielorodzinnego wraz z modernizacją systemów wytwarzania energii, zwiększenie efektywności energetycznej obiektów”. Po sporządzeniu ekspertyzy ornitologicznej i chiropterologicznej.
3. „Rozszerzenie działalności Zakładu Gospodarki Odpadami Komunalnymi dla zwiększenia efektywności zagospodarowania odpadów, w trosce o poprawę stanu środowiska naturalnego”.
4. „Modernizacja gospodarstw rolnych oraz inwestycje w oświatę rolniczą. Tworzeniu grup producenckich lub innych form organizacji rolników.

5. „Budowa i modernizacja ścieżek edukacji przyrodniczej, leśnej i turystycznej. Troska o środowisko naturalne: edukacja osób, likwidacja dzikich wysypisk oraz rekultywacja składowisk odpadów na terenie powiatu staszowskiego”.

• W obszarze CELU STRATEGICZNEGO IV – Opieka zdrowotna, pomoc społeczna i psychologiczna, wsparcie osób z dysfunkcjami.

1. „Rozbudowa i modernizacja Samodzielnego Publicznego Zespołu Zakładów Opieki Zdrowotnej w Staszowie oraz zakup sprzętu dla rozszerzenia zakresu i podniesienia jakości usług medycznych staszowskiego szpitala, a także innych jednostek opieki zdrowotnej na terenie powiatu staszowskiego”.

2. „Inwestycje na rzecz osób przewlekle chorych, wykluczonych, upośledzonych, starszych i samotnych. Realizacja projektów z wykorzystaniem funduszy z programów pomocy osobom wymagającym opieki”.

3. Rozbudowa infrastruktury na potrzeby pieczy zastępczej: placówek opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego i mieszkań chronionych dla usamodzielniających się wychowanków pieczy zastępczej. Utworzenie ośrodka interwencji kryzysowej.

4. „Zagospodarowanie obiektów i terenów na cele publiczne z dostosowaniem do potrzeb osób starszych i niepełnosprawnych”.

• W obszarze CELU STRATEGICZNEGO V – Rozwój nauki i oświaty, upowszechnianie sportu i zdrowego trybu życia. Troska o zachowanie dóbr kultury.

1. „Inwestycje oświatowe na rzecz podniesienia, jakości nauczania oraz polepszenie bazy dydaktycznej, ze szczególnym uwzględnieniem szkolnictwa zawodowego. Tworzenie nowoczesnych pracowni tematycznych. Podnoszenie kwalifikacji pedagogów i wychowawców poprzez udział w kursach i konferencjach na terenie kraju i za granicą”.

2. „Remont i konserwacja zabytków powiatu staszowskiego. Realizacja inicjatyw na rzecz upowszechniania historii, kultury i dziedzictwa narodowego ziemi staszowskiej”.

3. Troska o pomniki przyrody oraz unikatowe środowiska fauny i flory ziemi staszowskiej.

4. „Inwestycje na rzecz kultury, sportu i turystyki. Poprawa bazy lokalowej, remont obiektów sportowych i infrastruktury rekreacyjno-sportowej, a także świetlic wiejskich.

5. „Współzawodnictwo szkół w zakresie sportu, organizacja zawodów powiatowych dla szkół wszystkich szczebli ziemi staszowskiej. Upowszechnianie zdrowego stylu życia poprzez wychowanie fizyczne i zajęcia pozalekcyjne”.

• W obszarze CELU STRATEGICZNEGO VI – Poprawa bezpieczeństwa obywateli, przeciwdziałanie zagrożeniom.

1. „Wzmocnienie ochrony przeciwpożarowej i przeciwpowodziowej zakup sprzętu i wyposażenia osobistego, poprawa łączności, modernizacja budynków i budowli poszczególnych służb i inspektoratów dla polepszenia warunków ich pracy oraz obsługi obywateli”. Rozbudowa i modernizacja strażnic OSP”.
2. „Sanitacja rzek powiatu staszowskiego, budowa, remont zbiorników retencyjnych, poprawa stanu obwałowań, przepustów i innej infrastruktury przeciwpowodziowej”.
3. „Realizacja inicjatyw na rzecz bezpieczeństwa ogólnego, przeciwdziałanie patologiom, współpraca samorządów i służb z fundacjami i stowarzyszeniami w prowadzeniu akcji profilaktycznych.

• W obszarze CELU STRATEGICZNEGO VII – Rozwój powiatu poprzez kontakty krajowe i zagraniczne. Promocja sztandarowych produktów turystycznych i dóbr kultury.

1. „Tworzenie markowych produktów turystycznych oraz nowych ekspozycji muzealnych i stałych galerii wystaw. Inwestycje na rzecz urozmaicenia atrakcji turystycznych oferowanych przez: hotele, pensjonaty i gospodarstwa agroturystyczne oraz inne podmioty”.
2. „Udział w targach krajowych i zagranicznych, promocja oferty turystycznej i atrakcji powiatu staszowskiego. Realizacja projektów turystycznych i edukacyjnych, krajowych oraz międzynarodowych”.
3. „Organizacja koncertów i wystaw w kraju i poza jego granicami. Prowadzenie działalności edytorskiej i wydawniczej, realizacji inicjatyw na rzecz zbliżenia z innymi narodami”.

X. MONITORING STRATEGII ROZWOJU POWIATU STASZOWSKIEGO NA LATA: 2016-2025

X.1. Uwagi ogólne.

Zasadniczym zadaniem monitoringu jest pokazanie zachodzących zmian w obszarach dotyczących m.in.: gospodarki, przedsiębiorczości, opieki medycznej, edukacji, stanu bezpieczeństwa obywateli, ochrony środowiska oraz uspołecznienia podejmowania decyzji przez samorząd powiatowy i samorzady gminne, w kolejnych latach funkcjonowania powiatu po przyjęciu strategii i wprowadzenia jej zapisów do bezpośredniej realizacji.

Proces monitoringu będzie wsparty instrumentami umożliwiającymi identyfikację i poddanie analizie zachodzące trendy i tendencje oraz zagrożenia i potrzeby w poszczególnych w/w obszarach, z możliwie najmniejszym opóźnieniem czasowym umożliwiającym dokonywanie niezmiennych zmian lub nowelizacji w przyjętej stra-

tegi. Monitoring odpowie na pytanie, w jaki stopniu powiat staszowski sprosta wyzwaniom związanym ze zrównoważonym rozwojem w perspektywie do 2025 roku, a także w kolejnych latach po zakończeniu obecnej perspektywy budżetowej.

Metodyka monitoringu przybierze formę zestandaryzowaną i powtarzalną, opartą o system wskaźników, co jest warunkiem jej wiarygodności i skuteczności. Wyniki pierwszego monitoringu będą punktem wyjścia i jednym ze źródeł wykorzystanych w ewaluacji, natomiast wybrane wskaźniki będą pokazywać czy osiągnięte są cele strategiczne i operacyjne i czy podejmowane kolejne zadania inwestycyjne są efektywne.

System monitoringu i ewaluacji postępów we wdrażaniu strategii i osiąganiu założonych celów pokaże w konsekwencji stopień realizacji przyjętej wizji strategii, którą jest „Ziemia Staszowska w nurcie europejskich przemian technologicznych i społecznych”.

Skuteczny monitoring realizacji strategii wymaga stworzenia pełnego systemu działań obejmujących:

- monitoring, czyli podsystem zbierania i selekcjonowania informacji,
- ewaluację, czyli podsystem oceny i interpretacji zgromadzonego materiału.

Funkcjonowanie systemu przedstawia poniższy schemat:

Raporty monitoringowe przygotowywane w oparciu o opisany model, będą stanowić narzędzie wspomagające podejmowanie decyzji przez Zarząd i Radę Powiatu w Staszowie, a także przez burmistrzów i wójtów oraz rady Miejskie i Gminne w sprawach związanych z realizacją strategii.

X.2. Instrumenty wdrażania.

Wdrażanie strategii będzie się odbywać poprzez podejmowanie uchwał o realizacji kolejnych zadań inwestycyjnych przez Radę Powiatu i Rady Miejskie oraz

Gminne, a także poprzez realizację zadań bezpośrednio przez przedsiębiorstwa i spółki, służby, fundacje, stowarzyszenie itp. Proces ten następować będzie w miarę skutecznego pozyskiwania środków z poszczególnych programów i osi priorytetowych, w których zdefiniowane są kierunki i priorytety udzielania dofinansowań. Celowym jest stworzenie wokół strategii korzystnego klimatu polegającego m.in. na wspólnej realizacji niektórych inwestycji przez samorządy różnych szczebli lub w partnerstwie publiczno-prywatnym. Szeroki horyzont, tworzony przez współdziałające ze sobą w tym zakresie samorządy, podmioty gospodarcze i społeczne oraz instytucje, niewątpliwie przyczyni się wydatnie do skutecznej realizacji zapisów strategii, co powinno zostać wykazane w czasie prowadzenia monitoringu.

X.3. Aparat instytucjonalny wdrażania strategii.

Organem odpowiedzialnym za wdrażanie strategii w obszarach ustawowych zadań własnych powiatu, jest Rada i Zarząd Powiatu w Staszowie, natomiast realizacja zadań zgłoszonych przez: samorządy miejsko-gminne i gminne, przedsiębiorców, stowarzyszenia, służby, szkoły itp. leży w kompetencji ich autorów.

Przewiduje się powołanie Zespołu ds. Monitorowania Wdrażania Strategii, w skład, którego powinni wejść przedstawiciele poszczególnych Wydziałów Starostwa Powiatowego w Staszowie - powołani Zarządzeniem Starosty Staszowskiego oraz kompetentne osoby z w/w środowisk realizujących strategię – zaproszone przez Starostę Staszowskiego do prac monitorujących, a także w charakterze zespołu doradczego.

Zespół będzie odpowiedzialny za następujące zadania:

- pomoc przy koordynacji prac samorządów i instytucji zaangażowanych we wdrażanie strategii,
- przygotowywanie raportów i analizę przebiegu realizacji zadań zapisanych w strategii,
- dostarczanie syntetycznych informacji o procesach i uwarunkowaniach realizacyjnych strategii.

X.4. Monitoring oraz raportowanie realizacji Strategii Rozwoju Powiatu Staszowskiego.

Proces monitorowania polegać będzie na systematycznym obserwowaniu zmian zachodzących w obszarach VII Celów Strategicznych. Ze względu na zewnętrzne i wewnętrzne uwarunkowania rozwoju powiatu, system monitoringu będzie funkcjonował także w oparciu o zbiór informacji statystycznych pochodzących w Wojewódzkiego Urzędu Statystycznego oraz w oparciu o dostępne dane sprawozdawcze z innych urzędów, służb i instytucji jak np. z: Powiatowego Urzędu Pracy, Policji, Państwowej Straży Pożarnej, Powiatowego Lekarza Weterynarii, Powiatowego Inspektora Sanitarnego, szpitala, szkół różnych szczebli oraz z innych instytucji.

Ważną rolę w gromadzeniu materiału empirycznego pełnić będą ankiety opracowywane przez członków Zespołu ds. Monitorowania Wdrażania Strategii i ukie-

runkowane tematycznie w celu zdiagnozowania stanu w konkretnym obszarze problemowym, dotyczącym np.: stanu bezrobocia, migracji osób, drogownictwa, bezpieczeństwa, oświaty, opieki zdrowotnej, ochrony środowiska i rolnictwa, troski o zachowanie dóbr kultury, rozwoju turystyki itp.

Opis etapów monitoringu i ewaluacji wraz z jednostkami odpowiedzialnymi za ich realizację:

Lp.	ETAP	ZADANIA	WYNIKI I REZULTATY	REALIZUJĄCY PODMIOT
1.	zbierane danych i informacji	- zbieranie danych	materiał empiryczny stanowiący podstawę do analiz i ocen	Zespół ds. Monitorowania Wdrażania Strategii, odpowiedzialne Wydziały Starostwa Powiatowego w Staszowie oraz inne instytucje i osoby zaangażowane w prace monitoringowe.
2.	analiza danych i informacji	- uporządkowanie, przetworzenie i analiza danych oraz ich archiwizacja, - terminowe przekazywanie zebranego materiału do Rady i Zarządu Powiatu w Staszowie	materiał służący przygotowywaniu raportów	Zespół ds. Monitorowania Wdrażania Strategii, odpowiedzialne Wydziały Starostwa Powiatowego w Staszowie oraz inne instytucje i osoby zaangażowane w prace monitoringowe.
3.	przygotowywanie raportów	- zestawienie otrzymanych danych w raporty	roczne raporty (w razie potrzeby raportowanie półroczne lub kwartalne)	Zespół ds. Monitorowania Wdrażania Strategii i odpowiedzialne Wydziały Starostwa Powiatowego w Staszowie
4.	ocena wyników (porównanie z poprzednimi rezultatami)	- ocena porównawcza osiągniętych wyników z założeniami	określenie stopnia wykonania przyjętych zapisów strategii	Zespół ds. Monitorowania Wdrażania Strategii, odpowiedzialne Wydziały Starostwa Powiatowego w Staszowie
5.	identyfikacja odchyłeń	- ocena rozbieżności pomiędzy założeniami a realizacją	przygotowanie materiału dla dalszych działań	Zespół ds. Monitorowania Wdrażania Strategii, odpowiedzialne Wydziały Starostwa Powiatowego w Staszowie
6.	analiza przyczyn odchyłeń	- poszukiwanie i określenie przyczyn zaistniałej sytuacji	przygotowanie materiału dla dalszych działań o charakterze korygującym	Zespół ds. Monitorowania Wdrażania Strategii, odpowiedzialne Wydziały Starostwa Powiatowego w Staszowie
7.	planowanie korekty	- zmiana dotychczasowych metod realizacji bądź wprowadzenie nowych	określenie i akceptacja działań korygujących	Zarząd i Rada Powiatu na podstawie propozycji Zespołu ds. Monitorowania Wdrażania Strategii

X.5. Wskaźniki oraz ewaluacja (ocena) realizacji Strategii Rozwoju Powiatu Staszowskiego.

Wykaz wskaźników monitoringu strategii ustali Zespół ds. Monitorowania Wdrażania Strategii, zaraz po jego powołaniu, z uwzględnieniem ich wiarygodności i obiektywności, a także możliwości ich zebrania. Ponadto, przy ocenie poszczególnych wskaźników należy uwzględnić wpływ na konkretny stan rzeczy, decyzji podejmowanych na szczeblach: rządowym lub krajowym, na co władza powiatu nie ma praktycznie żadnego wpływu. Decyzje te mogą diametralnie przyczynić się do zmiany sytuacji, na lepsze lub gorsze, w konkretnym obszarze, np. dot. stanu gospodarki i bezrobocia – po przejściu KiZChS „Siarkopol” SA przez Grupę Azoty.

Najbardziej prawidłowa i dynamiczna realizacja zadań z tych obszarów zapisanych w strategii, w obliczu w/w decyzji nie ma większego lub żadnego znaczenia.

Proponuje się zastosowanie wskaźników mierzalnych stan i sytuację w poszczególnych obszarach, np. dla:

1. rynku pracy: stopa bezrobocia w poszczególnych grupach wiekowych, okresach, gminach itp. w porównaniu do średnich z innych powiatów województwa i kraju. Gromadzenie wskaźników dotyczących efektów walki z bezrobociem i tworzenia nowych miejsc pracy z zastosowaniem środków z programów krajowych i zagranicznych,
2. migracji ludności i demografii, gromadzenie i porównywanie danych statystycznych w poszczególnych gminach powiatu na przestrzeni kolejnych lat,
3. edukacji, na podstawie wskaźników naboru uczniów do klas pierwszych szkół ponadgimnazjalnych, wyboru kierunków kształcenia, zdawalności matur itp.,
4. poprawy stanu dróg, na podstawie danych odbudowy i przebudowy dróg gminnych, powiatowych i krajowych z terenu powiatu staszowskiego z poprawą ich parametrów wraz z wykazaniem ewentualnego wpływu na poprawę ogólnej sytuacji bezpieczeństwa podróżowania (statystyka wypadków) czy rozwoju przedsiębiorczości,
5. poprawy stanu bezpieczeństwa, na podstawie rocznej oceny dokonywanej przez komendantów powiatowych policji i PSP, a także ankiet skierowanych do różnych grup wiekowych i zawodowych obywateli powiatu staszowskiego,
6. poprawy stanu w opiece zdrowotnej, na podstawie informacji pozyskanych od Samodzielnego Publicznego Zespołu Zakładów Opieki Zdrowotnej w Staszowie, oraz na podstawie ankiet od pacjentów.

Istotne znaczenie w procesie monitorowania realizacji strategii będzie miała ocena stanu realizacji zadań inwestycyjnych, zapisanych w poszczególnych obszarach VII Celów Operacyjnych, z wyszczególnieniem liczby: **zadań zrealizowanych, będących w trakcie realizacji** oraz **nierozpoczętych**, wraz z podaniem przyczyn takiego stanu rzeczy. Dane te będą pochodzić z wywiadów przeprowadzanych z realizatorami poszczególnych zadań – autorów zgłoszeń konkretnych inwestycji do zapisania ich w strategii.

Ewaluacja działań wynikających z realizacji strategii będzie się opierała na trzech rodzajach ocen:

- **przed realizacją działań** przy ocenie sytuacji wyjściowej, czy i w jaki sposób realizacja strategii wpłynie na grupy docelowe, przyczyni się do poprawy sytuacji na obszarze powiatu,
- **w trakcie realizacji**, dla uzyskania odpowiedzi na pytanie czy przyjęte cele i wynikające z nich działania zmierzają w dobrym kierunku,
- **po realizacji działań**, dla zidentyfikowania długoterminowego wpływu strategii na problemy tematyczne i grupy docelowe oraz pokazania czy efekty uzyskane z realizacji strategii są trwałe.

Natomiast w obszarze wpływu realizacji strategii na ogólną sytuację w powiecie, szczególnie w sferze gospodarki i przedsiębiorczości, ewaluacja musi uwzględnić następujące aspekty:

- powiększanie zasobów i możliwości rozwoju przedsiębiorczości: obszary inwestycyjne, możliwości transportowe i informatyczne, itp.,
- wspieranie wzrostu gospodarczego i przeciwdziałanie bezrobociu,
- absorpcja środków zewnętrznych, publicznych i prywatnych,
- wzrost konkurencyjności i atrakcyjności powiatu,
- procesy innowacyjne, szczególnie na rzecz ochrony środowiska.

Zasadniczym dokumentem powstałym w procesie monitorowania i ewaluacji będzie raport monitoringowy strategii. Dokument ten będzie powstawał w oparciu o realizację w/w procesów oraz dane statystyczne i zebrane wskaźniki.

Głównym odpowiedzialnym za przygotowanie raportu będzie Zespół ds. Monitorowania Wdrażania Strategii, niemniej, na jakość i wartość merytoryczną tego dokumentu będą miały wpływ wszystkie podmioty zaangażowane w realizację zadań zapisanych w strategii.

Raport monitoringowy strategii będzie sporządzany w okresach rocznych, w terminie do końca marca roku następującego po okresie będącym przedmiotem monitorowania.

Raporty monitoringowe będą podlegać zatwierdzeniu przez Zarząd Powiatu w Staszowie, a na podstawie zawartych w nich informacji Zarząd podejmie działania mające na celu usunięcie ewentualnych nieprawidłowości. Raporty monitoringowe będą ponadto stanowić podstawę do wszelkich prac aktualizujących dokument strategii rozwoju powiatu.

XI. PODSUMOWANIE STRATEGII

Po przedstawieniu szczegółowych opisów (analiz SWOT) poszczególnych dziedzin życia społeczno-gospodarczego powiatu staszowskiego – obszarów ustawowych zadań własnych, uzyskano obraz faktycznego stanu powiatu przelomu 2015 i 2016 roku. Jednocześnie, pozyskane informacje pozwoliły na dokonanie oceny działań prowadzonych przez władze samorządowe poprzednich kadencji. Ocena ta wypadła nadzwyczaj dobrze, co wcześniej wykazały podsumowania realizacji dotychczasowych dokumentów strategicznych, w tym „Strategii zrównoważonego rozwoju powiatu staszowskiego na lata 2000-2015”.

Niemniej, mimo określonych osiągnięć, powiat staszowski, podobnie jak zdecydowana większość powiatów w Polsce, boryka się z najistotniejszym problemem jakim jest bezrobocie, chociaż jego poziom jest stale poniżej średniej krajowej, jak również województwa świętokrzyskiego.

Dokonanie analizy stanu powiatu staszowskiego, zarówno w obszarze gospodarki jak i w sferze społecznej, pozwoliło na określenie w rozdziale VII. Scenariuszowych wizji rozwoju powiatu w dwóch wariantach: z dominacją zagrożeń i z dominacją szans. Wskazano także znaczenie i rolę środowisk: samorządowych, gospo-

darczych, instytucjonalnych, kulturowych itp. w działaniach na rzecz uaktywnienia filarów dla pozytywnych zmian, będących podstawą dalszego rozwoju ziemi staszowskiej.

W rozdz. VIII określono wizję strategii, którą jest „**Ziemia Staszowska w nurcie europejskich przemian technologicznych i społecznych**”, do spełnienia której, dążyć się będzie poprzez realizację CELU GENERALNEGO jakim jest: **TWORZENIE OPTYMALNYCH WARUNKÓW ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU GOSPODARCZEGO I SPOŁECZNEGO POWIATU.**

Z kolei, osiągnięcie Celu Generalnego, możliwe będzie poprzez działania określone przez VII CELÓW STRATEGICZNYCH, dla których przyporządkowano w sumie 42 CELE OPERACYJNE, którym w rozdz. IX. przypisano w sumie 31 poszczególnych zadań inwestycyjnych i inicjatyw.

Wykaz 31 zadań zapisanych w rozdziale IX, powstał na podstawie 167 zadań inwestycyjnych, począwszy od złożonych i o znacznej wartości, do zadań mniejszych, zgłoszonych przez: władze gminne, oświatowe, przedsiębiorców i inne środowiska, jakie wzięły udział w konsultacjach społecznych podczas pisania strategii. Wartość zadeklarowanych, w czasie w/w konsultacji zadań, osiągnęła kwotę **867 mln 094 tys. zł.** Nie jest to ostateczna kwota, gdyż zadeklarowano koszty realizacji 140 inwestycji, tj. 92 %. Biorąc pod uwagę konieczność zagwarantowania środków własnych – średnio 30% (w tym: koszty planów, raportów, ekspertyz i innych wydatków przed rozpoczęciem inwestycji), należy przewidywać zaangażowanie przez inwestorów własnych funduszy w wysokości **260 mln 128 tys. zł.**

Na podkreślenie zasługuje udział i zaangażowanie licznych i różnorodnych środowisk w procesie tworzenia dokumentu „Strategii Rozwoju Powiatu Staszowskiego na lata 2016 – 2025”, co było wynikiem, m.in. odpowiedniej polityki informacyjnej dotyczącej perspektywy unijnej 2014-2020, a także szerokich konsultacji w czasie pisania strategii.

XII. BIBLIOGRAFIA

1. „Strategia Zrównoważonego Rozwoju Powiatu Staszowskiego na lata 2000-2015”, przyjęta do realizacji Uchwałą nr XXIV/31/01 Rady Powiatu z dnia 24 października 2001 roku.
2. „Plan Rozwoju Lokalnego Powiatu Staszowskiego na lata 2004-2006”, przyjęty Uchwałą nr XXII/38/04 Rady Powiatu z dnia 14 czerwca 2004 roku.
3. „Uzupełnienie do Strategii Zrównoważonego Rozwoju Powiatu Staszowskiego na lata 2000-2015”, przyjęte Uchwałą Nr XXXVII/38/05 Rady Powiatu w Staszowie z dnia 14 czerwca 2005 roku.
4. Analiza realizacji „Strategii Zrównoważonego Rozwoju Powiatu Staszowskiego na lata 2000-2015, „Planu Rozwoju Lokalnego Powiatu Staszowskiego na lata 2004-2006”, a także „Uzupełnienia do Strategii Zrównoważonego Rozwoju Powiatu Staszowskiego na lata 2000-2015” z dnia 9 września 2014 roku.
5. Europa 2020 – „Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu” (2010). Komisja Europejska, Bruksela.
6. „Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030” (2012). Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, Warszawa.
7. „Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego” (2010). Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, Warszawa.
8. „Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Świętokrzyskiego” (2002). UMWS, Kielce.
9. „Regionalna Strategia Innowacji Województwa Świętokrzyskiego do 2020 roku – projekt” (2012). Urząd Marszałkowski Województwa Świętokrzyskiego, Kielce.
10. „Strategia Rozwoju Kraju 2020” (2012). Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, Warszawa.
11. „Strategia Polityki Społecznej Województwa Świętokrzyskiego na lata 2012-2020” (2012). Urząd Marszałkowski Województwa Świętokrzyskiego. Kielce.
12. Strzelec J. „Doświadczenia i wyzwania rozwoju regionalnego w latach 1999-2013 na przykładzie województwa Świętokrzyskiego” (2010). Kielce.
13. Szlachta J. Zaleski J. (2011). „Programowanie rozwoju społeczno-gospodarczego w układach makroregionalnych” *Gospodarka Narodowa*, 7-8/2011.
14. Założenia do systemu monitorowania projektu aktualizacji Strategii Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego do roku 2020 wraz z propozycją systemu wskaźników – opracowanie wykonane przez Geoprofit (2012). Warszawa.

Opracowano w Starostwie Powiatowym w Staszowie
Wydział Promocji i Współpracy z Zagranicą
ul. Piłsudskiego 7
28-200 Staszów
tel. 015 864 22 11 w. 61, strategia@staszowski.eu